

การรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร



เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
มิถุนายน 2555

การรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร



ปริญญาณิพนธ์
ของ
กรรณิการ์ สุธรรมศิรินุกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

มิถุนายน 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร



บทคัดย่อ
ของ
กรรณิการ์ สุธรรมศิรินุกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

มิถุนายน 2555

กรณีการ สุธรรมศิริกุล. (2554). การรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารีย์ ชื่นวัฒนา, รองศาสตราจารย์ พวา พันธุ์เมฆา.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานภาพการเป็นสมาชิก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร 12 แห่ง จำนวน 512 คน คัดเลือกโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นโควต้า ตามห้องสมุด เพศ และระดับอายุ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบทดสอบวัดระดับการรู้สารสนเทศโดยใช้กรอบโครงสร้างการรู้สารสนเทศ ของสถาบันการรู้สารสนเทศประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ และสภามบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยออสเตรเลียเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า t- test และ F-test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่มีการรู้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ใช้บริการมีการรู้สารสนเทศในระดับปานกลางในมาตรฐานที่ 5 ผู้รู้สารสนเทศมีความเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ รองลงมาคือ ผู้ใช้ห้องสมุดมีการรู้สารสนเทศในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ในมาตรฐานที่ 1 ผู้รู้สารสนเทศตระหนักถึงความต้องการและกำหนดลักษณะและขอบเขตสารสนเทศได้ และมาตรฐานที่ 3 ผู้รู้สารสนเทศสามารถประเมินสารสนเทศ และกระบวนการลักษณะและการแสวงหาสารสนเทศได้ นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้ใช้ห้องสมุดมีการรู้สารสนเทศในระดับต่ำในมาตรฐานที่ 4 ผู้รู้สารสนเทศสามารถจัดการสารสนเทศที่รวบรวมหรือผลิตขึ้นมาได้ รวมถึงสามารถประยุกต์สารสนเทศใหม่และสารสนเทศที่มีอยู่เดิม เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยบูรณาการความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่เป็นความรู้ของตนได้ และมาตรฐานที่ 2 ผู้รู้สารสนเทศสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานภาพการเป็นสมาชิก พบว่า

2.1 ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีเพศต่างกันมีการรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่เพศหญิงมีการรู้สารสนเทศสูงกว่าเพศชาย

2.2 ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีอายุต่างกันมีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ใช้บริการที่มีอายุ 41 ปี ขึ้นไป 18-29 ปี และ 30-40 ปี มีการรู้สารสนเทศโดยรวมสูงกว่าผู้ใช้บริการที่มีอายุไม่เกิน 17 ปี

2.3 ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ใช้บริการที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และมัธยมศึกษา มีการรู้สารสนเทศโดยรวมสูงกว่าผู้ใช้บริการที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา

2.4 ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีรายได้ต่างกันมีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ใช้บริการที่มีรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป และ 10,001-20,000 บาท/เดือน มีการรู้สารสนเทศโดยรวมสูงกว่าผู้ใช้บริการที่ไม่มีรายได้

2.5 สถานภาพการเป็นสมาชิก ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีสถานภาพการเป็นสมาชิกต่างกัน มีการรู้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน



INFORMATION LITERACY OF THE DISCOVERY LEARNING LIBRARY USERS,
BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION



AN ABSTRACT
BY
KANNIKAR SUTHAMSIRINUKUL

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Library and Information Science
at Srinakharinwirot University

May 2012

Kannikar Suthamsirinukul. (2012). *Information Literacy of Discovery Learning Library Users*. Bangkok Metropolitan Administration. Master thesis, M.A. (Library and Information Science). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Asst. Prof. Aree Cheunwattana, Assoc Prof. Pawa Panmekha.

The purpose of this research is to study and compare levels of information literacy of Discovery Learning Library users in Bangkok based on their gender, age, educational level, salary, and membership status. A sample of 512 library users is drawn from users of 12 Bangkok Discovery Learning libraries using quota sampling. An Information Literacy test is developed as data collection tool, based on Information Literacy Framework of Australian and New Zealand Institute for Information Literacy and Council of Australian University Librarians. The test items are created by using the five Information Literacy Standards from the Information Literacy Framework – Standard 1: The information literate person recognizes the need for information and determines the nature and extent of the information needed; Standard 2: The information literate person finds needed information effectively and efficiently; Standard 3: The information literate person critically evaluates information and the information seeking process; Standard 4: The information literate person manages information collected or generated and applies prior and new information to construct new concepts or create new understandings; and Standard 5: The information literate person uses information with understanding and acknowledges cultural, ethical, economic, legal, and social issues surrounding the use of information. The data were analyzed by using percentages, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The study reports the following findings:

1. The overall information literacy of most library users score at the lower moderate level. The scores of library users who possess Information Literacy of Standard 5 are the highest, but they are still at a moderate level. Secondly, scores of library users who possess Information Literacy Standard 1 and Information Literacy Standard 3 are both at a lower moderate level. Moreover, the scores of library users who possess Information Literacy Standard 4 and Information Literacy Standard 2 are both at a low level.

2. The comparisons of information literacy of Discovery Learning Library users in Bangkok based on different variables – gender, age, educational level, salary, and membership status, show that:

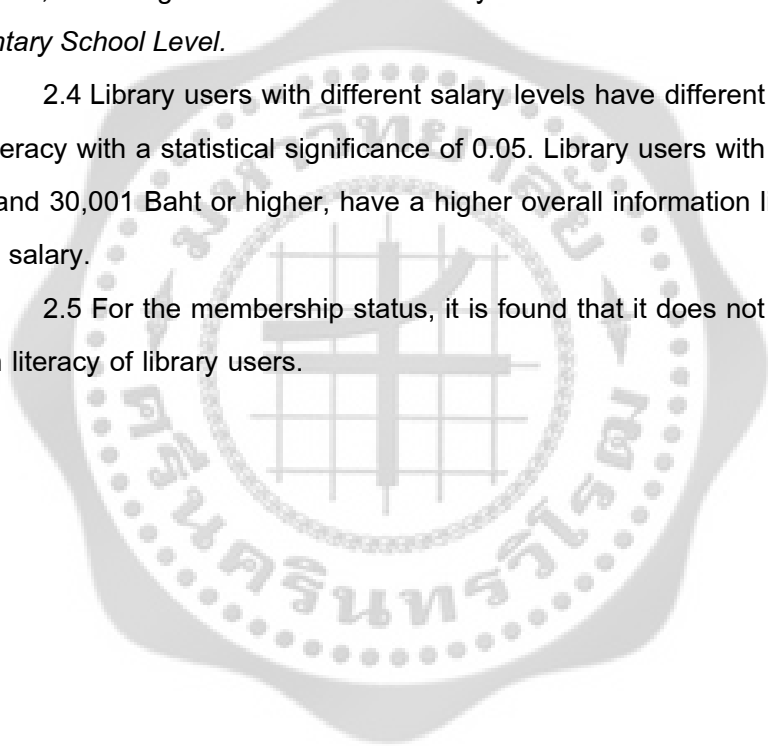
2.1 Library users of different genders have different levels of information literacy. Female users score higher than male users in information literacy with a statistical significance of 0.05

2.2 Library users of different ages have different levels of information literacy with a statistical significance of 0.05. Library users aged 18-29 years, 30-40 years, and 41 years and older, score higher in information literacy than users aged under 17 years.

2.3 Library users of different educational levels have different levels of information literacy with a statistical significance of 0.05. Library users whose *educational levels are Secondary School Level, Diploma/ High Vocational Certificate, and Bachelor's Degree or higher*, score higher in information literacy than users whose *educational levels are at Elementary School Level*.

2.4 Library users with different salary levels have different levels of information literacy with a statistical significance of 0.05. Library users with salary of 10,001-20,000 Baht and 30,001 Baht or higher, have a higher overall information literacy than users with no salary.

2.5 For the membership status, it is found that it does not reflect the level of information literacy of library users.



ปริญญาโท
เรื่อง
การรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร
ของ
กรรณิการ์ สุธรรมศิรินุกุล

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สันติวัฒนกุล)
วันที่ 6 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2555

คณะกรรมการควบคุมปริญญาโท

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารีย์ ชื่นวัฒนา)

..... ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร. ชุติมา สัจจามันท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พวา พันธุ์เมฆา)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ศุภรชชตรา แสนวา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารีย์ ชื่นวัฒนา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พวา พันธุ์เมฆา)



งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีงบประมาณ 2555

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ ชื่นวัฒนา ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ พวา พันธุ์เมฆา กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำชี้แนะตลอดจนข้อคิดในการทำวิจัย รวมทั้งช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตาเอาใจใส่อย่างดียิ่ง จนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณหลวงพ่อบุญธรรมคุณครูอาจารย์กัณหา สุขกาโม และพระอาจารย์สมัย อิณณมุตโต ที่มอบแรงบันดาลใจให้แก่ผู้วิจัย ตลอดจนชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยความเมตตา ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจต่อสู้ และสามารถผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ จนกระทั่งการวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร. ชุตินา สัจจพันธ์ ที่ให้ความกรุณาเป็นประธานสอบปากเปล่า รวมทั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย และขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ สีสาน ทรัพย์ทอง และอาจารย์ ดร. เทอดศักดิ์ ไม้เท่าทอง ที่ได้ให้ความกรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำที่มีคุณค่าเพื่อให้เครื่องมือวิจัยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. ศุภรชชตรา แสนหา ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่า และคณาจารย์ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่กรุณาให้การอบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ทักษะประสบการณ์ที่มีคุณค่ายิ่ง แก่ผู้วิจัยจนทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาและการดำรงอาชีพ

ขอขอบคุณคุณคุณไศจรีย์ กุลศิริชัยวัฒน์ นักวิชาการระดับ 5 ของกรุงเทพมหานคร ที่อำนวยความสะดวกด้านข้อมูลต่าง ๆ และประสานงานทำให้ผู้วิจัยได้รับความสะดวกมากขึ้น

ขอขอบคุณหัวหน้าบรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ทุกท่าน รวมถึงผู้ใช้บริการห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ทั้ง 12 แห่ง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยกรุงเทพ หัวหน้าหน่วยงานทุกหน่วยงาน เพื่อนร่วมงานสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยกรุงเทพทุกท่าน ที่ให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ระหว่างการศึกษาและการวิจัย รวมถึงการให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูล จนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณสามีและลูกทั้งสอง ที่ช่วยเหลือทั้งในระหว่างการศึกษา การวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนคอยให้กำลังใจ ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่ และเอื้อเพื่อความสะดวกทุก ๆ ด้าน แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

กรรณิการ์ สุธรรมศิริกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	4
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	4
ตัวแปรที่ศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
สมมุติฐานในการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
การรู้สารสนเทศ	11
ความหมายของการรู้สารสนเทศ	11
ความสำคัญของการรู้สารสนเทศ	12
ความเป็นมาของการรู้สารสนเทศ	13
มาตรฐานการรู้สารสนเทศ	15
มาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับประชาชน	16
ห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร	19
ความเป็นมาของห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร	19
ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร (Discovery Learning Library)	20
แนวคิดและนโยบายของห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร	24
บทบาทของห้องสมุดประชาชนและบรรณารักษ์ในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ	26
บทบาทของห้องสมุดประชาชนในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ	26
บทบาทของบรรณารักษ์ในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
งานวิจัยในต่างประเทศ	30
งานวิจัยในประเทศ	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	46
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	70
สมมุติฐานในการวิจัย.....	70
วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
สรุปผลการวิจัย.....	71
อภิปรายผลการวิจัย.....	72
ข้อเสนอแนะ.....	79
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	91
ภาคผนวก ก.....	92
รายชื่อห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร.....	93
โครงสร้างการบริหารงานของห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร.....	96
ภาคผนวก ข.....	101
แบบทดสอบ.....	102
คำเฉลยของแบบทดสอบ.....	124
ภาคผนวก ค.....	125
จดหมายขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย.....	126
จดหมายขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ.....	128

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ประวัติย่อผู้วิจัย	130



บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 เกณฑ์การแปลผลคะแนนการรู้สารสนเทศ จำแนกเป็นรายมาตรฐาน.....	50
2 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร.....	53
3 ระดับการรู้สารสนเทศโดยรวมและรายมาตรฐาน.....	55
4 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ.....	56
5 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ.....	57
6 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ในข้อที่พบความแตกต่าง.....	58
7 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา.....	60
8 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่ในข้อที่พบความแตกต่าง.....	61
9 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้.....	64
10 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดจำแนกตามรายได้เป็นรายคู่ ในข้อที่พบความแตกต่าง.....	66
11 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดจำแนกตามสถานภาพการเป็นสมาชิก ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร.....	69

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาที่เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ปัจจุบันนี้คนไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตในด้านค่านิยม จริยธรรม และพฤติกรรม โดยเชื่อมโยงถึงการดำเนินชีวิต ความประพฤติ ความคิด ทศนคติและคุณธรรมของคนในสังคม ซึ่งเป็นผลกระทบจากการล้นไหลของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้าสู่ประเทศไทย ผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้รับการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง ในขณะที่สื่อสร้างสรรค์ยังมีน้อย สื่อที่เป็นภัยและผิดกฎหมายมีการเผยแพร่มากขึ้น แม้ว่าจะมีมาตรการป้องกันและปราบปรามอย่างเข้มงวดแล้วก็ตาม เว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมมีจำนวนเพิ่มขึ้น ขณะที่คนไทยโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนยังไม่สามารถคัดกรอง และเลือกที่จะรับสารสนเทศทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า ประกอบกับสถาบันทางสังคม เช่น สถาบันทางครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา มีบทบาทน้อยลงในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาศักยภาพของคนไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน จากปัญหาดังกล่าวทำให้ประเทศไทยต้องกำหนดแผนพัฒนาประชาชนลงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) สำคัญที่ได้บรรจุไว้ คือ การพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน โดยบรรจุแผนพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้คนไทยได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่ ตลอดจนวัฒนธรรมภูมิปัญญา ที่มุ่งสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้จัดการเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบ และปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เริ่มบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 4 ได้ระบุว่า การศึกษาตลอดชีวิต หมายถึง การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่าง การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) นี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะโลกปัจจุบันนี้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ โดยนักวิจัย จนกระทั่งกล่าวกันว่าความรู้เพิ่มขึ้นตลอดเวลา นอกจากนั้นความเปลี่ยนแปลงยังเกิดจากการสร้างสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ จนกระทั่งทำให้สิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่ต้องทันสมัยไปอย่างรวดเร็ว เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ดังนั้นหากประชาชนในประเทศขาดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ แล้ว อาจทำให้เสียโอกาสในการพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้ามากขึ้น ทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศอื่น ๆ บนเวทีระดับโลกได้อีกต่อไป

นับตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช 1970 เป็นต้นมา เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าโลกได้ก้าวสู่ยุคสารสนเทศ มีสารสนเทศเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย ซึ่งนำไปสู่ความยากลำบากในการค้นหาสารสนเทศ และเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการ สำหรับประเทศไทย (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543: 5, 21) ผู้ที่อยู่ในวงการศึกษาก็เริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกฝังทักษะการรู้สารสนเทศให้แก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชน

การรู้สารสนเทศ หมายถึง ความสามารถหรือทักษะของบุคคลในการตระหนักถึงปัญหาหรือความต้องการสารสนเทศของตน สามารถแสวงหา เข้าถึง ประเมินและใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการมีจริยธรรมในการใช้สารสนเทศ (American Library Association. Presidential Committee on Information Literacy. 1989: Online) การรู้สารสนเทศเป็นคำที่ใช้อธิบายกระบวนการแสวงหาสารสนเทศอย่างผสมผสานกลมกลืนระหว่างความสามารถ 3 ด้าน คือ การเข้าถึงสารสนเทศ ประเมินสารสนเทศ และใช้สารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความสามารถเหล่านี้มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกัน จนกลายเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ตลอดชีวิต การรู้สารสนเทศมีความจำเป็นสำหรับทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสาขาอาชีพ เป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ทำให้รู้เท่าทันโลก เศรษฐกิจ ความเคลื่อนไหวและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น การรู้สารสนเทศมีความสำคัญต่อความสำเร็จของบุคคลในด้านการศึกษาด้านเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต และความเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย การรู้สารสนเทศยังเป็นวิธีแห่งการมีอำนาจของบุคคลในสังคมสารสนเทศอีกด้วย ดังนั้นการรู้สารสนเทศจึงมีความจำเป็นสำหรับทุกคน เป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต (สมาน ลอยฟ้า. 2544: 3)

ห้องสมุดประชาชน มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาตลอดชีวิต องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ได้ให้ความสำคัญแก่ห้องสมุดประชาชน โดยประกาศว่า “ห้องสมุดประชาชนเป็นพลังของการศึกษา วัฒนธรรม และข่าวสารต่าง ๆ และเป็นแหล่งสำคัญที่ก่อให้เกิดสันติสุขและความเข้าใจระหว่างมวลชนนานาชาติ” นอกจากนี้ก็ได้กำหนดบทบาทของห้องสมุดประชาชนในฐานะเป็นสถาบันหนึ่งในสังคม โดยกำหนดให้ห้องสมุดประชาชนเป็นสถาบันประชาธิปไตยเพื่อการศึกษา วัฒนธรรมและข่าวสาร เป็นแหล่งให้การศึกษาค้นคว้าตลอดชีวิต เป็นศูนย์บันทึกความรู้ ความคิด จินตนาการเชิงสร้างสรรค์อันเป็นสื่อทางความรู้และวัฒนธรรม ช่วยให้ความสุขความสดชื่นแก่จิตใจ โดยการจัดเตรียมหนังสือเพื่อความเพลิดเพลิน และผ่อนคลายความเคร่งเครียด ให้ความช่วยเหลือแนะนำแก่ผู้ใช้บริการ จัดบริการต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนสามารถเข้าใช้ได้สะดวกอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ สัญชาติ วัย เพศ ศาสนา สถานภาพและระดับการศึกษา (IFLA. 1997: 13)) เนื่องจากห้องสมุดประชาชนมีกลุ่มผู้ใช้ที่หลากหลาย บางกลุ่มอาจจะมีทักษะการรู้สารสนเทศ แต่บางกลุ่มอาจจะมีไม่มีทักษะสารสนเทศ ดังนั้นในการช่วยให้ประชาชนได้เข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการและนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ ห้องสมุด

ประชาชนจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมทักษะการรู้สารสนเทศให้กับผู้ใช้ไม่น้อยไปกว่าห้องสมุดประเภทอื่น ๆ

กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทของห้องสมุดประชาชน จึงได้จัดตั้งห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครขึ้น ปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 34 แห่ง โดยอยู่ในสังกัดกลุ่มงานพัฒนาห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร กองบริหารงาน สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ในปี พ.ศ. 2548 นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด กรุงเทพมหานคร ได้ดำริแนวคิดในการพัฒนาห้องสมุดประชาชนที่เด่นชัดเพื่อสนับสนุนให้ กรุงเทพมหานครเป็นเมืองแห่งการอ่าน (World Book Capital) จึงได้กำหนดเป็นนโยบายหลัก 3 ประการ คือ 1) พัฒนาห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครให้เป็นห้องสมุดมิติใหม่สำหรับเด็ก เยาวชน และประชาชน 2) สนับสนุนให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองแห่งการอ่าน เพื่อให้ประชาชนรัก การอ่าน และเรียนรู้อย่างมีความสุขภายในห้องสมุด และ 3) เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของคนทุกวัย มีเทคโนโลยีการเรียนรู้สมัยใหม่ให้ทุกคน ทุกวัยพัฒนาตนเองได้

จากนโยบายดังกล่าว กรุงเทพมหานครได้ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณในการพัฒนา ห้องสมุดรูปแบบเดิม ให้เป็นห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครโดยการปรับปรุงทัศนียภาพ และ พัฒนารูปแบบการก่อสร้างอาคารในภาพลักษณ์ใหม่ และเน้นการบริการที่ทันสมัย และได้จัดสร้าง ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้แห่งใหม่เพิ่มขึ้นในพื้นที่เขตที่ยังไม่มีห้องสมุด ขณะนี้มีห้องสมุดเพื่อการ เรียนรู้เปิดบริการกระจายตามเขตต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครอย่างสมบูรณ์จำนวน 14 แห่ง นอกจากนี้ ยังมีห้องสมุดจำนวน 6 แห่ง ที่อยู่ในระหว่างการปรับปรุงเพื่อให้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ (โศจิรต์มี กุลศิริชัยวัฒน์. 2554: สัมภาษณ์)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดประชาชน ยังไม่พบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนมาก่อน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร เพื่อให้บรรณารักษ์ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร นำผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและบรรณารักษ์ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ ในการแสวงหาแนวทางส่งเสริมการรู้สารสนเทศให้แก่ผู้ใช้ต่อไป

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดประชาชน ยังไม่พบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนมาก่อน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร เพื่อให้บรรณารักษ์ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ทราบว่าประชาชนที่มาใช้ห้องสมุดมีการรู้สารสนเทศในระดับใด อันจะเป็นแนวทางส่งเสริมการรู้ สารสนเทศให้แก่ผู้ใช้ นอกจากนี้บรรณารักษ์ยังสามารถนำผลการศึกษาวินิจฉัยไปปรับปรุงระดับการรู้ สารสนเทศในมาตรฐานที่ยังมีระดับต่ำให้มีระดับมาตรฐานที่สูงขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้

กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานภาพการเป็นสมาชิก

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ทำให้ทราบว่าผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร มีการรู้สารสนเทศโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับใด นอกจากนี้ยังทำให้ทราบถึงตัวแปรด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานภาพการเป็นสมาชิก ส่งผลต่อระดับการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร หรือไม่อย่างไร ซึ่งบรรณารักษ์ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับพัฒนาระดับการรู้สารสนเทศในด้านที่ระดับต่ำ หรือย่อยหย่อนอยู่ให้สูงขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มงานพัฒนาห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร กองนันทนาการ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว 12 แห่ง โดยพิจารณาจากห้องสมุดที่ได้เปิดให้บริการอย่างสมบูรณ์ และมีลักษณะการให้บริการที่เป็นมาตรฐานใกล้เคียงกัน ดังนี้ 1) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สวนลุมพินี 2) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ซอยพระนาง 3) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางกะปิ 4) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้เขตห้วยขวาง 5) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้เขตดุสิต 6) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้มีนบุรี 7) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ลาดกระบัง 8) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สะพานสูง 9) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ทุ่งครุ 10) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางขุนเทียน 11) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางบอน และ 12) ห้องสมุดศิลปวัฒนธรรม จำนวนประมาณ 31,200 คน ในรอบ 3 เดือนหลังสุด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มงานพัฒนาห้องสมุดประชาชน จำนวน 12 แห่ง โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างให้ได้ไม่น้อยกว่า 380 คน ตามที่ได้กำหนดไว้ในตารางกำหนดขนาดประชากรและกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: Online) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นโควตา (Quota Stratified Random Sampling) ตามห้องสมุด ห้องสมุดละ 40 คน โดยแบ่ง

ตามเพศ แบ่งกลุ่มให้ได้เพศชายและหญิง เพศละ 20 คน ในแต่ละเพศกลุ่มแยกตามระดับอายุ 4 ระดับ ระดับละ 5 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 อายุ

1.2.1 ไม่เกิน 17 ปี

1.2.2 18-29 ปี

1.2.3 30-40 ปี

1.2.4 ตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป

1.3 ระดับการศึกษา

1.3.1 ประถมศึกษา

1.3.2 มัธยมศึกษา

1.3.3 อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

1.3.4ปริญญาตรี หรือ สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 รายได้

1.4.1 ไม่มีรายได้

1.4.2 ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน

1.4.3 10,001-20,000 บาทต่อเดือน

1.4.4 20001-30,000 บาทต่อเดือน

1.4.5 ตั้งแต่ 30,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป

1.5 สถานภาพการเป็นสมาชิกห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร

1.5.1 ผู้ใช้บริการที่เป็นสมาชิก

1.5.2 ผู้ใช้บริการที่ไม่เป็นสมาชิก

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การรู้สารสนเทศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การรู้สารสนเทศ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการเข้าถึงสารสนเทศจาก

แหล่งสารสนเทศต่าง ๆ การประเมินสารสนเทศ และการใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดกรอบโครงสร้างการรู้สารสนเทศของบุคคลของของสถาบันการรู้สารสนเทศประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ และสภาพรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยออสเตรเลีย (Bundy, Alan, ed. 2004: 11-23) ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานหลัก 6 มาตรฐาน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ปรับมาตรฐานที่ 4 รวมกับมาตรฐานที่ 5 ยุบรวมเป็นกลุ่มเดียวกันใช้เป็นมาตรฐานที่ 4 ของกรอบโครงสร้างการรู้สารสนเทศของบุคคลประกอบด้วยมาตรฐาน 5 ด้าน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 ผู้รู้สารสนเทศตระหนักถึงความต้องการและกำหนดลักษณะและขอบเขตสารสนเทศได้ มาตรฐานที่ 2 ผู้รู้สารสนเทศสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มาตรฐานที่ 3 ผู้รู้สารสนเทศสามารถประเมินสารสนเทศและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศได้ มาตรฐาน ที่ 4 ผู้รู้สารสนเทศสามารถจัดการสารสนเทศที่รวบรวมหรือผลิตขึ้นมาได้ รวมถึงสามารถประยุกต์สารสนเทศใหม่และสารสนเทศที่มีอยู่เดิม เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยบูรณาการความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่เป็นความรู้ของตนได้ และ มาตรฐานที่ 5 ผู้รู้สารสนเทศมีความเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ การวัดระดับการรู้สารสนเทศ ในการวิจัยครั้งนี้วัดได้โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นโจทย์ 4 ตัวเลือก 58 ข้อ และได้แบ่งระดับตามคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบ เป็น 3 ระดับ คือคะแนนร้อยละต่ำกว่า 50 มีการรู้สารสนเทศ ต่ำ คะแนนร้อยละ 50-75 มีการรู้สารสนเทศปานกลาง และคะแนนร้อยละตั้งแต่ 76 ขึ้นไป มีการรู้สารสนเทศสูง

2. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร หมายถึง ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครมิติใหม่ที่จัดตั้งขึ้นและดำเนินงานโดยกรุงเทพมหานคร ในความรับผิดชอบของกลุ่มงานพัฒนาห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร กองนันทนาการ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันเปิดให้บริการอย่างสมบูรณ์แล้ว จำนวน 14 แห่ง โดยการวิจัยนี้ได้คัดเลือกห้องสมุดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมา 12 แห่ง ได้แก่ 1) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สวนลุมพินี 2) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ซอยพระนาง 3) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางกะปิ 4) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ห้วยขวาง 5) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ดุสิต 6) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้มีนบุรี 7) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ลาดกระบัง 8) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สะพานสูง 9) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ทุ่งครุ 10) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางขุนเทียน 11) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางบอน และ 12) ห้องสมุดศิลปวัฒนธรรม ส่วนอีก 2 แห่ง ที่ไม่ได้นับรวมในการวิจัยครั้งนี้ คือ ห้องสมุดวิชาการ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร เพราะเปิดให้บริการผู้ใช้เฉพาะข้าราชการที่ทำงานในศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร และห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ที่ปิ่นเกล้ามีโชค เพราะเปิดให้บริการเฉพาะผู้ใช้ที่เป็นข้าราชการในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร

3. ผู้ใช้ห้องสมุด หมายถึง ประชาชนที่ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร จำนวน 12 แห่ง ตามที่ระบุในข้อ 2 ในช่วงเวลาที่ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ระหว่างวันที่ 10- 24 มีนาคม พ.ศ. 2555

4. อายุ หมายถึง อายุของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ที่มาใช้ห้องสมุดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- 4.1 ไม่เกิน 17 ปี
- 4.2 18-29 ปี
- 4.3 30-40 ปี
- 4.4 ตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป

5. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ใช้ห้องสมุดที่มาใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ซึ่งการวิจัยนี้ได้แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- 5.1 ประถมศึกษา
- 5.2 มัธยมศึกษา
- 5.3 อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
- 5.4 ปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี

6. รายได้ หมายถึง จำนวนเงินที่ได้รับต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

- 6.1 ไม่มีรายได้
- 6.2 ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน
- 6.3 10,001-20,000 บาทต่อเดือน
- 6.4 20,001-30,000 บาทต่อเดือน
- 6.5 ตั้งแต่ 30,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป

7. สถานภาพการเป็นสมาชิก หมายถึง สภาวะของกลุ่มตัวอย่างที่มาใช้บริการห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

7.1 ผู้ใช้ห้องสมุดที่เป็นสมาชิก หมายถึง ผู้ที่ชำระเงินลงทะเบียนรายปีเป็นสมาชิกของห้องสมุดมีสิทธิ์ในการยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศ ใช้บริการอินเทอร์เน็ตและค้นคว้าหาความรู้ทั่วไปตามอรรถาศัย

7.2 ผู้ใช้ห้องสมุดที่ไม่เป็นสมาชิก หมายถึง บุคคลใด ๆ ที่สามารถเข้าใช้บริการห้องสมุดในการค้นคว้าหาความรู้ทั่วไปตามอรรถาศัย แต่ไม่สามารถยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศ และใช้บริการอินเทอร์เน็ตได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

1. เพศ
 - 1.1 ชาย
 - 1.2 หญิง
2. อายุ
 - 2.1 ไม่เกิน 17 ปี
 - 2.2 18-29 ปี
 - 2.3 30-40 ปี
 - 2.4 ตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
 - 3.1 ประถมศึกษา
 - 3.2 มัธยมศึกษา
 - 3.3 อนุปริญญา/ปวส.
 - 3.4 ปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี
4. รายได้
 - 4.1 ไม่มีรายได้
 - 4.2 ไม่เกิน 10,000
 - 4.3 10,001-20,000
 - 4.4 20,001-30,000
 - 4.5 ตั้งแต่ 30,001 ขึ้นไป
5. สถานภาพการเป็นสมาชิก
 - 5.1 ผู้ใช้บริการที่เป็นสมาชิก
 - 5.2 ผู้ใช้บริการที่ไม่เป็นสมาชิก

ตัวแปรตาม

การรู้สารสนเทศ



สมมุติฐานในการวิจัย

1. ผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน
2. ผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกัน มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน
3. ผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน
4. ผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครที่มีรายได้ต่างกัน มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน
5. ผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพการเป็นสมาชิกต่างกัน มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน



บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอ ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การรู้สารสนเทศ
 - 1.1 ความหมายของการรู้สารสนเทศ
 - 1.2 ความสำคัญของการรู้สารสนเทศ
 - 1.3 ความเป็นมาของการรู้สารสนเทศ
 - 1.4 มาตรฐานการรู้สารสนเทศ
 - 1.5 มาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับประชาชน
2. ห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร
 - 2.1 ความเป็นมาของห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร
 - 2.2 ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร (Discovery Learning Library)
 - 2.3 แนวคิดและนโยบายห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร
3. บทบาทของห้องสมุดประชาชนและบรรณารักษ์ในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ
 - 3.1 บทบาทของห้องสมุดประชาชนในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ
 - 3.2 บทบาทของบรรณารักษ์ในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในประเทศ

การรู้สารสนเทศ

ความหมายของการรู้สารสนเทศ

การรู้สารสนเทศ มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Information literacy” และมีชื่อเรียกอื่น เช่น สมรรถนะสารสนเทศ ความสามารถทางสารสนเทศ พลังสารสนเทศ ทักษะสารสนเทศ และ การรู้เท่าทันสารสนเทศ เป็นต้น เป้าหมายสำคัญของการรู้สารสนเทศ คือการพัฒนาบุคคลให้เป็น ผู้มีทักษะพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ปัจจุบันได้มีนักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษาได้ให้คำนิยามของการรู้สารสนเทศ ดังนี้

ริทซ์ (Reitz. 2004: 356-357) ให้ความหมายของการรู้สารสนเทศว่า หมายถึง ทักษะในการรู้ความต้องการสารสนเทศ เข้าใจวิธีการจัดระบบของห้องสมุด รู้จักทรัพยากร สารสนเทศที่ห้องสมุดมีให้บริการ เช่น ทรัพยากรสารสนเทศชนิดต่าง ๆ และเครื่องมือช่วยค้น ออนไลน์ รู้จักเทคนิคการวิจัย ตลอดจนมีทักษะในการประเมินสารสนเทศ การใช้สารสนเทศอย่างมี ประสิทธิภาพ เข้าใจโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี และบริบทด้านสังคม การเมือง และวัฒนธรรม ของสารสนเทศ

ซูร์คาวสกี (Zurkowski) นายกสมาคมสารสนเทศศาสตร์แห่งสหรัฐอเมริกา (American Association for the Information Science) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า การรู้สารสนเทศ คือความสามารถในการค้นหา ประเมิน และใช้สารสนเทศ (IFLA. 2002: 2)

สมาคมห้องสมุดมหาวิทยาลัยแห่งออสเตรเลีย (Council of Australian University Libraries. 2001: Online) ให้ความหมายของการรู้สารสนเทศว่าเป็นกลุ่มความสามารถและ ความเข้าใจของบุคคลในการวิเคราะห์ความต้องการสารสนเทศของตน รวมทั้งความสามารถ ในการกำหนดแหล่งสารสนเทศการประเมินและใช้สารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเรียกบุคคลดังกล่าวนี้ว่าผู้รู้สารสนเทศ และผลสัมฤทธิ์จากการรู้สารสนเทศถือได้ว่าเป็นกุญแจ สำคัญของการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ดอยล์ (Doyle. 1994: 3) ได้กำหนดคำจำกัดความการรู้สารสนเทศโดยสอบถาม ความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นสมาชิกแห่งที่ประชุมอภิปรายว่าด้วยการรู้สารสนเทศ (National Forum on Information Literacy) แห่งสหรัฐอเมริกาจำนวน 130 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จนกระทั่งได้ความเห็นเป็นเอกฉันท์ สามารถนิยามคำจำกัดความได้ว่า การรู้สารสนเทศ คือ ความสามารถในการเข้าถึง ประเมิน และใช้สารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศที่หลากหลาย

สมาคมห้องสมุดแห่งสหรัฐอเมริกา (American Library Association. 1993: Online) ได้ให้คำนิยามของการรู้สารสนเทศว่าหมายถึง ความสามารถของบุคคลในการระบุ ความต้องการสารสนเทศของตนเอง ความสามารถในการค้นหาประเมินคุณค่า และใช้ประโยชน์ จากสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

คัลธา (Kuhlthau. 1990: 15) ได้ให้ความหมายว่า การรู้สารสนเทศมีลักษณะใกล้เคียงกับการรู้หนังสือ (Literacy) ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่านและการใช้สารสนเทศที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความต้องการสารสนเทศและการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ การรู้สารสนเทศต้องการความสามารถในการจัดการกับมวลสารสนเทศที่ซับซ้อน ซึ่งกระทำได้โดยการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีอื่น ๆ เพื่อที่จะเรียนรู้ตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคนิคโดยใช้ทักษะและความรู้ใหม่ ๆ

กล่าวโดยสรุป การรู้สารสนเทศ หมายถึง ความสามารถในการระบุหรือวิเคราะห์ความต้องการสารสนเทศของตนเอง ระบุและเข้าถึงแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ประเมินคุณค่าสารสนเทศ เลือกสรร และใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ การรู้สารสนเทศยังครอบคลุมทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะทางการอ่าน การใช้ห้องสมุด และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอีกด้วย

ความสำคัญของการรู้สารสนเทศ

การรู้สารสนเทศมีความสำคัญทั้งต่อการศึกษา การทำงาน และการสร้างสังคมสารสนเทศ ดังนี้

1. การศึกษา การรู้สารสนเทศเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการการศึกษา ทั้งในระดับพื้นฐานและระดับสูง ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาทางไกล การรู้สารสนเทศเป็นข้อกำหนดพื้นฐานสำหรับการเป็นพลเมืองที่มีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตย การสร้างความรู้ใหม่ ซึ่งจำเป็นสำหรับความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจในอนาคต การเรียนรู้ตลอดชีวิต การแก้ไขปัญหาในระดับโลก และการปกครองตนเอง (ชุตินา สัจจานันท์. 2544: 56)

2. การทำงาน นับตั้งแต่ช่วงต้นของทศวรรษนี้ ความสนใจเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศได้แผ่ขยายไปสู่บริบทของการทำงาน ก่อนหน้านั้น คำว่า Information Literacy เป็นที่รู้จักและเข้าใจกันในวงการการศึกษา และวิชาชีพบรรณารักษ์และนักสารสนเทศเท่านั้น ในองค์กรอื่น ๆ โดยเฉพาะองค์กรทางธุรกิจมีกระแสความเคลื่อนไหวในเรื่องการจัดการความรู้ องค์กรแห่งการเรียนรู้ และการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ การวิจัยชี้ให้เห็นว่า องค์กรหลายแห่งได้ลงทุนเป็นเงินจำนวนมากด้านเทคโนโลยีเพื่อการจัดการความรู้ แต่ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากบุคลากรยังประสบปัญหาที่เกิดจากภาวะท่วมท้นของสารสนเทศ ได้รับสารสนเทศผิด ๆ ไม่มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีไม่รู้วิธีค้นหาสารสนเทศ ทำให้เสียเวลาทำในสิ่งที่คนอื่นทำไปแล้ว องค์กรต่าง ๆ จึงตระหนักว่า การรู้สารสนเทศของบุคลากร เป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญต่อการจัดการความรู้ หรือการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ ตลอดจนการใช้สารสนเทศ เพื่อแก้ปัญหา สร้างความรู้ใหม่ สร้างนวัตกรรม (Kirton; & Barham. 2005: Online)

3. การสร้างสังคมสารสนเทศ หรือสังคมความรู้ สังคมสารสนเทศ หมายถึง สังคมที่มีสารสนเทศเป็นแรงขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในทำนองเดียวกันกับที่สังคมเกษตรกรรมมีที่ดิน หรือสังคมอุตสาหกรรมมีแรงงานและเงินทุนเป็นทรัพยากรหลัก ในสังคมสารสนเทศ จะมีการใช้สารสนเทศในชีวิตประจำวันของประชาชนในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับบุคคล สังคม การศึกษา ธุรกิจ ทั้งนี้โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้าง จัดการ ถ่ายทอด แลกเปลี่ยน และเผยแพร่สารสนเทศ โดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา และสถานที่ แนวคิดเรื่องการสร้างสังคมสารสนเทศ และสังคมความรู้ เป็นผลจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่แพร่กระจาย ทั่วโลก เทคโนโลยีได้เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในสังคมปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นความเป็นอยู่ การศึกษา การทำงาน การใช้เวลาว่าง ในสังคมที่ว่านี้ การรู้สารสนเทศถือเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ต่อการดำรงชีวิตอย่างปกติสุขของประชาชน และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมโลกให้ดำรงอยู่และพัฒนาไปได้ด้วยดี (อารีย์ ชื่นวัฒนา. 2555: 76)

ความเป็นมาของการรู้สารสนเทศ

สารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา และยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกระดับ ซึ่งในปัจจุบันพฤติกรรมการใช้สารสนเทศของผู้ใช้เปลี่ยนไป เนื่องจากการปฏิรูปการศึกษาและนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมฐานความรู้ การได้รับสารสนเทศที่ถูกต้องทันเวลา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต การแก้ปัญหา และใช้ความรู้มาเป็นตัวขับเคลื่อนหลักในการผลักดันให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

การรู้สารสนเทศ เป็นคำที่เริ่มใช้ในประเทศสหรัฐอเมริกา ราวศตวรรษ 1970 เมื่อ ค.ศ. 1974 โดยนายพอล ซูร์คาวสกี (Paul Zurkowsky) อดีตนายกสมาคมอุตสาหกรรมสารสนเทศ (Information Industry Association: IIA) ได้กล่าวในรายงานที่เสนอต่อคณะกรรมการแห่งชาติ สหรัฐอเมริกาว่าด้วยเรื่องห้องสมุดและบริการสารสนเทศ (Zurkowsky. 1974: 5-6) และตีพิมพ์ในหนังสือชื่อ "The information service environment relations and practices" โดยเสนอแนวคิดว่าการรู้สารสนเทศเป็นความสามารถในการใช้แหล่งสารสนเทศที่หลากหลายเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และต้องการให้ตระหนักถึงความจำเป็นของทักษะการรู้สารสนเทศในสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีแนวโน้มเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยเน้นถึงความสามารถของประชาชนในการใช้สารสนเทศ การดำรงชีวิตและการแก้ปัญหาต่าง ๆ นอกจากนี้ยังได้เสนอแนวคิดของการรู้สารสนเทศโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการจัดเตรียมให้บุคคลเป็นผู้ใช้สารสนเทศที่ประสบความสำเร็จ และยังได้กล่าวถึงบทบาทของบรรณารักษ์ต่อการรู้สารสนเทศ ในฐานะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งสารสนเทศและความสามารถในการค้นหาสารสนเทศ

ซึ่งแนวคิดนี้ถูกนำมาใช้ทั้งในและนอกสาขาบรรณารักษศาสตร์ และไม่เพียงแต่ใช้ในสหรัฐอเมริกาเท่านั้น แต่ยังได้รับการเผยแพร่ไปทั่วโลก (แวนดา เตซาทวิวรรณ. 2551:13 ; สมฤดี หัตถาพงษ์. 2547: 2) ในช่วงทศวรรษ 1980 ความสนใจในเรื่องการรู้สารสนเทศเพิ่มมากขึ้น โดยนักการศึกษาในสหรัฐอเมริกาได้ให้ความสนใจในด้านการสอนทักษะเหล่านี้ให้กับนักเรียนเพื่อให้เป็นผู้มีความสามารถในการแข่งขันกับผู้อื่นได้ ในปีนี้เองได้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ มาแทนเครื่องพิมพ์ดีด และเครื่องคิดเลข รายการบรรณานุกรมออนไลน์ เคเบิลทีวี ซีดีรอม เป็นต้น การสอนการรู้สารสนเทศช่วงนี้จะเน้นการสอนการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ตลอดจนได้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างการรู้สารสนเทศกับการรู้ทักษะทางคอมพิวเตอร์ โดยการรู้สารสนเทศมีความแตกต่างจากการรู้ทักษะทางคอมพิวเตอร์ เพราะผู้ที่มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์อาจไม่มีความสามารถในการเข้าถึง ค้นหา และประเมินสารสนเทศได้อย่างไรก็ตาม ทักษะด้านคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการช่วยให้ผู้รู้สารสนเทศสามารถเข้าถึงแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ที่มีปริมาณมากมายได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และช่วยให้การจัดการและการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศที่ค้นหาได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หลังจากปี ค.ศ. 1980 ได้มีการบรรจุการฝึกทักษะสารสนเทศลงในหลักสูตรการศึกษา โดยบรรณารักษ์เป็นผู้สอนการใช้ห้องสมุดให้กับผู้ใช้ และได้ให้คำจำกัดความของการเป็นผู้รู้สารสนเทศที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย หมายถึง ผู้ที่สามารถตระหนักได้ว่าเมื่อไรที่สารสนเทศมีความจำเป็นสามารถที่จะเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ ประเมินและใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ในทศวรรษ 1990 ถึงปัจจุบัน การรู้สารสนเทศเข้ามามีบทบาทในแวดวงการศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษา และห้องสมุดเพิ่มขึ้นตามลำดับ เนื่องจากห้องสมุดและสถาบันการศึกษา รวมถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาตระหนักถึงความจำเป็นของการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ การรู้สารสนเทศทำให้ประชาชนในประเทศมีความเข้มแข็งและพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืน ในปี 1998 สมาคมห้องสมุดโรงเรียนอเมริกัน (The American Association of School Libraries) (AASL) และ สมาคมการสื่อสารและเทคโนโลยีทางการศึกษา (The Association of Educational Communication and Technology) (AECT) ได้ตีพิมพ์ มาตรฐานพลังสารสนเทศ (Information is power: Information Literacy Standards for Student Learning) ซึ่งเป็นมาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับผู้เรียนระดับโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษา ในปี ค.ศ. 2000 สมาคมห้องสมุดมหาวิทยาลัยและห้องสมุดวิจัย The Association of College and Research Libraries (ACRL) ได้ตีพิมพ์ มาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับการศึกษาระดับสูง (Information Literacy Competency Standards for Higher Education) เพื่อใช้เป็นมาตรฐานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษาในประเทศและแพร่หลายไปยังต่างประเทศ โดยมาตรฐานนี้ได้รับการแปลเป็นภาษาต่าง ๆ เช่น ภาษาสเปน ภาษากรีก เป็นต้น ในปี 2001 ACRL ได้เผยแพร่วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนการรู้สารสนเทศ ตัวแบบสำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย (Objectives for Information Literacy Instruction : A Model Statement for

Academic Librarians) เพื่อใช้เป็นคู่มือจัดการเรียนการสอนและจัดบริการสอนการรู้สารสนเทศแก่นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานการรู้สารสนเทศ

ในสังคมสารสนเทศและสังคมความรู้ที่วิวัฒน์ไปพร้อมกับสภาพแวดล้อมทางสารสนเทศความสามารถเข้าถึง ประเมิน และเลือกใช้สารสนเทศที่ต้องการจากสารสนเทศจำนวนมากมายมหาศาลในหลากหลายรูปแบบจึงเป็นเรื่องสำคัญ (อารีย์ ชื่นวัฒนา. 2549: 38) สมภาวะดังกล่าวทำให้การรู้สารสนเทศกลายเป็นประเด็นสำคัญ ดังจะเห็นได้ว่า สมาคมวิชาชีพในประเทศต่าง ๆ ได้กำหนดมาตรฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศสำหรับการศึกษาในระดับต่าง ๆ เช่น สมาคมบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนอเมริกัน (The American Association of School Librarians) ได้กำหนดมาตรฐานที่เรียกว่า พลังสารสนเทศ (Information Power) สำหรับระดับโรงเรียน ในขณะที่สมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและห้องสมุดทางการวิจัย (The Association of College and Research Libraries—ACRL) กำหนดมาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับระดับอุดมศึกษา (Information Literacy Competency Standards for Higher Education) ในที่นี้ จะกล่าวถึงมาตรฐานการรู้สารสนเทศที่แพร่หลายมาก 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานการรู้สารสนเทศระดับอุดมศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา มาตรฐานการรู้สารสนเทศ 7 ด้าน ของประเทศอังกฤษ ดังนี้

1. มาตรฐานการรู้สารสนเทศระดับอุดมศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา (Information Literacy Competencies Standards for Higher Education) ในปี ค.ศ. 2000 สมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและห้องสมุดวิจัยแห่งสหรัฐอเมริกาได้กำหนดมาตรฐานความสามารถทางการรู้สารสนเทศในระดับอุดมศึกษา 5 ประการ ดังนี้
 - 1.1 มาตรฐานที่ 1 สามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการใช้ได้
อย่างชัดเจน
 - 1.2 มาตรฐานที่ 2 สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
และประสิทธิผล
 - 1.3 มาตรฐานที่ 3 สามารถประเมินสารสนเทศและแหล่งที่ผลิตสารสนเทศ
ได้อย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งบูรณาการสารสนเทศที่คัดเลือกแล้วเข้ากับพื้นความรู้และค่านิยม
ของตนเองได้
 - 1.4 มาตรฐานที่ 4 สามารถเข้าใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้
บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
 - 1.5 มาตรฐานที่ 5 ความสามารถเข้าใจในบริบททางสังคม กฎหมาย
ด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรม และชอบด้วย
กฎหมาย

2. มาตรฐานการรู้สารสนเทศ 7 ด้าน ของประเทศอังกฤษ (The Seven Pillars of Information Literacy) สมาคมห้องสมุดวิทยาลัยห้องสมุดแห่งชาติและห้องสมุดมหาวิทยาลัย (Society of College, National and University Libraries--SCONUL) ได้พัฒนารูปแบบของการรู้สารสนเทศขึ้นมาแทนการกำหนดมาตรฐาน ดังเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยการกำหนดเป็นรูปแบบเรียกว่า Seven Pillars of Information Literacy ประกอบด้วยทักษะ 7 ประการ ดังนี้

- 2.1 ความสามารถในการตระหนักว่าตนเองต้องการสารสนเทศ
- 2.2 ความสามารถในการแสดงให้เห็นความแตกต่างของวิธีการระบุช่องว่างทางสารสนเทศ
- 2.3 ความสามารถในการสร้างกลยุทธ์ในการกำหนดแหล่งที่เก็บสารสนเทศ
- 2.4 ความสามารถในการกำหนดแหล่งที่เก็บสารสนเทศ
- 2.5 ความสามารถในการเปรียบเทียบและประเมินสารสนเทศที่ได้รับจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ
- 2.6 ความสามารถในการจัดการ ประยุกต์ และแลกเปลี่ยนสารสนเทศกับผู้อื่นอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน
- 2.7 ความสามารถในการวิเคราะห์ และพัฒนาสารสนเทศที่มีอยู่ไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้

มาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับประชาชน

มาตรฐานการรู้สารสนเทศส่วนใหญ่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์สำหรับระบบการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งไม่ได้กำหนดไว้สำหรับประชาชนทั่วไป ยกเว้นกรอบโครงสร้างการรู้สารสนเทศของบุคคล ประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ (Australian and New Zealand Information Literacy Framework: 2004) ซึ่งสภาบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยออสเตรเลียซึ่งได้นำมาตรฐานการรู้สารสนเทศของ ACRL ไปประยุกต์ใช้ใน ค.ศ. 2001 โดยมีการเปลี่ยนแปลงจากคำว่า Information Literacy Student เป็นคำว่า Information Literacy Person และได้เพิ่มมาตรฐานที่ 7 ผู้รู้สารสนเทศตระหนักดีว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการมีส่วนร่วมในฐานะเป็นพลเมืองนั้นต้องมีทักษะการรู้สารสนเทศ ส่วนฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ออกเผยแพร่ในปี ค.ศ. 2004 ได้ยกเลิกมาตรฐานข้อ 7 และเปลี่ยนชื่อจากคำว่า มาตรฐานการรู้สารสนเทศ มาเป็น กรอบโครงสร้างการรู้สารสนเทศของบุคคล ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามาตรฐานนี้มุ่งใช้กับบุคคลทั่วไปไม่เฉพาะผู้เรียนที่อยู่ในสถาบันการศึกษาเท่านั้น

กรอบโครงสร้างการรู้สารสนเทศของบุคคลประกอบด้วยมาตรฐาน 6 ด้าน ดังนี้

1. มาตรฐานที่ 1 ผู้รู้สารสนเทศตระหนักถึงความต้องการและกำหนดลักษณะและขอบเขตสารสนเทศได้

บุคคลผู้รู้สารสนเทศควรมีลักษณะดังนี้

- 1.1 กำหนดและระบุความต้องการสารสนเทศได้
- 1.2 เข้าใจวัตถุประสงค์ ขอบเขตเรื่องที่ศึกษาของแหล่งสารสนเทศได้
- 1.3 ประเมินลักษณะและขอบเขตสารสนเทศที่ต้องการได้
- 1.4 ใช้แหล่งสารสนเทศที่หลากหลายเพื่อการตัดสินใจ

2. มาตรฐานที่ 2 ผู้รู้สารสนเทศสามารถค้นหาสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บุคคลผู้รู้สารสนเทศควรมีลักษณะดังนี้

- 2.1 เลือกรูปแบบและเครื่องมือที่เหมาะสมในการค้นหาสารสนเทศได้
- 2.2 กำหนดกลยุทธ์การค้นหาสารสนเทศ และดำเนินการค้นอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.3 ใช้วิธีการค้นที่เหมาะสม เพื่อให้ได้รับสารสนเทศที่ต้องการ
- 2.4 ใช้วิธีการสืบค้น และเครื่องมือเข้าถึงสารสนเทศ และขบวนการสืบค้น

สารสนเทศที่ทันสมัย

3. มาตรฐานที่ 3 ผู้รู้สารสนเทศสามารถประเมินสารสนเทศ และกระบวนการแสวงหาสารสนเทศได้

บุคคลผู้รู้สารสนเทศควรมีลักษณะดังนี้

3.1 ประเมินสารสนเทศที่ได้มาให้ตรงประเด็นกับเรื่องที่ศึกษา และนสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ได้

- 3.2 อธิบายเกณฑ์ในการประเมินสารสนเทศได้
- 3.3 ปรับปรุงกลยุทธ์การสืบค้น และทบทวนกระบวนการค้นหาสารสนเทศได้

4. มาตรฐานที่ 4 ผู้รู้สารสนเทศสามารถจัดการสารสนเทศที่รวบรวมหรือผลิตขึ้นมาได้ และสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยบูรณาการความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่เป็นความรู้ของตนเองได้

บุคคลผู้รู้สารสนเทศควรมีลักษณะดังนี้

- 4.1 บันทึกสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้
- 4.2 จัดระบบสารสนเทศ (จัดลำดับ จัดหมวดหมู่ จัดเก็บ) สารสนเทศได้

5. มาตรฐานที่ 5 ผู้รู้สารสนเทศสามารถประยุกต์สารสนเทศใหม่ และสารสนเทศที่มีอยู่เดิม เพื่อสร้างแนวคิดใหม่หรือสร้างความเข้าใจใหม่

บุคคลผู้รู้สารสนเทศควรมีลักษณะดังนี้

5.1 เปรียบเทียบ และรวบรวมความรู้ใหม่กับความรู้เดิม เพื่อพิจารณา
มูลค่าเพิ่มการขัดแย้งกัน หรือคุณลักษณะอื่น ๆ ของสารสนเทศได้

5.2 สื่อสารความรู้ และความเข้าใจใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. มาตรฐานที่ 6 ผู้รู้สารสนเทศมีความเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ
กฎหมาย และสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ

บุคคลผู้รู้สารสนเทศควรมีลักษณะดังนี้

6.1 รับรู้ประเด็นทางวัฒนธรรม จริยธรรม และเศรษฐกิจทางสังคมเกี่ยวกับการ
การเข้าถึง และการใช้สารสนเทศได้

6.2 ตระหนักและยอมรับว่า สารสนเทศอยู่บนพื้นฐานของประโยชน์ คุณค่า
และความเชื่อ

6.3 ปฏิบัติตามระเบียบ และจรรยาบรรณเกี่ยวกับการเข้าถึง และใช้ทรัพยากร
สารสนเทศได้

6.4 ได้รับ จัดเก็บ และการเผยแพร่ข้อความ ข้อมูล ภาพ และเสียงได้อย่าง
ถูกต้องตามกฎหมาย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบโครงสร้างการรู้สารสนเทศของบุคคล ประเทศ
ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ของสถาบันการรู้สารสนเทศประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ และ
สภาบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยออสเตรเลีย ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 มาเป็นกรอบโครงสร้างใน
การวิจัย โดยได้ปรับมาตรฐานที่ 4 รวมกับมาตรฐานที่ 5 ยุบรวมเป็นกลุ่มเดียวกันใช้เป็นมาตรฐาน
ที่ 4 ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐาน 5 ด้าน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 ผู้รู้สารสนเทศตระหนักถึงความต้องการ
และกำหนดลักษณะและขอบเขตสารสนเทศได้ มาตรฐานที่ 2 ผู้รู้สารสนเทศสามารถเข้าถึง
สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มาตรฐานที่ 3 ผู้รู้สารสนเทศสามารถประเมิน
สารสนเทศ และกระบวนการแสวงหาสารสนเทศได้ มาตรฐานที่ 4 ผู้รู้สารสนเทศสามารถจัดการ
สารสนเทศที่รวบรวมหรือผลิตขึ้นมาได้ รวมถึงสามารถประยุกต์สารสนเทศใหม่และสารสนเทศที่มี
อยู่เดิม เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยบูรณาการความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่เป็นความรู้ของตนได้
และมาตรฐานที่ 5 ผู้รู้สารสนเทศมีความเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคม
ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการใช้สารสนเทศ

ห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร

ความเป็นมาของห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครได้พัฒนามาจากการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบของเทศบาล อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครจึงมีความสัมพันธ์สืบเนื่องกันกับอำนาจหน้าที่การบริหารของเทศบาล ซึ่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมล่าสุด มาตรา 50 ข้อ 6 กล่าวว่าไว้ว่า เทศบาลมีหน้าที่ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรมหน้าที่การบริหารของเทศบาล ซึ่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมล่าสุด มาตรา 50 ข้อ 6 กล่าวว่าไว้ว่า เทศบาลมีหน้าที่ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2553: ออนไลน์) และตามที่ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มาตรา 89 ข้อ 21 ที่กำหนดให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการในด้านการจัดการศึกษา (ถวัลย์ สนธิอนุเคราะห์; และคนอื่น ๆ. 2534: 15) ดังนั้น กรุงเทพมหานคร จึงได้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดบริการห้องสมุดประชาชน ตั้งแต่ พ.ศ. 2498 เป็นต้นมา และได้ดำเนินการขยายงานห้องสมุดเพิ่มขึ้นตามลำดับ เพื่อสนับสนุนนโยบายในการให้การศึกษาจากระบบโรงเรียนแก่ประชาชน และเป็นส่วนหนึ่งของสวัสดิการสังคม

กรุงเทพมหานครได้ดำเนินการจัดตั้งห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครสวนลุมพินี ขึ้นเป็นแห่งแรก เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2499 มีลักษณะเป็นอาคารหอสมุดชั้นเดียว เนื้อที่ 518.5 ตารางเมตรโดยประมาณ ดำเนินงานโดยคณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี (ในขณะนั้นคือ พลเอกมังกร พรหมโยธี) เทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาลบางท่าน หัวหน้ากอง และผู้ทรงคุณวุฒิห้องสมุด โดยช่วยกันจัดหนังสือ ตู้หนังสือ และรับบริจาคจากประชาชน และเปิดให้บริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 13.00-18.00 น. ยกเว้นวันจันทร์และวันนักขัตฤกษ์ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาหาความรู้อย่างกว้างขวางจากหนังสือต่าง ๆ
2. เพื่อเป็นสถาบันรวบรวมหนังสือ เอกสาร และตำราวิทยากร
3. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนรักหนังสือ รักความเป็นระเบียบ และใช้เวลาพักผ่อนให้เป็นประโยชน์ด้วยการศึกษาหาความรู้ในห้องสมุด
4. เพื่อเป็นที่แลกเปลี่ยนความรู้ สนทนาปราศรัย ปลูกฝังความสามัคคีอันเป็นระเบียบต่อสังคม

5. เพื่อส่งเสริมระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิเสมอกันในการเข้าใช้ห้องสมุด และเพื่อศึกษาหาความรู้โดยเสรีอันเป็นบริการสาธารณะ

ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครในระยะแรกนั้น จัดเป็นหน่วยงานราชการที่จัดตั้งขึ้นในสังกัดแผนกการศึกษา กองกลาง กรุงเทพมหานคร ภายหลังเมื่อปี พ.ศ. 2501 เป็นต้นมาได้จัดตั้งเป็นแผนกห้องสมุดประชาชน สังกัดกองกลาง กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2504 ในเดือนมิถุนายน แผนกห้องสมุดประชาชนขยายบริการมากขึ้น โดยได้เสนอโครงการ 2 เพื่อขยายงาน

บริการให้แก่ประชาชนในเขตเทศบาลอย่างทั่วถึง คือโครงการตู้หนังสือหมูนเวียน โดยให้เริ่มดำเนินการในปี 2506 ส่วนโครงการห้องสมุดเคลื่อนที่ไม่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการปี พ.ศ. 2506 แผนกห้องสมุดประชาชนจึงเริ่มดำเนินงานโครงการตู้หนังสือหมูนเวียนซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายงานด้านห้องสมุดไปยังโรงเรียนและศูนย์เยาวชนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เยาวชน และเพื่อจัดหาหนังสือที่เหมาะสมสำหรับครูและนักเรียนใช้ประกอบการเรียนการสอน โดยจัดหนังสือใส่ตู้ประมาณตู้ละ 100 เล่ม ทั้งประเภทที่เป็นความรู้และบันเทิง นำไปตั้งไว้ตามโรงเรียนต่าง ๆ ของเทศบาลนครกรุงเทพอยู่ในความดูแลของครูใหญ่ และทางห้องสมุดได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปช่วยเหลือแนะนำการดำเนินงานให้เป็นครั้งคราว และนำหนังสือชุดใหม่ไปเปลี่ยนปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ซึ่งปีแรกนั้นได้จัดสร้างตู้หนังสือพร้อมหนังสือบรรจุใส่ตู้จำนวน 5 ตู้ ส่งไปยังโรงเรียนต่าง ๆ จำนวน 5 แห่ง นอกจากตู้หนังสือหมูนเวียนแล้วยังนำหนังสือเด็กหมูนเวียนไปตามศูนย์เยาวชนในสังกัดอีกด้วย การดำเนินการห้องสมุดในระยะแรกนั้น มีจำนวนผู้ใช้น้อยเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมดของเทศบาลนครกรุงเทพ แผนกห้องสมุดประชาชนจึงประมวลสาเหตุที่ทำให้มีผู้มาใช้ห้องสมุดน้อย ดังนี้ 1) จำนวนห้องสมุด และจำนวนหนังสือมีน้อย 2) สถานที่ตั้งห้องสมุดอยู่ห่างไกลจากที่พักอาศัย ไม่สะดวกในการเดินทาง 3) การให้บริการด้านต่าง ๆ ยังไม่ครบถ้วน จากนั้นแผนกห้องสมุดประชาชนจึงได้เสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขดังต่อไปนี้

1. ตั้งสำนักงานห้องสมุดกลาง ณ อาคารเทศบาลนครกรุงเทพ เพื่อเป็นศูนย์บริการห้องสมุดบริการห้องสมุดกลางในการศึกษาค้นคว้า และดำเนินการปรับปรุงเทศบาลท้องถิ่น
2. ตั้งสาขาห้องสมุดประชาชนขึ้นในบริเวณใกล้เคียงชุมชน เช่นบริเวณใกล้อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ
3. จัดตั้งห้องแผนภาพแสดงกิจกรรมของเทศบาลนครกรุงเทพ โดยใช้สถานที่ส่วนหนึ่งของอาคารห้องสมุด
4. จัดหมวดบริการโสตทัศนศึกษา เช่น การฉายภาพยนตร์ เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน

ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร (Discovery Learning Library)

ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร เป็นห้องสมุดประชาชนมิติใหม่ที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้แบบส่งเสริมการค้นพบความรู้ด้วยตัวเอง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนากระบวนการเล่น การคิด และความเข้าใจของตนเองได้อย่างรอบด้านด้วยทักษะ 7ส ได้แก่ สงสัย สังเกต สัมผัส สืบค้น สังคม และสรุปด้วยตนเอง โดยมีผู้นำกิจกรรมเป็นผู้กระตุ้นและสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อช่วยให้สนุกกับการเรียนรู้ และค้นพบวิถีแห่งการเรียนรู้เฉพาะตน

รูปแบบการพัฒนาห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในลักษณะสหวิทยาการ ดังนี้ (อรุณวรรณ พิมพาพัฒนาโยธิน. 2553: 61-62)

1. วิชาชีพสำหรับบรรณารักษศาสตร์ มุ่งเน้นการบริการที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย พฤติกรรม ความต้องการ ความคาดหวัง บริการเชิงรุก เป็นห้องสมุดมีชีวิต และให้เป็นเป้าหมายตามมาตรฐานของห้องสมุดประชาชน

2. การเรียนรู้ ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้เป็นห้องสมุดประชาชนที่มีพันธกิจสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

3. เทคโนโลยีบริการสารสนเทศ เป็นเครื่องมือหลักในเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ และพัฒนาห้องสมุดประชาชนสู่การเป็นห้องสมุดดิจิทัล และเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้

4. การบริหารจัดการเป็นการบริหารจัดการ ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ อาคาร สถานที่ เอกสาร เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี นอกจากนี้ยังต้องมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบปฏิบัติของทางราชการที่จำเป็นในชั้นการดำเนินการจัดตั้ง เช่น ระเบียบพัสดุ การประมูล และที่สำคัญยังมีบทบาทการทำงานเป็นทีม การประสานงาน และมนุษยสัมพันธ์

5. จิตวิทยา เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายของห้องสมุดประชาชนประกอบด้วยประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกสาขาอาชีพ รวมทั้งผู้ด้อยโอกาสทางสังคมจึงจำเป็นต้องใช้ความรู้ด้านจิตวิทยาเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้ จิตวิทยาการอ่าน การสร้างแรงจูงใจ และการจัดกิจกรรม เป็นต้น

6. การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเป้าหมายต้องอาศัยเทคนิคเฉพาะด้าน เช่น การเล่านิทานสำหรับเด็ก การจัดนิทรรศการในโอกาสต่างๆ การเล่านิทานจากหนังสือ การบรรยายทางวิชาการสำหรับประชาชน และเยาวชน

7. การวิจัย และการประเมินผลเพื่อศึกษาวิจัยผู้ร่วมทั้งการประเมินผลโครงการและกิจกรรมต่างๆ เพื่อพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งความคุ้มค่าในด้านการใช้งบประมาณ

จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นกรุงเทพมหานครจึงนำแนวทางในการหนดรูปแบบในการจัดสร้างห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ และกำหนดกิจกรรมการบริการต่าง ๆ ของห้องสมุดแก่ประชาชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. รูปแบบอาคาร

รูปแบบอาคาร ประกอบด้วยอาคารโครงสร้างเหล็ก 3 ชั้น กว้าง 23 x 13 เมตร พื้นที่ใช้สอย 1,053 ตารางเมตร พร้อมลานอเนกประสงค์ การออกแบบตกแต่งภายในและภายนอกอาคารมีความทันสมัย สวยงามและสะดวกในการใช้งาน สำหรับการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในตัวอาคารแต่ละชั้นมีการแบ่งดังนี้ พื้นที่สำหรับทรัพยากรห้องสมุด ห้องประชุม และพื้นที่ลักษณะพิเศษเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

ชั้นที่ 1 ประกอบด้วยเคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ แนะนำหนังสือใหม่ มุมสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ ห้องหนังสือสำหรับเด็ก มุมหนังสือพิมพ์ / นิตยสาร มุมกาแฟและเครื่องดื่ม

ชั้นที่ 2 ประกอบด้วยหนังสือวิชาการ / ความรู้ทั่วไป หนังสืออ้างอิง คู่มือสอบ แนะนำหนังสือใหม่ หนังสือพระราชนิพนธ์ มุมทำการบ้าน นวนิยาย เรื่องสั้น

ชั้นที่ 3 ประกอบด้วยวรรณกรรมเยาวชน โซนอินเทอร์เน็ต Wireless LAN
ห้องฉายภาพยนตร์ ห้องอบรมคอมพิวเตอร์

2. การจัดแบ่งพื้นที่

2.1 ลานกิจกรรมและลานอเนกประสงค์ บริเวณนอกอาคารห้องสมุดใช้สำหรับเป็น
เวทีกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และเปิดโอกาสให้เด็ก เยาวชนใช้เป็นเวทีแสดงความสามารถต่าง ๆ
หลังเลิกเรียน หรือวันหยุดเสาร์-อาทิตย์

2.2 ห้องกาแฟและเครื่องดื่ม บริเวณชั้น 1 เพื่อผ่อนคลายอิริยาบถ และอำนวยความสะดวก
ความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการประหยัดเวลาออกไปรับประทานอาหารภายนอกห้องสมุด

2.3 ห้องหนังสือสำหรับเด็ก บริเวณชั้น 1 เพื่อไม่ให้เกิดเสียงรบกวนบริเวณอื่น
ให้บริการหนังสือประเภทต่าง ๆ สำหรับเด็ก พร้อมคอมพิวเตอร์ฝึกทักษะการเรียนรู้ สามารถใช้เป็น
ห้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในวันหยุด เสาร์-อาทิตย์

2.4 มุมทำที่บ้าน บริเวณชั้น 2 สำหรับนักเรียน นิสิตนักศึกษา นั่งอ่านหนังสือ
ทำที่บ้าน โดยจัดให้มีหนังสือคู่มือสอบ หนังสืออ้างอิงไว้สำหรับการค้นคว้า

2.5 ห้องฝึกอบรม บริเวณชั้น 3 ติดกับห้องฉายภาพยนตร์ สำหรับผู้ใช้บริการที่
ต้องการศึกษาค้นคว้าเป็นกลุ่ม และใช้เป็นห้องอบรมคอมพิวเตอร์พื้นฐาน การใช้อินเทอร์เน็ต และ
อบรมภาษาต่างประเทศสำหรับประชาชน

2.6 ห้องฉายภาพยนตร์ บริเวณชั้น 3 เพื่อให้ผู้เข้าใช้บริการได้มีความสุขกับ
การชมภาพยนตร์และสารคดีต่าง ๆ

2.7 โซนอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับให้บริการ
อินเทอร์เน็ต เพื่อความรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูลข่าวสาร

2.8 โซนอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบไร้สาย ให้บริการแก่ผู้ใช้ที่นำคอมพิวเตอร์
แบบพกพามาใช้ภายในห้องสมุด

3. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ (Electronic Library) และเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย
จำนวน 1 เครื่อง เพื่อจัดเก็บข้อมูลเป็นศูนย์กลาง พร้อมเครือข่ายอีก 4 เครื่อง เพื่อประมวลผล
เชื่อมโยงการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศภายในห้องสมุด เช่น การสืบค้นข้อมูลของหนังสือ
สิ่งพิมพ์ การจัดหาหนังสือ การรับสมัครสมาชิก บริการยืม-คืนหนังสือ สรุปรายงานสถิติข้อมูล
ของหนังสือสถิติสืบค้นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และระบบควบคุมนำหนังสือออกนอกห้องสมุด
เป็นต้น

4. การจัดหมวดหมู่หนังสือ

ห้องสมุดใช้ระบบการจัดหมวดหมู่หนังสือด้วยระบบทศนิยมดิวอี้ (Dewey
Decimal Classification: D.D.C.)

5. การรับสมัครสมาชิก

ห้องสมุดเปิดรับสมัครสมาชิกเพื่อใช้สิทธิในการยืมหนังสือ ใช้อินเทอร์เน็ตและร่วมกิจกรรมอื่น ๆ กับห้องสมุด

6. การยืม-คืนหนังสือ

ห้องสมุดได้นำเทคโนโลยีเข้าประยุกต์ใช้ในการบริการยืม-คืนหนังสือ ด้วยระบบบาร์โค้ด (Barcode) ทั้งนี้ ให้บริการเฉพาะสมาชิกห้องสมุดเท่านั้น ซึ่งสามารถยืมหนังสือได้ครั้งละ 2 เล่ม 7 วัน หากสมาชิกส่งหนังสือคืนเกินกำหนดจะต้องชำระค่าปรับวันละ 1 บาทต่อเล่ม ในกรณีที่ทำหนังสือหายหรือชำรุด สมาชิกต้องหาหนังสือใหม่มาคืนให้กับห้องสมุด หรือต้องชดใช้ตามราคาท้องตลาดของหนังสือเล่มนั้นๆ

7. วัน เวลาทำการ

เปิดบริการ วันอังคาร-เสาร์ เวลา 8.30-20.00 น.

วันอาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลา 9.00-17.00 น.

ปิดบริการ วันจันทร์

8. กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ห้องสมุดมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมและเรียนรู้ เน้นพัฒนาความรู้ การคิด ความเข้าใจด้วยตนเอง และสามารถนำความรู้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดประกวดต่าง ๆ การแสดงเพื่อสาระและความบันเทิง การจัดอบรมความรู้พื้นฐานด้านคอมพิวเตอร์ ภาษาต่างประเทศ อบรมธรรมะ กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมค่ายครอบครัวรักการอ่าน กิจกรรม MBA Book & Library Fair ในงานมหกรรมหนังสือระดับชาติ ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ กิจกรรม “กรุงเทพมหานครแห่งการอ่าน” การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เสวนา ดนตรี การแสดงต่าง ๆ เป็นต้น

9. การประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ จัดทำโดยการแจ้งให้องค์กร หน่วยงาน สถาบันการศึกษา และชุมชนในพื้นที่ให้ทราบถึงการบริการของห้องสมุด การออกไปจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ยังโรงเรียนต่าง ๆ ในพื้นที่ จัดกิจกรรมแนะนำห้องสมุด แจ้งกองประชาสัมพันธ์ของกรุงเทพมหานคร และสื่อมวลชนทุกแขนง จัดทำโครงการประชาสัมพันธ์โดยผลิตรายการผ่านวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์

แนวคิดและนโยบายของห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร

วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในกรุงเทพมหานคร ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อันเป็น ศูนย์รวมความเคลื่อนไหวของคนเมืองหลวง ที่ซึ่งความทันสมัย ความเจริญ แฟชั่น และ ศูนย์การศึกษาสามารถรวมอยู่ในที่แห่งเดียวกัน มีลักษณะเป็นสังคมที่เจริญแล้ว กรุงเทพมหานครมุ่ง ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนกรุงเทพมหานครให้ขับเคลื่อนสู่ “สังคมแห่งการเรียนรู้” เป็นสังคมที่ ปลุกฝังเด็ก เยาวชน และประชาชน ให้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีนิสัย รักการอ่าน แสวงหาความรู้เพื่อนำความรู้นั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและสังคม ตลอดจน สามารถเข้าถึงแหล่งเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ เพื่อให้ได้รับข่าวสารได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ทัน ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ของสังคมบ้านเมือง ภูมิภาคและทั่วโลก เพื่อปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ของสังคมในยุคปัจจุบัน จากพระราชบัญญัติการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้มีการกระจายอำนาจโดยโอนภารกิจจากรัฐบาลเกี่ยวกับการจัดการศึกษา นอกระบบโรงเรียนแก่กรุงเทพมหานครให้ประชาชนได้รับการพัฒนาความรู้ในรูปแบบของ การจัดบริการห้องสมุดประชาชน ซึ่งเดิมมีห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครสังกัดกลุ่มงานพัฒนา ห้องสมุดประชาชน กองบริหารงาน สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว จำนวน 26 แห่ง จากนโยบายการกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวทำให้ห้องสมุดประชาชน กรุงเทพมหานคร 21 แห่ง ต้องย้ายไปสังกัดสำนักงานเขตทั้ง 50 เขต คงเหลืออยู่ในความดูแล รับผิดชอบของสำนักวัฒนธรรมกีฬา และการท่องเที่ยว จำนวน 5 แห่ง คือ 1) ห้องสมุดวิชาการ 2) ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครสวนลุมพินี 3) ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร ซอยพระนาง 4) ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครภาษีเจริญ และ 5) ห้องสมุดที่ปึงกระตีมีโชติ ต่อมาในปี พ.ศ. 2548 นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร ได้ดำริแนวคิดในการพัฒนาห้องสมุดประชาชนที่เด่นชัดเพื่อสนับสนุนให้กรุงเทพมหานครเป็นเมือง แห่งการอ่าน (World Book Capital) จึงได้กำหนดเป็นนโยบายหลัก 3 ประการ คือ

1. พัฒนาห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครให้เป็นห้องสมุดมิติใหม่สำหรับเด็ก เยาวชน และประชาชนในชุมชนได้เข้าใช้บริการ
2. สนับสนุนให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองแห่งการอ่าน เพื่อให้ประชาชนรัก การอ่าน และเรียนรู้อย่างมีความสุขภายในห้องสมุด
3. เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของคนทุกวัย มีเทคโนโลยีการเรียนรู้สมัยใหม่ให้ ทุกคน ทุกวัยพัฒนาตนเองได้

จากนโยบายดังกล่าว กรุงเทพมหานครได้ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณใน การพัฒนาห้องสมุดรูปแบบเดิม และได้จัดสร้างห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้แห่งใหม่เพิ่มขึ้นในพื้นที่เขตที่ ยังไม่มีห้องสมุด โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้า ทั้งในระบบและนอกระบบของ ประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลข่าวสารและความรู้ต่างๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวในสังคมโลก ทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่กว้างไกล ซึ่งเป็นพื้นฐานถึงความเติบโตทางด้านสติปัญญาและวัฒนธรรม

3. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เกิดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยการอ่านหนังสือ

4. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการส่งเสริมกิจกรรมทางการศึกษาและวัฒนธรรมของประชาชนหรือองค์กรในสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคม

5. เพื่อส่งเสริมแนะนำให้ประชาชนเข้าใจ และปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย และให้ความร่วมมือกับภาครัฐและภาคประชาชนของท้องถิ่นในการดำเนินการตามนโยบายของรัฐเพื่อการพัฒนาประเทศ

6. เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างเครือข่ายห้องสมุดทั้งในและต่างประเทศในการจัดการศึกษาหาความรู้ และแลกเปลี่ยนความรู้สำหรับประชาชนทั้งในและต่างประเทศ

7. เพื่อเป็นศูนย์กลางการให้บริการสารสนเทศทุกประเภทที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย (ห้องสมุดประชาชนระดับประเทศ)

กลุ่มงานพัฒนาห้องสมุดประชาชน สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยวจึงได้ดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวโดยปรับปรุงห้องสมุดเดิม คือห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครสวนลุมพินี และห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครซอยพระนางให้เป็นห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ นำร่องก่อน จำนวน 2 แห่ง พร้อมทั้งดำเนินการสำรวจ และจัดสร้างห้องสมุดแห่งใหม่ในเขตที่ยังไม่มีห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร เพิ่มขึ้นอีก 12 แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้วิชาการ ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ลาดกระบัง ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางกะปิ ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สะพานสูง ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ทุ่งครุ ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ดุสิต ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ทีปังกร ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้มีนบุรี ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางขุนเทียน ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางบอน และห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ห้วยขวาง และขณะนี้อยู่ระหว่างปรับปรุงห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ภาณุเจริญ ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้คลองสามวา ซึ่งจะพร้อมเปิดให้บริการแก่ประชาชนต่อไป

บทบาทของห้องสมุดประชาชนและบรรณารักษ์ในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ

บทบาทของห้องสมุดประชาชนในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ

ตั้งแต่ทศวรรษ 1990 การพัฒนาเทคโนโลยีเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว นำความเปลี่ยนแปลงมาสู่สังคมมนุษย์ที่ยิ่งใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์มีอิทธิพลอย่างยิ่งในวิถีชีวิตอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน หรือการศึกษา ซึ่งมีผลต่อการกำหนดคุณสมบัติที่สูงขึ้นในเรื่องการแข่งขันและการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ เมื่ออัตราการขยายตัวของสารสนเทศเติบโตขึ้น ส่งผลถึงความแตกต่างของประชากรที่ต้องการครอบครองสารสนเทศ และจะขยายวงกว้างขึ้นในแต่ละช่วงเวลา บ้างก็อยู่ในช่วงที่มีสารสนเทศที่มีคุณภาพมากในระดับสูง บ้างก็อยู่ในช่วงที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวังเนื่องจากขาดกลไกการเข้าถึง ดังนั้นเพื่อลดความแตกต่าง ห้องสมุดประชาชนจึงพยายามสร้างโอกาสให้ประชาชนได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์สารสนเทศอย่างเท่าเทียมกัน ดังที่หลายประเทศเสนอแนวทางในการส่งเสริมทักษะการรู้สารสนเทศ เพื่อส่งเสริมการศึกษาการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นภารกิจหลักของห้องสมุดประชาชน

จิงเจีย (Jingxia. 2002: 2) นำเสนอบทความทางวิชาการเรื่อง ประสบการณ์และภารกิจหลักจากห้องสมุดประชาชนในประเทศจีน: กรณีศึกษาในเขตเมืองวูอัน ประเทศจีน ต่อที่ประชุมสหพันธ์นานาชาติ (IFLA) ครั้งที่ 68 โดยเน้นบทบาทด้านการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ บทความนี้ได้กล่าวถึงความจำเป็นในเรื่องการสร้างทักษะการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนในประเทศจีน ในปี ค.ศ.1994 ต่อมา รัฐบาลได้วางโครงสร้างพื้นฐานทางด้านสารสนเทศครั้งใหญ่โดยสร้างโครงข่ายสารสนเทศมากมาย อาทิ CHINANET, SCINET, CHINAGBN, UNINET เป็นต้น ในปี ค.ศ. 2001 (พ.ศ. 2544) ศูนย์สารสนเทศของประเทศจีนได้ให้ตัวเลขสถิติการเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์กับอินเทอร์เน็ตมีจำนวนมากกว่า 12,540,000 เครื่อง และสถิติผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีจำนวนมากกว่า 33,700,000 คน ทำให้ประเทศจีนเป็นอันดับ 2 ของโลกในด้านเครือข่ายการสื่อสาร ในทางกลับกัน ประเทศจีนยังคงเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา จากสถิติสำมะโนประชากร ครั้งที่ 5 ปี ค.ศ. 2001 ประชากรทุก 100,000 คน จะได้รับการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเพียง 3,611 คน และระดับมัธยมปลายเพียง 11,146 คน ประชากรขาดทักษะการรู้สารสนเทศ โดยเฉพาะ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ขาดโอกาสที่จะได้รับสารสนเทศที่ทันสมัย ดังนั้นเมื่อใดที่ประชาชนต้องการสารสนเทศ ก็จะใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากห้องสมุดได้น้อย ผลลัพธ์คือประชาชนใช้ประโยชน์จากห้องสมุดไม่เต็มที่

ปีแอร์ (2010: Online) จากห้องสมุดประชาชน โกลด์โคสต์ (Gold Coast) สมาชิกบล็อก (blog) ชุมชนหนังสือออนไลน์ ได้เสนอบทความเรื่องวิธีส่งเสริมบทบาทการรู้สารสนเทศในห้องสมุดประชาชน การให้ความรู้ด้านการรู้สารสนเทศแก่ประชาชน มีการพัฒนาแนวทางใหม่ ๆ ในการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา โดยการใช้เว็บ 2.0 เพื่อเพิ่มทักษะการรู้สารสนเทศของสมาชิกชุมชนออนไลน์เป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับห้องสมุดประชาชน

ด้านหนังสือ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ชุมชนหนังสือออนไลน์ มีจุดประสงค์ ดังนี้

1. ส่งเสริมการอ่าน และการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ
2. สนับสนุนประชาชนพัฒนาทักษะใหม่ ๆ
3. สร้างและพัฒนาชุมชนออนไลน์ให้เข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพ

ฮานเซน (Hansen. 2004: Online) กล่าวถึงการประชุม การรัฐสภาระเทศของห้องสมุดประชาชน กลุ่มประเทศนอร์ดิก ประกอบด้วย 5 ประเทศ คือ ไอซ์แลนด์ ฟินแลนด์ สวีเดน นอร์เวย์ และเดนมาร์ก ที่ประชุมได้วิเคราะห์ความคิดริเริ่มและกิจกรรมเกี่ยวกับการรัฐสภาระเทศของห้องสมุดประชาชน ของกลุ่มประเทศนอร์ดิก ดังนี้

1. การมีนโยบายในระดับชาติของแต่ละประเทศเกี่ยวกับการรัฐสภาระเทศซึ่งเป็นทักษะจำเป็นของพลเมือง
2. ห้องสมุดประชาชนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยกำหนดหัวข้อการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้นอกระบบโรงเรียน เพื่อเชื่อมโยงกับการรัฐสภาระเทศ
3. บรรณารักษ์มีบทบาทเป็นผู้สอน ดังนั้น จึงต้องมีทักษะและความสามารถในการสอน ฐาถษฏฐิการสอน และการวางแผนการศึกษาสำหรับประชาชน
4. ห้องสมุดประชาชนของกลุ่มประเทศนอร์ดิก ทำวิจัยเพื่ออธิบายสภาพปัจจุบันห้องสมุดประชาชน ตลอดถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการรัฐสภาระเทศ
5. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ห้องสมุดประชาชนบนอินเทอร์เน็ต
6. เน้นตัวอย่างที่ดี
7. กลยุทธ์ห้องสมุดในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับท้องถิ่นกับระดับชาติ บรรณารักษ์กับครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องและบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดประชาชนกับสถาบันการศึกษา และห้องสมุดเพื่อการวิจัย

ในบรรดาประเทศกลุ่มนอร์ดิกทั้งหมด ฟินแลนด์ เป็นประเทศที่มีนโยบายระดับชาติชัดเจนเกี่ยวกับการรัฐสภาระเทศมากที่สุด อย่างไรก็ตาม ทุกประเทศในกลุ่มนี้ได้จัดกิจกรรมที่หลากหลายเกี่ยวกับการเรียนรู้ห้องสมุด และการรัฐสภาระเทศ โดยมีสิ่งที่ท้าทาย ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ และพันธมิตรข้ามหน่วยงานและระหว่างห้องสมุดต่างประเภท

บทบาทของบรรณารักษ์ในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ

บรรณารักษ์ห้องสมุดได้ชื่อว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านสารสนเทศในห้องสมุดมีบทบาทสำคัญในเรื่องที่เกี่ยวกับการยกระดับความรู้ทั้งในด้านข่าวสาร การคิดค้น การประกอบอาชีพ และนั้นทนาการรวมทั้งการยกระดับจิตใจของประชาชน มีหน้าที่จัดหาสารสนเทศต่าง ๆ ที่อยู่ในรูปของวัสดุตีพิมพ์ และวัสดุไม่ตีพิมพ์ การจัดบริการและกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารต่าง ๆ ให้มากที่สุด นอกจากนี้บรรณารักษ์ควรมีบทบาทในการปลูกฝังและสอนวิธีการศึกษาค้นคว้ารู้วิธีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมีทักษะการรู้สารสนเทศ ซึ่งองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของการรู้สารสนเทศ คือ การรู้ห้องสมุด คือความสามารถในการใช้ทรัพยากรและบริการของห้องสมุด อีกทั้งรู้จักใช้ห้องสมุดเป็นประตูไปสู่โลกภายนอก ผู้ที่มีความเหมาะสมที่สุดที่จะสอนในเรื่องนี้ก็คือ บรรณารักษ์ โดยนัยนี้ การรู้สารสนเทศก็เช่นกันที่บรรณารักษ์จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้สอน เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ท่ามกลางสารสนเทศ และมีความเชี่ยวชาญทางสารสนเทศมากกว่าผู้อื่น โดยบรรณารักษ์จะต้องเสริมทักษะการรู้สารสนเทศโดยศึกษาว่าต่างประเทศทำอะไรบ้าง งานวิจัยของ จิงเจีย (Jingxia, 2002: 2) ที่ได้รายงานถึงกิจกรรมการฝึกอบรมทักษะการรู้สารสนเทศของห้องสมุดประชาชน ในประเทศจีนเพื่อปรับปรุงสมรรถนะการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ ไว้ดังนี้ (1) เน้นการสอนทักษะการรู้สารสนเทศแก่ผู้ใช้รายใหม่ (2) ริเริ่มการฝึกอบรมแก่ผู้ใช้ในด้านความรู้ทางสารสนเทศและเทคโนโลยี และ (3) จัดการอบรมทักษะการรู้สารสนเทศตามความต้องการของผู้อ่าน นอกจากนี้ ยังให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงการรู้สารสนเทศในสังคมได้แก่ (1) การสร้างบรรยากาศการรู้สารสนเทศ เช่น จัดตั้ง สมาคมการรู้สารสนเทศ ที่ทำกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศ (2) ห้องสมุดควรจัดหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะการรู้สารสนเทศ (3) ส่งเสริมให้บรรณารักษ์เป็นผู้มีทักษะในการรู้สารสนเทศเพื่อฝึกอบรม และชี้แนะผู้ใช้ให้เป็นผู้รู้สารสนเทศต่อไป

สำหรับการจัดหลักสูตรอบรมทักษะการรู้สารสนเทศบรรณารักษ์จะต้องเข้าใจเรื่องการรู้สารสนเทศก่อน โดยบรรณารักษ์ควรเชิญอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยที่มีความรู้เรื่องการรู้สารสนเทศไปอบรมให้กับบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน ซึ่งบรรณารักษ์ควรพัฒนาตนเอง พัฒนาระบบห้องสมุด แล้วจึงนำความรู้และทักษะการรู้สารสนเทศที่ตนมีไปพัฒนาผู้ใช้ห้องสมุดตามบริบทที่เหมาะสมต่อไป (สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์, 2548: ออนไลน์) กล่าวว่า การทำหน้าที่สอนการรู้สารสนเทศ สามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะคือ การสอนอย่างเป็นทางการ เช่น การสอนในรายวิชาการรู้สารสนเทศ การบรรจุลงในหลักสูตร ซึ่งมักพบในสถาบันการศึกษา และ การสอนอย่างไม่เป็นทางการ ในลักษณะของกิจกรรมที่จัดขึ้นในห้องสมุด โดยมีบทบาท 3 ด้าน คือ (1) การให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้ใช้ห้องสมุดในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด และการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น เทคนิคการสืบค้นข้อมูล การนำชมห้องสมุด เป็นต้น (2) จัดทำบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองทางออนไลน์ ในรูปของบทเรียน Tutorial (3) แนะนำผู้ใช้ห้องสมุดในการค้นหาสารสนเทศ นับตั้งแต่การใช้โอแพ็ก การค้นหาสารสนเทศจาก

อินเทอร์เน็ต เทคนิควิธีค้นหาสารสนเทศ รวมทั้งสังเคราะห์สิ่งที่พบเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ โรบินสัน ได้สนับสนุนความคิดที่ว่าบทบาทของบรรณารักษ์นั้นเป็นนักการศึกษามากกว่าผู้อักรักษาหนังสือ ฉะนั้นบรรณารักษ์ควรเน้นให้การศึกษากับผู้ใช้ห้องสมุด ทั้งนี้เพราะความสามารถในการใช้ห้องสมุด และทรัพยากรสารสนเทศ เป็นช่องทางที่จะช่วยให้บุคคล ตลอดจนวิชาชีพมีความเจริญก้าวหน้า และแนวคิดนี้เป็นสมมุติฐานที่เป็นมโนทัศน์ของห้องสมุดประชาชนในฐานะ “มหาวิทยาลัยของ ปวงชน” (Brevik. 1982: 85; citing Robinson)

จากการนำเสนอบทบาทการรู้สารสนเทศของห้องสมุดประชาชนของ ไไล (Lai. 2011: 81-88) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับการอบรมการรู้สารสนเทศของห้องสมุดประชาชน: กรณีศึกษาในประเทศ แคนาดาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อการสำรวจสถานะการฝึกอบรมการรู้สารสนเทศ กลยุทธ์ และวิธีการ 2) เพื่อค้นหาวิธีการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศสำหรับบรรณารักษ์และผู้ใช้บริการ 3) เพื่อศึกษาปัญหาในกระบวนการการฝึกอบรมด้านการรู้สารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า 1) บรรณารักษ์ให้ความสำคัญกับบทบาทการฝึกอบรมการรู้สารสนเทศ 2) บรรณารักษ์ใส่ใจในการพัฒนาการรู้สารสนเทศ โดยจัดอบรมหลายรูปแบบ ซึ่งทำให้สามารถให้คำแนะนำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความระมัดระวังในการใช้จ่ายงบประมาณ 3) สร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น เพื่อขยายขีดความสามารถในการฝึกอบรม 4) บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจว่ามีทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ และขาดความเข้าใจในบริบทด้าน การศึกษาผู้ใหญ่ การวิจัยนี้ได้ให้แนวทาง 4 ข้อ เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศใน ห้องสมุดประชาชน ได้แก่ 1) ห้องสมุดประชาชนที่จะจัดอบรมให้ดีจะต้องมีความพร้อมด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ 2) สามารถจัดการฝึกอบรมที่เป็นทางการ 3) ปรับปรุงทักษะการรู้สารสนเทศของของบุคลากรตลอดจนทักษะในการสอน และ 4) สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายในชุมชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยด้านการรู้สารสนเทศในต่างประเทศพบว่าส่วนใหญ่ศึกษาเรื่องทั่วไปของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชน สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศแม้จะมีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ส่วนใหญ่จะศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ส่วนงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชน มีพบน้อยมาก ดังเช่นงานวิจัยของแมทต้า (Matta. 2003: Abstract) ที่ศึกษาหลักสูตรการจัดการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ที่ได้รับการศึกษาน้อย งานวิจัยของนิลเซน และบอร์ลุนด์ (Nielson, & Borlund. 2011: Online) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนไฮสคูลของประเทศเดนมาร์ก เกี่ยวกับบทบาทของห้องสมุดประชาชนต่อการเรียนรู้และการให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ รีเวอร์คอมบ์ (Revercomb. 2005: Abstract) ที่ศึกษาการรู้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตของผู้ใหญ่วัยสูงอายุ คิลิค (Kilic. 2010: Abstract) ที่ศึกษาการรู้สารสนเทศในสถานที่ทำงานได้ศึกษากับเจ้าหน้าที่ และพนักงานในสถานีดำรงโดยผลการวิจัยได้รายงานถึงระดับการรู้สารสนเทศและทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ของเจ้าหน้าที่ในสถานีดำรง และไล (Lai. 2011: 81-88) ที่ศึกษาการอบรมการรู้สารสนเทศของห้องสมุดประชาชน: กรณีศึกษาประเทศแคนาดา ซึ่งจะได้นำเสนอรายละเอียดของงานวิจัยดังต่อไปนี้

แมทต้า (Maatta. 2003: Abstract) ได้ศึกษาหลักสูตรการจัดการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ที่ได้รับการศึกษาน้อย ในรัฐฟลอริดา โดยจัดโปรแกรมที่ใช้ศึกษา 3 โปรแกรม จุดมุ่งหมายที่ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการรู้หนังสือ และความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษารูปแบบเก่ากับการศึกษาแบบใหม่ ในด้านทักษะการรู้สารสนเทศ โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลากหลาย เช่น 1) การใช้แบบสอบถาม 2) สัมภาษณ์เชิงลึก 3) วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และเอกสารที่ใช้ประเมินผล 4) สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 5) การสังเกต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ใหญ่ที่มีการศึกษาน้อยในรัฐฟลอริดา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใหญ่ที่อ่านออกเขียนได้น้อย ใช้วิธีการเข้าถึงสารสนเทศโดยการพูดคุยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ฟังรายการฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ เพื่อนำความรู้ต่างๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ใหญ่ที่อ่านออกเขียนได้น้อยใช้วิธีการอ่านและเข้าถึงสารสนเทศน้อย และยังพบว่าผู้ใหญ่ที่อ่านออกเขียนได้น้อยไม่สามารถเข้าถึงแหล่งสารสนเทศที่มีอยู่ได้ ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของผู้ที่จบการศึกษามานาน เช่น ผู้ใหญ่และคนสูงอายุ

รีเวอร์คอมบ์ (Revercomb. 2005: Abstract) ศึกษาการรู้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต: กรณีศึกษาผู้ใหญ่วัยสูงอายุ จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการรู้คอมพิวเตอร์ การรู้อินเทอร์เน็ต การรู้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุไม่น้อยกว่า 50 ปีจนถึงตั้งแต่ 75 ปีขึ้นไป วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลมี ดังนี้ 1) บันทึก 2) สังเกต 3) ใช้แบบสอบถาม 4) การวิเคราะห์เอกสาร 5) การสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และทักษะการรู้สารสนเทศ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และอายุเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กัน

โดยผู้ใหญ่วัยสูงอายุต้องการเรียนรู้ การใช้อินเทอร์เน็ต ต้องการใช้สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งข้อมูล รวมถึงต้องการให้มีการสร้างแรงจูงใจในการเรียนการสอน โดยเลือกหลักสูตรการใช้ อินเทอร์เน็ต รวมทั้งวิธีการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ตลอดจนคำสั่งการใช้งานต่างๆ ที่สามารถ ใช้ได้ง่าย การวิจัยนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการรู้สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต การรู้ สารสนเทศ และสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับผู้ใหญ่วัยสูงอายุ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการอบรม ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนในวัยสูงอายุต่อไป

คิลิค (Kilic. 2010: Abstract) ศึกษาทักษะการรู้สารสนเทศในสถานที่ทำงาน: กรณีศึกษาในเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในรัฐเท็กซัส ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) ระดับการศึกษา 2) แผนงานที่สังกัด 3) ชัยยศ และ 4) ประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ ตำรวจ ที่ระดับการศึกษาต่างกัน ปฏิบัติงานในแผนกต่างกัน และมีชัยยศต่างกัน มีระดับทักษะ การใช้คอมพิวเตอร์ต่างกัน ด้านความถี่ในการใช้แหล่งสารสนเทศต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีระดับ การศึกษาต่างกันและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีผลการใช้แตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้สามารถใช้ เป็นแนวทางพัฒนาการรู้สารสนเทศของบุคลากรในสำนักงานตำรวจทุกฝ่าย ตลอดจนสามารถให้ วางแผนการจัดอบรมให้กับบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานต่อไป

นีลเซน และบอร์ลุนด์ (Nielsen; & Borlund. 2011: Abstract) ได้ทำวิจัยในประเทศ เดนมาร์ก โดยศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับไฮสคูล 12 คน ที่มีบทบาทของห้องสมุด ประชาชนต่อการเรียนรู้และการให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ ความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อแนวคิดการรู้ สารสนเทศ สิ่งที่นักเรียนต้องการจากห้องสมุดประชาชน และสมรรถนะทางด้านสารสนเทศของ บรรณารักษ์ ผู้วิจัยใช้วิธีทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกแบบ เฉพาะเจาะจงจากผู้ใช้ห้องสมุดประชาชน ผลการวิจัยรายงานไว้ว่า 1) นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับ บทบาทของห้องสมุดประชาชนต่อการเรียนรู้ 3 ด้าน คือ เป็นศูนย์ทรัพยากรสารสนเทศ เป็นสถานที่ สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเป็นสถานที่สำหรับที่สนับสนุนและแนะแนวทางการเรียนรู้ 2) นักเรียนมีความเข้าใจแนวคิด “การรู้สารสนเทศ” 4 ด้าน คือ ความสามารถในการแนะนำการใช้ สารสนเทศ (ซึ่งสะท้อนให้เห็นบทบาทของบรรณารักษ์ในการเป็นตัวกลางระหว่างสารสนเทศกับ ผู้ใช้) การค้นหาสารสนเทศ กระบวนการให้ความหมาย และความสามารถวิเคราะห์และประเมิน สารสนเทศ 3) สิ่งที่นักเรียนต้องการจากห้องสมุด ได้แก่ การเรียนรู้ตามโอกาสที่ตนต้องการ ความสามารถเรียนรู้ได้ตามความสนใจ ความสามารถเรียนรู้ในหัวข้อที่สนใจอย่างลึกซึ้ง และ ความต้องการเรียนรู้โดยได้รับความช่วยเหลือแนะนำจากบรรณารักษ์ และ 4) นักเรียนมีความเห็น ว่าบรรณารักษ์มีสมรรถนะสูง และช่วยเหลือนักเรียนในการระบุความต้องการสารสนเทศ และแหล่ง สารสนเทศ ตลอดจนให้คำแนะนำในกระบวนการค้นหาสารสนเทศ นอกจากนี้ งานวิจัยยังชี้ให้เห็น ว่า นักเรียนเหล่านี้มีทักษะในการวิเคราะห์ประเมินสารสนเทศที่ดี แต่ขาดทักษะในการระบุความ ต้องการสารสนเทศ และกระบวนการค้นหาสารสนเทศ และมีความเข้าใจที่คลุมเครือเกี่ยวกับแนวคิด เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความรู้ที่ได้จากผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อ บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนในการแก้ไขและปรับเปลี่ยนการสอนการรู้สารสนเทศให้สอดคล้อง

กับความต้องการของผู้ใช้ โดยเน้นการสอนทักษะการค้นหาสารสนเทศ ทั้งที่เป็นหลักสูตรการสอน
อย่างเป็นทางการ และการให้คำปรึกษาแก่ผู้ใช้เป็นรายบุคคล

โล (Lai. 2011: 81-88) ศึกษาการอบรมการรู้สารสนเทศของห้องสมุดประชาชน:
กรณีศึกษาประเทศแคนาดา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) การสำรวจสถานะการฝึกอบรมการรู้
สารสนเทศ กลยุทธ์ และวิธีการ 2) เพื่อค้นหาวิธีการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศสำหรับ
บรรณารักษ์และผู้ใช้บริการ 3) เพื่อค้นหาปัญหากระบวนการฝึกอบรมด้านการรู้สารสนเทศ ขั้นตอน
การวิจัยคือ 1) ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สังเกต 3) การสัมภาษณ์จากตัวแทนบรรณารักษ์ 6 คน
ผลการวิจัยพบว่า 1) บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน ประเทศแคนาดาให้ความสำคัญกับบทบาท
การฝึกอบรมการรู้สารสนเทศ 2) บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน ประเทศแคนาดา ใส่ใจใน
การพัฒนาการรู้สารสนเทศ โดยจัดอบรมหลายรูปแบบ ซึ่งทำให้สามารถ ให้คำแนะนำได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ และมีความระมัดระวังในการใช้จ่ายงบประมาณ 3) สร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงาน
อื่น เพื่อขยายขีดความสามารถในการฝึกอบรม 4) ห้องสมุดประชาชน ทำให้บรรณารักษ์เข้าใจว่ามี
ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ และมีความเข้าใจในบริบทด้านการศึกษาผู้ใหญ่
ประกอบด้วย และ 5) การวิจัยนี้ได้ให้แนวทาง 4 ข้อ เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศใน
ห้องสมุดประชาชน ได้แก่ (1) ห้องสมุดประชาชนที่จะจัดอบรมให้ดีจะต้องมีความพร้อมด้าน
เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ (2) สามารถจัดการฝึกอบรมที่เป็นทางการ
(3) ปรับปรุงทักษะการรู้สารสนเทศของของบุคลากรตลอดจนทักษะในการสอน และ (4) สร้าง
ความร่วมมือกับหน่วยงานภายในชุมชน

งานวิจัยในประเทศ

ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยในหัวข้อต่อไปนี้ 1) งานวิจัยที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ
โดยแบ่งเป็น การรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษา การรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษา การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี และการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับ
บัณฑิตศึกษา และ 2) งานวิจัยเกี่ยวกับห้องสมุดกรุงเทพมหานคร

การรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ชมพูนุท ยอดยิ่ง (2551: บทคัดย่อ) ศึกษากิจกรรมการสอนทักษะการรู้สารสนเทศ
ของครูบรรณารักษ์: กรณีโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจกรรมการสอนทักษะการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ กรณี
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ขอนแก่น เขต 1 ในด้านวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
กิจกรรมการสอนทักษะการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ แก่นักเรียนประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2
(ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงประถมศึกษาปีที่ 6) ตลอดจนเพื่อศึกษาถึงปัญหาและข้อเสนอแนะ
เกี่ยวกับการสอนการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ เครื่องมือที่ใช้ใน

การเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมสอนทักษะการรู้สารสนเทศ และรู้จักทรัพยากรสารสนเทศ จากทักษะที่ 2.1 (ร้อยละ 98.3) รองลงมาคือ กิจกรรมการแนะนำวิธีหาหัวข้อ จากทักษะที่ 1.1 (ร้อยละ 96.7) การสอนให้ทำแผนผังความคิดจากทักษะที่ 1.2 (ร้อยละ 95) กิจกรรมการสอนที่แนะนำการนำเสนอสารสนเทศ จากทักษะที่ 3.4 (ร้อยละ 91.7) ส่วนกิจกรรมการสอนที่ใช้บ่อย คือ กิจกรรมการสอนการค้นหา จากทักษะที่ 2.4 (ร้อยละ 48.3) ส่วนปัญหาและข้อเสนอแนะ พบว่า ครูบรรณารักษ์ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์โดยตรง โรงเรียนขาดแคลนเครื่องคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอน ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และครูบรรณารักษ์ต้องการพัฒนาความรู้ด้านวิชาบรรณารักษ์เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงในงานบรรณารักษ์

ปาริชาติ เสารยะวิเศษ (2552: บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา 1) การรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่ควรจะเป็นในทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ 2) การรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษา 3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษา 4) การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษา และ 5) แนวทางการพัฒนาการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย ซึ่งการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนแรกเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้สารสนเทศจำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แนวทางการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกระหว่าง มิถุนายน-กันยายน 2550 ขั้นตอนที่สอง เป็นวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนระดับประถมศึกษาที่สุ่มจากวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 400 คน ผู้บริการ ครูผู้สอน ครูผู้ดูแลห้องสมุดจำนวน 201 คน จากโรงเรียน 67 โรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ระหว่าง 20 พฤษภาคม ถึง 31 กรกฎาคม 2551 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) ผู้เชี่ยวชาญการรู้สารสนเทศส่วนใหญ่เห็นว่า การรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทยควรประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ นักเรียนควรสามารถรู้ถึงความจำเป็นของสารสนเทศ กำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการ ระบุแหล่งสารสนเทศที่ต้องการ ใช้กลยุทธ์การค้นหาสารสนเทศ และเข้าถึงแหล่งสารสนเทศที่เลือกไว้ได้ 2) ด้านการประเมินสารสนเทศที่ได้รับ นักเรียนควรสามารถวิเคราะห์สารสนเทศที่ได้รับ อธิบายสารสนเทศที่ได้รับ และสรุปสารสนเทศที่ใช้ประโยชน์ได้ 3) ด้านการนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ นักเรียนควรสามารถบูรณาการสารสนเทศที่ได้รับเข้ากับความรู้ของตน ใช้สารสนเทศในการแก้ปัญหา นำเสนอสารสนเทศในรูปแบบที่เหมาะสม และใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมได้ (2) นักเรียนระดับประถมศึกษาประมาณ 50% มีการรู้สารสนเทศในระดับมาก และเมื่อจำแนกรายด้านพบว่า นักเรียนมีการรู้สารสนเทศด้านการประเมินสารสนเทศมากที่สุด (ร้อยละ 71.9) แต่มีการรู้สารสนเทศด้านการเข้าถึงสารสนเทศน้อยที่สุด (ร้อยละ 61.3 และครูผู้ดูแลห้องสมุด และ 9) อิทธิพลของสื่อมวลชนที่สนับสนุนการรู้สารสนเทศ ทั้งนี้ตัวแปรอิสระทุกตัวสามารถอธิบาย

การผันแปรของการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษา ได้ร้อยละ 53.0) สำหรับโครงสร้าง การรู้สารสนเทศของนักเรียน ระดับประถมศึกษาในประเทศไทย หลังวิเคราะห์ปัจจัยพบว่า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 18 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ 7 องค์ประกอบย่อย 2) ด้านการประเมินสารสนเทศ 6 องค์ประกอบย่อย และ 3) ด้านการนำ สารสนเทศไปใช้ 5 องค์ประกอบย่อย (3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับ ประถมศึกษา พบว่ามี 9 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) ผลการเรียนรู้ของนักเรียน 2) พฤติกรรมการใฝ่รู้ ของนักเรียน 3) การจัดหาสื่อเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง 4) ความเข้าใจพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติของครู 5) ขนาดของโรงเรียน 6) เขตที่ตั้งของโรงเรียน 7) แหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ในโรงเรียน 8) ความร่วมมือระหว่างครูผู้สอน และได้รูปแบบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้สารสนเทศ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย เรียกว่า SF5M Model (4) การจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษายังไม่ดีเท่าที่ควรเนื่องจากสาเหตุหลาย ประการได้แก่ 1) ผู้บริหาร ครูผู้สอน ครูผู้ดูแลห้องสมุด มากถึงร้อยละ 90 ยังไม่เข้าใจความหมาย ของคำว่า “การรู้สารสนเทศ” และน้อยกว่าร้อยละ 40 ที่สอดแทรกทักษะการรู้สารสนเทศใน การจัดการเรียนการสอน 2) โรงเรียนมากกว่าร้อยละ 80 มีคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอกับความต้องการ ของนักเรียน และพบว่าเกือบครึ่งที่ยังไม่ได้สอนให้นักเรียนเข้าถึงสารสนเทศโดยใช้อินเทอร์เน็ตช่วย ในการค้นคว้า 3) โรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 มีสื่อไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โรงเรียนน้อยกว่า ร้อยละ 40 มีการจัดหมวดหมู่หนังสือ โรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 20 มีเครื่องมือช่วยค้นและ มีระบบห้องสมุดอัตโนมัติ และโรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 5 มีครูผู้ดูแลห้องสมุดที่จบบรรณารักษ์ โดยตรง 4) ผู้บริหารโรงเรียนมากกว่าร้อยละ 85 เห็นความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาห้องสมุด ด้านอาคารสถานที่ มากกว่าการผลักดันการรู้สารสนเทศลงสู่การปฏิบัติจริงในระดับโรงเรียน และ 5) โรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 ที่ครูผู้สอนและครูผู้ดูแลห้องสมุดร่วมมือกันในการวางแผน การจัดการเรียนการสอนการใช้ห้องสมุด และประเมินการสอนการใช้ห้องสมุด และโรงเรียน น้อยกว่า ร้อยละ 30 ที่หน่วยงานรัฐหรือเอกชนเคยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่านให้กับนักเรียน (5) แนวทางการพัฒนาการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในประเทศไทย เรียกว่า “SF25 Model” ประกอบด้วย 1) นักเรียน 2) ผู้ปกครอง 3) โรงเรียน 4) สังคมหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

สุวัฒน์ ส่องแสงจันทร์ (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาบทบาทในการสอนการรู้ สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร การวิจัยนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพการสอนการใช้ห้องสมุดและการสอนการรู้สารสนเทศ ของครูบรรณารักษ์ห้องสมุด โรงเรียนมัธยม ศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และทำการเปรียบเทียบโดยจำแนกตามวุฒิ การศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์ประสบการณ์การสอนการใช้ห้องสมุด และบทบาทในการสอนการรู้

สารสนเทศ ตามมาตรฐานของ AASL และ AECT ซึ่งมี 3 ด้านคือ การรู้สารสนเทศ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการรับผิดชอบต่อสังคม ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) สภาพการสอนการใช้ห้องสมุดในปัจจุบันพบว่าครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่จะสอนทั้ง 2 รูปแบบ คือเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ส่วนที่เป็นทางการกิจกรรมที่ส่วนใหญ่จัดคือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้และวิธีสืบค้นในห้องสมุด 2) บทบาทการสอนการรู้สารสนเทศพบว่า ครูบรรณารักษ์มีบทบาทการสอนการสอนการรู้สารสนเทศ ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านในระดับมากแต่จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่าครูบรรณารักษ์ไม่มีความเข้าใจในเรื่องการรู้สารสนเทศอย่างถ่องแท้ 3) ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการสอนการรู้สารสนเทศ พบว่า 1) ตัวแปรวุฒิการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์ พบว่าโดยรวมที่มีการแตกต่างกันที่ระดับ .05 โดยครูบรรณารักษ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์มีบทบาทมากกว่าครูบรรณารักษ์ที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์ ส่วนรายด้านพบความแตกต่างใน 2 ด้าน คือ ด้านการรู้สารสนเทศ และด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) ตัวแปรระยะเวลาการทำงาน พบว่าผลโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ตัวแปรประสบการณ์การสอนการใช้ห้องสมุด พบว่าผลโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่รายด้านพบความแตกต่างในด้านการรับผิดชอบต่อสังคม โดยครูบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์การสอนมากมีบทบาทมากกว่าครูบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์การสอนปานกลาง

ยุวดี ดอกวังกุล (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาระดับการรู้สารสนเทศของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 1 และเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศและระดับการประเมินการรู้สารสนเทศของนักเรียนจำแนกตามเพศ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์การเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และประสบการณ์การใช้คอมพิวเตอร์ รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการรู้สารสนเทศกับระดับการประเมินการรู้สารสนเทศ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 357 คน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการรู้สารสนเทศของนักเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับการประเมินการรู้สารสนเทศโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ผลการเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนักเรียนพบว่า นักเรียนที่มีเพศ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์การเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ต่างกันมีความแตกต่างกัน โดยนักเรียนหญิงมีระดับการรู้สารสนเทศสูงกว่านักเรียนชายทุกด้าน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีระดับการรู้สารสนเทศด้านการเข้าถึงและการประเมินสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนดีมีระดับการรู้สารสนเทศสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนดีและพอใช้ทุกด้าน นักเรียนที่ไม่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมีระดับการรู้สารสนเทศด้านการเข้าถึงสูงกว่านักเรียนที่เคยเรียน ส่วนนักเรียนที่มีประสบการณ์การใช้คอมพิวเตอร์ต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบระดับการประเมินการรู้สารสนเทศพบว่านักเรียนที่มี เพศ และประสบการณ์ทางการเรียน และประสบการณ์การเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างระดับการรู้สารสนเทศ และระดับการประเมินการรู้สารสนเทศมีความสัมพันธ์กันแต่อยู่ในระดับน้อย

การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี

ปภาดา เจียวก๊ก (2547: บทคัดย่อ) ศึกษาการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ ชั้นปี กลุ่มสาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบทดสอบในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า 1) นิสิตส่วนใหญ่มีการรู้สารสนเทศโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีความสามารถในการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับสูง รองลงมา คือ ความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ และความสามารถในการประเมินสารสนเทศ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ 2) นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีการรู้สารสนเทศโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน 3) นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกัน มีการรู้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสามารถแตกต่างกันในด้านการประเมินสารสนเทศ และความสามารถในการใช้สารสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ด้านการประเมินสารสนเทศ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการใช้สารสนเทศ พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4) มีความสามารถในการใช้สารสนเทศสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 2 4) นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาต่างกัน มีการรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นิสิตกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์มีการรู้สารสนเทศโดยรวมทุกด้านสูงกว่านิสิตกลุ่มสาขาศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาต่างกัน มีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสามารถในการใช้สารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความสามารถในการประเมินสารสนเทศไม่พบความแตกต่างเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นิสิตกลุ่มวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศสูงกว่านิสิตทั้ง 4 กลุ่มสาขา ในขณะที่เดียวกันนิสิตกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ มีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศสูงกว่านิสิตกลุ่มสาขาศึกษาศาสตร์ด้วย ส่วนความสามารถในการใช้สารสนเทศเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ไม่พบความแตกต่าง 5) นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นิสิตที่มีผลการเรียนดีมากและผลการเรียนดี มีการรู้สารสนเทศโดยรวมสูงกว่านิสิตที่มีผลการเรียนพอใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ นิสิตที่มีผลการเรียนดีมากมีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศสูงกว่านิสิตที่มีผลการเรียนพอใช้และผลการเรียนดี ด้านการประเมินสารสนเทศ นิสิตที่มีผลการเรียนดีมากมีความสามารถในการประเมินสารสนเทศสูงกว่านิสิตที่มีผลการเรียนพอใช้ ด้านการใช้สารสนเทศ นิสิตที่มีผลการเรียนดี มีความสามารถในการใช้สารสนเทศสูงกว่านิสิตที่มีผลการเรียนพอใช้

มูจรินทร์ ผลกล้า (2549: บทคัดย่อ) ศึกษาการรู้สารสนเทศและเปรียบเทียบ การรู้สารสนเทศของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยแยก ตามคณะ ที่สังกัด ประเภทของโรงเรียนที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา จังหวัดที่นักเรียนสำเร็จ การศึกษา ระดับผลการเรียน และประสบการณ์เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด กลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาจำนวน 342 คน จากการสุ่มแบบหลายชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบ การรู้สารสนเทศที่อิงมาตรฐานสามมิติและการรู้สารสนเทศระดับอุดมศึกษาของ ACRL ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาโดยรวมมีการรู้สารสนเทศในระดับปานกลาง จากการเปรียบเทียบ ด้านต่าง ๆ พบว่านักศึกษาต่างคณะกันมีการรู้สารสนเทศไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา จากโรงเรียนต่างกัน ได้แก่ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญ โรงเรียนสอนศาสนา โรงเรียน สาธิต โรงเรียนอาชีวะ มีการรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา จากประเภทโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญเดิม และโรงเรียนประเภทอื่น ๆ มีการรู้สารสนเทศใน ทุกมาตรฐาน มากกว่า นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม นักศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาจากจังหวัดต่างกันมีการรู้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีระดับ ผลการเรียนรู้ต่างกันมีการรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่นักศึกษา ที่มีระดับผลการเรียนมากกว่า 3.00 มีการรู้สารสนเทศ มากกว่า นักศึกษาที่มีระดับผลการเรียน ระหว่าง 2.00-2.99 กลุ่มเดียวกัน นักศึกษาที่มีและไม่มีประสบการณ์การเรียนรู้วิชาการที่เกี่ยวกับการ ใช้ห้องสมุดโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ประภาส พาวินันท์ (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาการรู้สารสนเทศของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสบการณ์การเรียนรู้และการใช้ สารสนเทศของนักศึกษา 2) เพื่อศึกษาความเข้าใจการรู้สารสนเทศ 3) เพื่อศึกษาความต้องการ เพิ่มพูนการรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง และ 4) เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจ การรู้สารสนเทศ และความต้องการเพิ่มพูนการรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิจำนวน 1,000 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) แหล่งเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาใช้ส่วนใหญ่ คือสำนักหอสมุดกลาง โดยส่วนใหญ่ใช้บริการอ่านหนังสือทั่วไป และห้องอ่านหนังสือพิมพ์และ วารสารนักศึกษาส่วนใหญ่ได้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต รองลงมา คือ ความรู้เกี่ยวกับสารสนเทศ เสิร์ชเอนจิน หัวเรื่องการค้าค้นคว้าและการเขียนรายงานวิชาการ เว็บบราวเซอร์ และกฎหมายการใช้ คอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต ตามลำดับ นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับความรู้และทักษะการรู้สารสนเทศ จากการศึกษาดด้วยตนเอง รองลงมาคือ การเรียนรู้ในวิชาที่เกี่ยวข้อง การเรียนรู้จากเว็บไซต์ทั่วไป การเรียนรู้จากเพื่อน และการลองผิดลองถูกตามลำดับ 2) นักศึกษามีความเข้าใจการรู้สารสนเทศ โดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษามีความเข้าใจการรู้สารสนเทศในระดับ มากทุกด้าน คือ ด้านการศึกษาค้นคว้าและสารสนเทศ ด้านแหล่งและการเข้าถึงสารสนเทศ และ ด้านพฤติกรรมและจริยธรรมการใช้สารสนเทศ ตามลำดับ อย่างไรก็ตามนักศึกษาต้องการพัฒนา

ความรู้และทักษะการรู้สารสนเทศโดยรวมในระดับมาก 3) การเปรียบเทียบการรู้สารสนเทศพบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครมีความเข้าใจการรู้สารสนเทศโดยรวมมากกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในส่วนภูมิภาค นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ ชั้นปี พื้นฐานการศึกษาเดิม และสถานภาพการเรียนและการทำงานต่างกันมีการรู้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

สมฤดี หัตถาพงษ์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ภาคปกติชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2546 และเพื่อเปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนิสิตโดยจำแนกตามเพศ กลุ่มสาขาวิชา ระยะเวลาที่ผ่านการเรียน วิชาการใช้ห้องสมุด ประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์ และประสบการณ์ในการค้นหาสารสนเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1) นิสิตมีการรู้สารสนเทศโดยเฉลี่ยรวมทุกด้านในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีการรู้สารสนเทศในด้านความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ และด้านความสามารถในการประเมินสารสนเทศในระดับปานกลาง ส่วนด้านความสามารถในการใช้สารสนเทศ มีการรู้สารสนเทศในระดับต่ำ 2) นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตหญิงมีระดับการรู้สารสนเทศสูงกว่านิสิตชาย ในด้านความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ และด้านความสามารถในการประเมินสารสนเทศ และมีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความสามารถในการใช้สารสนเทศ 3) นิสิตที่เรียนกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีระดับการรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า นิสิตที่เรียนกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ มีระดับการรู้สารสนเทศโดยรวม และในด้านความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศสูงกว่านิสิตที่เรียนกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง 4) นิสิตที่มีระยะเวลาที่ผ่านการเรียน วิชาการใช้ห้องสมุดต่างกันมีระดับการรู้สารสนเทศโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 5) นิสิตที่มีประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์ต่างกัน มีระดับการรู้สารสนเทศโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 6) นิสิตที่มีประสบการณ์ในการค้นหาสารสนเทศ มีระดับการรู้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกันแต่มีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า นิสิตที่มีประสบการณ์ในการค้นหาสารสนเทศในระดับมากมีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศสูงกว่านิสิตที่มีประสบการณ์ในการค้นหาสารสนเทศในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร

เกรียงไกร กิตติธรรมทรัพย์ (2536: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้และผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนที่มีต่อ มุม มสธ. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของห้องสมุด และความคิดเห็นของผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการที่มีต่อมุม มสธ. ซึ่งห้องสมุดเป็นที่ตั้งของบริการการศึกษาเฉพาะกิจ มุม มสธ. นั้นมี 3 แห่ง คือ ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครสวนลุมพินี ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครซอยพระนาง และห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครภาชีเจริญ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครสวนลุมพินี ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครซอยพระนาง และห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครภาชีเจริญ จำนวน 220 คน และผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 9 คน ผลการศึกษาในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) สภาพทั่วไปของห้องสมุดในส่วนของผู้ใช้บริการพบว่า บุคลากรที่เป็นผู้ให้บริการส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ศึกษามาในสาขาบรรณารักษศาสตร์ หรือสาขาที่เกี่ยวข้องมีประสบการณ์ในวิชาชีพสูง ผู้ให้บริการมีความเห็นว่าวัสดุครุภัณฑ์ของห้องสมุดมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย และในส่วนของผู้ใช้บริการนั้นส่วนใหญ่อายุระหว่าง 16-25 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา มีทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีจำนวนใกล้เคียงกัน มีความสะดวกในการเดินทางมาใช้บริการต่าง ๆ พร้อมทั้งมีความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ บรรยากาศภายในห้องสมุด และบริการต่าง ๆ ของห้องสมุดในเกณฑ์ดี พร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะว่าห้องสมุดควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น และ 2) ความคิดเห็นของผู้ใช้และผู้ให้บริการห้องสมุดที่มีต่อมุม มสธ. พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ผู้ใช้ส่วนใหญ่เลือกใช้ออกสารการสอนชุดวิชา ส่วนแบบฝึกหัด หนังสืออ้างอิง หนังสืออ่านประกอบ เทปเสียงประจำชุดวิชา เทปเสียงรายการวิทยุกระจายเสียง เทปเสียงสอนเสริม เทปเสียงแนวทางการศึกษาของ มสธ. เครื่องบันทึกเทปพร้อมหูฟัง และไม่เคยใช้ตารางออกอากาศข่าว มสธ. เลย ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มจำนวนเอกสารการสอนชุดวิชาให้มากขึ้นด้วย

เทียมนภา ธรรมโชติ (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครสวนลุมพินี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญจากประชาชนที่มาใช้บริการของห้องสมุดในเดือนกันยายน พ.ศ. 2543 จำนวน 100 คน มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการใน 3 ด้าน คือ ด้านการให้บริการ ด้านกิจกรรม และด้านอาคารสถานที่ รวมทั้งเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มาใช้บริการห้องสมุดจำแนกตาม เพศ สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชน และอาชีพ ตลอดจนรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการของห้องสมุด ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของห้องสมุดโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับพอใช้ ประชาชนที่มีเพศ สถานภาพสมรส อายุ สถานภาพผู้ใช้

บริการ และอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริการของห้องสมุดโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันนั้นมีความคิดเห็นต่อ
 การบริการของห้องสมุดโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนประชาชน
 ที่มีระดับการศึกษาต่างกันนั้นมีความคิดเห็นต่อการบริการห้องสมุดโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ใช้บริการที่มีปัญหาในด้านของจำนวนหนังสือมีน้อย การจัดกิจกรรม
 ภายในห้องสมุดขาดการประชาสัมพันธ์ และจำนวนโต๊ะเก้าอี้สำหรับนั่งอ่านหนังสือมีจำนวนน้อย
 เกินไป ในส่วนของข้อเสนอแนะที่ผู้ให้บริการต้องการ คือควรเพิ่มระยะเวลายืม-คืนหนังสือให้
 มากขึ้น ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ในห้องสมุดให้มากกว่านี้ และควรปรับปรุงห้องน้ำ
 ให้อยู่ในสภาพใช้การได้ดี

อัญชลี ตุ่มทอง (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน
 เคลื่อนที่กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่
 กรุงเทพมหานคร 10 ชุมชน โดยศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและการแสวงหาสารสนเทศของผู้ใช้
 ความพึงพอใจในการบริการ ปัญหา อุปสรรค และความต้องการในการใช้บริการ การศึกษาเรื่องนี้
 ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต และการศึกษาเอกสาร วิเคราะห์
 ข้อมูลแบบอุปนัยโดยการตีความและการสร้างข้อสรุปและแนะนำเสนอข้อมูลเป็นประเด็นเรื่อง
 และข้อบรรยาย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ตระหนักถึงคุณค่าของการบริการรถห้องสมุด
 เคลื่อนที่ในด้านความสะดวกในการใช้บริการ การส่งเสริมให้ประชาชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
 และการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านในเด็ก อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้เห็นว่ากรุงเทพมหานครยังไม่ได้
 ประชาสัมพันธ์บริการรถห้องสมุดเคลื่อนที่อย่างเพียงพอ และต้องการให้ขยายบริการไปสู่ชุมชน
 ที่ยังไม่ได้รับบริการ การศึกษาพฤติกรรมและการแสวงหาสารสนเทศของผู้ใช้พบว่าผู้ใช้กลุ่มหลัก ได้แก่
 แม่บ้าน พนักงานบริษัท และนักเรียน วัตถุประสงค์หลักคือ การพักผ่อนหย่อนใจ และการศึกษาหา
 ความรู้ ผู้ใช้แสวงหาสารสนเทศจากแหล่งที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวก สิ่งพิมพ์ยังเป็นวัสดุ
 สารสนเทศพื้นฐานที่มีการใช้มากที่สุด สื่อสารสนเทศที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือโทรทัศน์ ผู้ใช้
 ค้นหาสารสนเทศด้วยตนเองโดยวิธีสำรวจเลือกดู ลักษณะบริการเชิงรุกที่เป็นเอกลักษณ์ของ
 รถห้องสมุดเคลื่อนที่ที่ตอบสนองพฤติกรรมและการแสวงหาสารสนเทศของผู้ใช้ ผู้ใช้ส่วนใหญ่พึงพอใจ
 ต่อรถบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ ซึ่งรวมถึง การจัดบริการทรัพยากรสารสนเทศทั้งปริมาณ เนื้อหา
 ความทันสมัย และสภาพทรัพยากร การจัดดำเนินงานทั่วไป การจัดหมวดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศ
 และบรรณารักษ์ผู้บริการ แต่ในบางชุมชนผู้ใช้ยังไม่พึงพอใจในเวลาที่ให้บริการ ผู้ใช้ส่วนใหญ่
 ยังไม่เห็นความจำเป็นในการจัดบริการสุขาบนรถห้องสมุดเคลื่อนที่ การศึกษาปัญหา อุปสรรค
 และความต้องการในการใช้บริการแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ต้องการบริการที่สม่ำเสมอและคงเส้นคงวา
 ต้องการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะหนังสือและวัสดุที่ห้องสมุดจัดหา ต้องการบริการแนะนำการใช้
 ห้องสมุด กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน บริการสารสนเทศเกี่ยวกับอาชีพ การขยายบริการ สื่อโสตทัศน์
 รวมทั้งอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ผู้ใช้ยังเสนอให้ขยายบริการไปสู่กลุ่มคนด้อยโอกาส เช่น ผู้พิการทาง
 สายตา

วนิชฐา จิตรหลัง (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการบริการของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาถึงความต้องการในด้านทรัพยากรสารสนเทศ ประเภทของบริการ และอาคารสถานที่ ตลอดจนปัญหาในการใช้บริการ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวนมากที่สุด คือนักเรียนนักศึกษา ส่วนใหญ่มาใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง บริการที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นบริการพื้นฐาน และบริการสืบค้นอินเทอร์เน็ต มีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อแสวงหาความรู้เพื่อความเพลิดเพลินและเพื่อติดตามข่าวสาร ด้านความต้องการของผู้ใช้พบว่า ผู้ใช้ต้องการทรัพยากรสารสนเทศทั้งประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ในระดับปานกลาง แต่ต้องการหนังสือสารคดีความรู้สาขาต่าง ๆ หนังสือสำหรับเยาวชน หนังสือพิมพ์ นิตยสารในระดับมาก ต้องการทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาความรู้ทั่วไป ภาษาและประวัติศาสตร์ รวมทั้งภูมิศาสตร์ในระดับมาก ด้านประเภทของบริการ ผู้ใช้ต้องการบริการพื้นฐานในระดับมาก ได้แก่ บริการยืม-คืนหนังสือ บริการสืบค้นอินเทอร์เน็ต และบริการข่าวสารทันสมัย ด้านอาคารสถานที่ ผู้ใช้ต้องการให้จัดเพิ่มและจัดให้มีสถานที่ต่าง ๆ โดยรวมในระดับมาก ได้แก่ จัดเพิ่มสถานที่อ่านหนังสือ มุมหนังสือสำหรับเยาวชน มุมหนังสือสำหรับเด็ก สถานที่รับฝากของ สถานที่จัดแสดงหนังสือใหม่ มุมหนังสือวิชาการและสาคดี รวมทั้งมุมหนังสือบันเทิงคดี พร้อมทั้งต้องการให้มีการปรับปรุงสถานที่ให้ดีขึ้นในระดับมาก ด้านปัญหาในการใช้บริการห้องสมุดโดยรวม ผู้ใช้ประสบปัญหาในระดับปานกลาง ซึ่งปัญหาที่ผู้ใช้ประสบ ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศมีจำนวนน้อย ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศมีจำนวนน้อย และเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศไม่ทันสมัย ด้านบริการ ผู้ใช้ประสบปัญหาบริการเฉพาะระดับน้อย และด้านอาคารสถานที่ผู้ใช้ประสบปัญหาในระดับปานกลาง

กนก สุขมณี (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาผู้ใช้ห้องสมุดกรุงเทพมหานคร ในเขตคลองสาน โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ 1) เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะบุคคลของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครในเขตคลองสาน 2) เพื่อศึกษาการรับรู้การใช้บริการ รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมของห้องสมุดและการเข้าถึงห้องสมุดทางกายภาพของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครในเขตคลองสาน 3) เพื่อศึกษาการใช้และปัญหาในการใช้แหล่งสารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครในเขตคลองสาน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนในเขตคลองสาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครในเขตคลองสาน มีอายุระหว่าง 21-30 ปีมากที่สุด ผู้ใช้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรีขึ้นไป ผู้ใช้มีอาชีพลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชนส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้ต่ำกว่า 9,000 บาท ต่อเดือน ผู้ใช้ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนา/ที่อยู่อาศัยนอกเขตคลองสาน คิดเป็นร้อยละ 53.60 และอาศัยอยู่ในเขตคลองสาน คิดเป็นร้อยละ 46.4 โดยผู้ใช้ที่อาศัยอยู่ในเขตคลองสานอาศัยมามากกว่า 20 ปีขึ้นไป เหตุผลที่ผู้ใช้เข้าใช้ห้องสมุดประชาชนเนื่องจากสถานที่ตั้งของห้องสมุดอยู่ใกล้บ้าน มีความสะดวกในการเดินทางมาใช้ห้องสมุด ประสบการณ์ของผู้ใช้ในการใช้ห้องสมุด พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่เคยใช้ห้องสมุดแห่งอื่นมา

ก่อน ผู้ใช้มีลักษณะการดำเนินชีวิต ชอบอ่านหนังสือ โดยผู้อ่านหนังสือทุกวัน ส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการอ่านหนังสือเฉลี่ย 1-2 ชั่วโมงต่อครั้ง ในด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม พบว่าสมาชิกในครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อผู้ใช้ที่จะทำให้อ่านหนังสือตามไปด้วย สำหรับบุคคลที่สนับสนุนให้อ่านหนังสือพบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่มีนิสัยชอบอ่านหนังสืออยู่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 73.1 รองลงมาคือ พ่อแม่หรือผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 44.5 และแหล่งหนังสือที่อ่าน พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่ อ่าน/ยืมหนังสือห้องสมุด 2) การรับรู้บริการและกิจกรรมของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครในเขตคลองสานพบว่า บริการของห้องสมุดที่ผู้ใช้รับรู้และมาใช้มากที่สุดคือ บริการอ่าน ส่วนบริการที่ผู้ใช้ไม่ได้รับรู้ว่าห้องสมุดมีคือ บริการยืมถ่ายเอกสารภายนอกห้องสมุด และพิพิธภัณฑสถาน ในด้านการจัดกิจกรรมของห้องสมุดกิจกรรมที่ผู้ใช้ส่วนใหญ่รับรู้คือ การจัดนิทรรศการ ส่วนกิจกรรมที่ผู้ใช้ส่วนใหญ่ไม่ได้รับรู้ว่าห้องสมุดมีคือ ค่ายืมยืมบัตรการอ่าน สื่อและช่องทางที่ผู้ใช้รับรู้มากที่สุดคือ ป้ายประกาศ ความสนใจต่อผู้รับบริการและกิจกรรมของห้องสมุด พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่สนใจไปใช้บริการและกิจกรรมของห้องสมุด และผู้ใช้ส่วนใหญ่รับรู้ประโยชน์ของบริการและกิจกรรมของห้องสมุด 3) การใช้แหล่งสารสนเทศ พบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครในเขตคลองสานส่วนใหญ่เป็นสมาชิกห้องสมุด ร้อยละ 50.9 ใกล้เคียงกับผู้ใช้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกห้องสมุด ร้อยละ 49.1 และยังพบอีกว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่ไม่เคยใช้พิพิธภัณฑสถานกรุงเทพมหานคร เขตคลองสาน ผู้ใช้มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือและสิ่งพิมพ์ของห้องสมุดมากที่สุด โดยผู้ใช้ส่วนใหญ่เข้ามาใช้ห้องสมุดเฉลี่ย 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ และผู้ใช้เข้าใช้ห้องสมุดในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนมากที่สุด ทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือสารคดี สำหรับเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ พบว่า ผู้ใช้ใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป/ความรู้รอบตัวมากที่สุด ปริมาณการใช้ทรัพยากรสารสนเทศภายในห้องสมุด พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่ใช้หนังสือสารคดีเฉลี่ยครั้งละ 2 เล่ม เครื่องมือที่ใช้สืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่ใช้วิธีการค้นหาตามชั้นหนังสือด้วยตนเองมากที่สุด ส่วนบริการที่ใช้พบว่าผู้ใช้ส่วนใหญ่ใช้บริการอ่านมากที่สุด และผู้ใช้ส่วนใหญ่ประสบปัญหาการใช้ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครในเขตคลองสานระดับปานกลางในเรื่องต่อไปนี้ เนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวนทรัพยากรสารสนเทศ สถานภาพทรัพยากรสารสนเทศ การจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ การค้นหาทรัพยากรสารสนเทศ การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด และการบริการห้องสมุด 4) การเข้าถึงห้องสมุดทางกายภาพ พบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครในเขตคลองสานส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการเข้าถึงห้องสมุดอยู่ในระดับมาก 3 ด้านตามลำดับ ได้แก่ เวลาเปิดปิดของห้องสมุด สภาพแวดล้อมและบรรยากาศ ความสะดวกในการใช้ห้องสมุด 5) การเข้าร่วมกิจกรรมของห้องสมุดพบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุด เหตุผลที่ผู้ใช้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมของห้องสมุดเพราะไม่มีเวลาว่าง ขณะที่ผู้ใช้ที่เข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุดเนื่องจากได้รับทราบข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของห้องสมุด กิจกรรมที่ผู้ใช้เข้าร่วมมากที่สุดคือ การจัดนิทรรศการ ความคิดเห็นที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของห้องสมุด พบว่าผู้ใช้ส่วนใหญ่มีความคิดว่าห้องสมุดควรจัดกิจกรรมสัปดาห์ละครั้ง วันที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม

คือ วันอาทิตย์ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ใช้ต้องการให้ห้องสมุด จัดกิจกรรมประกวดและแข่งขันต่าง ๆ จัดทัศนศึกษา จัดค่ายเยาวชนรักการอ่าน จัดการเล่นเกม และจัดนิทรรศการ นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเฉพาะบุคคลทางด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ กับวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดประชาชน ความถี่ในการใช้ห้องสมุดประชาชน ช่วงเวลาในการใช้ห้องสมุดประชาชน ทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ในห้องสมุดประชาชน เครื่องมือที่ใช้สืบค้นในห้องสมุดประชาชน และบริการที่ใช้ในห้องสมุดประชาชนอีกด้วย

กัญญา กาญจนารักษ์ (2554 : บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้บริการชุมชนของห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร โดยมีจุดประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการใช้บริการชุมชนของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาความต้องการการใช้บริการชุมชนของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพการเป็นสมาชิก เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และเป็นนักเรียนนักศึกษา 2) ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครใช้บริการอ่านหนังสือ เข้าใช้บริการช่วงเวลา 12.01-16.00 น. ใช้สัปดาห์ละ 1-3 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผ่อนคลายและได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านหนังสือหรือวารสารเพื่อความบันเทิง 3) ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร มีความต้องการใช้บริการชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากรมีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยต้องการให้บุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ยิ้มแย้มแจ่มใส และแต่งกายสุภาพ สวยงาม ด้านครุภัณฑ์มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยต้องการให้มีโต๊ะเก้าอี้ได้สัดส่วน นั่งสบาย การเพิ่มจำนวนที่นั่งอ่าน ด้านการจัดกิจกรรมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยให้มีการแสดงหนังสือใหม่ที่น่าสนใจและการจัดเสนอความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เกี่ยวกับหนังสือ ด้านเนื้อหาสารสนเทศมีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยให้มีหนังสือด้านดนตรี กีฬาและบันเทิงต่าง ๆ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านบริการสารสนเทศมีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยต้องการให้เปิดบริการทุกวัน และการให้บริการหลังเวลาราชการ ด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก โดยต้องการให้มีระบบป้องกันเสียงรบกวนจากภายในและภายนอกอาคาร และมีระบบถ่ายเทอากาศที่ดี 4) การเปรียบเทียบความต้องการการใช้บริการชุมชนของห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ใช้ที่มีสถานภาพเป็นสมาชิกต่างก็มีความต้องการใช้บริการชุมชนของห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ใช้บริการที่มีวุฒิการศึกษา อายุ และอาชีพต่างก็มีความต้องการใช้บริการชุมชนของห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ดาร์ณี ไทรนนทรี (2554 : บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการสารสนเทศและบริการห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่กรุงเทพมหานครของประชาชนในชุมชนเทวสุนทร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการสารสนเทศ ช่องทางการรับสารสนเทศ และความต้องการบริการห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่กรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเทวสุนทร อายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำนวน 222 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (อายุ 20-39 ปี) รองลงมาคือ วัยผู้ใหญ่ตอนกลาง (อายุ 40-59 ปี) จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด รองลงมาคือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน รองลงมาคือ อาชีพอิสระ และส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 8,000 บาท กลุ่มตัวอย่างในชุมชนส่วนใหญ่รู้หนังสือ คือ สามารถอ่านและเขียนข้อความได้ เทคโนโลยีหรืออุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการรับสารสนเทศมากที่สุดได้แก่ โทรศัพท์และวิทยุ 2) ด้านความต้องการสารสนเทศพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการสารสนเทศเพื่อรู้ข่าวสาร/เหตุการณ์ปัจจุบันรองลงมาคือ เพื่อการศึกษา เพื่ออาชีพ และเพื่อความบันเทิง/นันทนาการ ความต้องการสารสนเทศด้านเนื้อหาจำแนกตามกลุ่มวัย พบว่า วัยเด็กต้องการสารสนเทศด้านความบันเทิง/นันทนาการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการศึกษา วัยรุ่นต้องการสารสนเทศด้านการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความบันเทิง/นันทนาการ วัยผู้ใหญ่ตอนต้น และวัยผู้ใหญ่ตอนกลางต้องการสารสนเทศด้านการเงินอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านอาชีพ สำหรับวัยสูงอายุต้องการสารสนเทศด้านสุขภาพอนามัย และด้านสวัสดิการอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ช่องทางการรับสารสนเทศจากสื่อ 3 ประเภท ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้หนังสือพิมพ์ จุลสาร/แผ่นพับ/โปสเตอร์ หนังสือ/ตำรา และวารสาร/นิตยสารอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามวัยพบว่า วัยเด็ก และวัยรุ่น ใช้หนังสือ/ตำราอยู่ในระดับมาก วัยผู้ใหญ่ตอนต้น วัยผู้ใหญ่ตอนกลาง และวัยสูงอายุใช้หนังสือพิมพ์อยู่ในระดับมาก ด้านสื่อบุคคลพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เพื่อน/เพื่อนบ้าน และบุคคลภายในครอบครัว ญาติ พี่น้องอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มวัย พบว่า วัยเด็กใช้ครู/อาจารย์อยู่ในระดับมาก วัยรุ่นใช้เพื่อน/เพื่อนบ้านอยู่ในระดับมาก วัยผู้ใหญ่ตอนต้นใช้บุคคลภายในครอบครัว ญาติ พี่น้องอยู่ในระดับมาก วัยผู้ใหญ่ตอนกลางใช้ในระดับน้อย และวัยสูงอายุใช้ในระดับน้อยที่สุด 4) ความต้องการห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 80.3 ต้องการสารสนเทศ ร้อยละ 19.7 ไม่ต้องการสารสนเทศ เมื่อศึกษาการใช้ห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่กรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 68.4 ไม่เคยใช้ห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่กรุงเทพมหานคร และร้อยละ 31.6 เคยใช้ห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่กรุงเทพมหานคร โดยมีเหตุผลว่าไม่ทราบว่ามีห้องสมุดห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่กรุงเทพมหานครมาให้บริการ รองลงมาคือ ไม่เคยเห็นห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่กรุงเทพมหานคร เมื่อศึกษาถึงปัญหาการใช้ห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่กรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เคยใช้ห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 70 คน มีปัญหาการใช้ด้านวันและเวลาการให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ความ

สม่าเสมอของการให้บริการและการประชาสัมพันธ์ 5) ความต้องการบริการห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่กรุงเทพมหานคร พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 130 คน ต้องการให้ห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่กรุงเทพมหานครมาบริการในวันหยุดราชการ (เสาร์-อาทิตย์) อยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 4.33 และต้องการให้ห้องสมุดมาให้บริการทั้งในเวลาราชการ (9.00-16.00) และเวลานอกราชการ (17.00 น. เป็นต้นไป) อยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 4.14 ส่วนใหญ่ต้องการจุดจุดบริการที่ชุมชนเทวสุนทร อยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 4.43 บริการของห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่กรุงเทพมหานคร ที่ต้องการมากที่สุดคือบริการเผยแพร่ความรู้/ข่าวสารทันสมัย รองลงมาคือ บริการคอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ต และบริการส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมของห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่กรุงเทพมหานครที่ต้องการมากที่สุดคือ กิจกรรมแนะแนวอาชีพ/งานอดิเรก รองลงมาคือ กิจกรรมทัศนศึกษา และบุคลากรผู้ให้บริการที่กลุ่มตัวอย่างต้องการมากที่สุดคือ มีความรู้และความสามารถในการให้บริการ รองลงมาคือ สร้างบรรยากาศให้น่าเข้าไปใช้ และเข้าใจสภาพของชุมชนและประชาชน



บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ใช้ห้องสมุดห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มงานพัฒนาห้องสมุดประชาชน กองนันทนาการ สำนักวัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยว จำนวน 31,200 คน จากห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ จำนวน 12 แห่ง ดังนี้

1. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สวนลุมพินี
2. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ซอยพระนาง
3. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางกะปิ
4. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ห้วยขวาง
5. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ดุสิต
6. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้มีนบุรี
7. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ลาดกระบัง
8. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สะพานสูง
9. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ทุ่งครุ
10. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางขุนเทียน
11. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางบอน
12. ห้องสมุดศิลปวัฒนธรรม

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มงานพัฒนาห้องสมุดประชาชน 12 แห่งข้างต้น จำนวน 512 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดขนาดประชากรและกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970: Online) ที่กำหนดไว้ 380 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นโควตา (Quota Stratified Random Sampling) ตามห้องสมุด เพศ และระดับอายุ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบทดสอบเพื่อวัดการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาตัวอย่างแบบทดสอบจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้าใจขอบเขตและเนื้อหาการรู้สารสนเทศในด้านต่าง ๆ เช่น นิยามศัพท์การรู้สารสนเทศ ความหมายการรู้สารสนเทศ และตัวแบบการรู้สารสนเทศ นอกจากนี้ยังได้ศึกษามาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับประชาชนมีชื่อเรียกว่า กรอบโครงสร้างการรู้สารสนเทศของบุคคล (Australian and New Zealand Information Literacy Framework) ของสถาบันการรู้สารสนเทศประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ และสภาพรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยออสเตรเลีย ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ปรับมาตรฐานที่ 4 รวมกับมาตรฐานที่ 5 ยุบรวมเป็นกลุ่มเดียวกันใช้เป็นมาตรฐานที่ 4 ของกรอบโครงสร้างการรู้สารสนเทศของบุคคล ประกอบด้วยมาตรฐาน 5 ด้าน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 ผู้รู้สารสนเทศตระหนักถึงความต้องการและกำหนดขอบเขตสารสนเทศได้ มาตรฐานที่ 2 ผู้รู้สารสนเทศสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มาตรฐานที่ 3 ผู้รู้สารสนเทศสามารถประเมินสารสนเทศและขบวนการแสวงหาสารสนเทศได้ มาตรฐานที่ 4 ผู้รู้สารสนเทศสามารถจัดการสารสนเทศที่รวบรวมหรือผลิตขึ้นมาได้ รวมถึงสามารถประยุกต์สารสนเทศใหม่และสารสนเทศที่มีอยู่เดิม เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยบูรณาการความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่เป็นความรู้ของตนได้ และ มาตรฐานที่ 5 ผู้รู้สารสนเทศมีความเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคมที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาตัวอย่างแบบทดสอบการวัดการรู้สารสนเทศจากงานวิจัยที่มีการศึกษาไว้แล้ว เช่น การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ของสมฤดี หัตถาพงษ์ (2547: ภาคผนวก ง) การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ของปภาดา เจียวกิก (2549: ภาคผนวก ง) เป็นต้น

2. ดำเนินการสร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และลักษณะการรู้สารสนเทศของประชาชนทั่วไป ในครั้งแรกผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบเสร็จ จำนวน 49 ข้อ ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมมาตรฐาน ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ ด้านมาตรฐาน 1 จำนวน 8 ข้อ ด้านมาตรฐาน 2

จำนวน 12 ข้อ ด้านมาตรฐาน 3 จำนวน 10 ข้อ ด้านมาตรฐาน 4 จำนวน 10 ข้อ และด้านมาตรฐาน 5 จำนวน 9 ข้อ

3. นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วไปปรึกษาคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมในการใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา และความชัดเจนของข้อคำถาม เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาแล้วจึงเห็นว่าควรเพิ่มข้อคำถามตลอดจนแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามและคำตอบ เช่น การใช้สำนวนภาษาด้าน มาตรฐานที่ 2 ควรเพิ่มตัวอย่างหน้าจอสืบค้นโอแพค (OPAC) ของห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร และเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการสืบค้นจากเว็บไซต์ (Google) ด้านมาตรฐานที่ 5 คณะกรรมการได้แนะนำการคิดโจทย์ให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับ พ.ร.บ. ตามมาตราต่าง ๆ การกำหนดรูปภาพและขนาดให้เหมาะสม เป็นต้น จนกระทั่งได้ข้อคำถามและตัวเลือกที่มีข้อความกระชับขึ้น นอกจากนี้ ยังได้แก้ไขตัวเลือกบางข้อ พร้อมกับแนะนำคำถามอื่น ๆ ที่สามารถนำมาใช้วัดได้เพิ่มเติม จนกระทั่งได้ข้อคำถามครบตามมาตรฐานทั้ง 5 ด้าน ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 65 ข้อ

4. นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ จำนวน 3 ท่าน คือ 1) ศาสตราจารย์ ดร. ชุตินา สัจจพันธ์ 2) รองศาสตราจารย์สีปานทรัพย์ทอง และ 3) อาจารย์ ดร. เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบความตรงของด้านเนื้อหาของเครื่องมือ ตลอดจนความชัดเจนของข้อคำถามและคำตอบสอดคล้องกับมาตรฐานและลักษณะการรู้สารสนเทศหรือไม่ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่าข้อคำถาม ไม่ควรมีจำนวนมากและยากจนเกินไป เพราะผู้ตอบแบบทดสอบเป็นประชาชนที่หลากหลาย ตลอดจนเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขคำถามคำตอบให้ชัดเจนและกระชับขึ้น โดยพิจารณาปรับปรุง ข้อคำถามให้เป็นโจทย์ที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับผู้ตอบ เช่น มาตรฐานที่ 1 ข้อ 5 ปรับโจทย์ใหม่ให้เป็นเรื่องเกี่ยวกับน้ำท่วม ปรับเปลี่ยนเฉลยคำตอบตัวเลือก ก. เป็น อาจารย์เสรี สุภราทิพย์ สำหรับมาตรฐานที่ 2 มีการแก้ไขโจทย์ข้อ 19 เป็นชื่อบุคคลธรรมดา คือ ประภัสสร เสวิกุล และปรับแก้ไขตัวเลือกให้สอดคล้องกับโจทย์ทุกข้อ และมีการสร้างข้อคำถามและคำตอบเพิ่มโดยสร้างโจทย์ที่เป็นบุคคลที่มีฐานันดรศักดิ์ คือ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช พร้อมทั้งคิดตัวเลือกใหม่ให้สอดคล้องกับโจทย์ เป็นต้น นอกจากนี้ จากจำนวนแบบทดสอบ 65 ข้อ คณะกรรมการควบคุมปริญญาโทแนะนำให้ตัดข้อคำถามที่ไม่ชัดเจนออก 4 ข้อ และปรับปรุงแก้ไขโจทย์ให้สอดคล้องกับตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัดแทนข้อที่ตัดออกอีก 3 ข้อ ดังนั้น จึงได้แบบทดสอบวัดการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้จำนวนทั้งสิ้น 64 ข้อ

5. การนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ใช้บริการห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 3 แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สวนลุมพินี ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ซอยพระนาง และห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางกะปิ จำนวนแห่งละไม่ต่ำกว่า 20 คน โดยแบ่งตามเพศชายหญิง เพศละไม่น้อยกว่า 10 คน และเฉลี่ยช่วงอายุในสัดส่วนที่เท่า ๆ กัน ซึ่งผู้วิจัยได้แจกแบบทดสอบในห้องสมุดที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 3 แห่ง จำนวน 70 ฉบับ ได้รับ

กลับคืนมาจำนวน 65 ฉบับ จากนั้นได้นำมาวิเคราะห์ความยากง่าย หาค่าอำนาจจำแนก และ คัดเลือกข้อที่มีความยากง่ายและอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.20-0.80 ไว้ใช้ ผลจากการวิเคราะห์ ความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีระดับคะแนนความยากง่าย ไม่ถึง .20 ออกจำนวน 3 ข้อ และมีระดับคะแนนความยากง่ายเกิน .80 ออกจำนวน 3 ข้อ รวมจำนวนข้อที่ถูกตัดทิ้ง 6 ข้อ คงเหลือแบบทดสอบที่ใช้ได้ทั้งสิ้น 58 ข้อ รายละเอียดของ แบบทดสอบ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบทดสอบ ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานภาพการเป็นสมาชิก

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดระดับการรู้สารสนเทศ ซึ่งลักษณะเป็นข้อคำถาม ปลายปิดแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 58 ข้อ โดยข้อคำถามมีเนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐาน หลัก 5 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ผู้รู้สารสนเทศตระหนักถึงความต้องการและกำหนดลักษณะ และขอบเขตสารสนเทศได้ จำนวน 14 ข้อ มาตรฐานที่ 2 ผู้รู้สารสนเทศสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จำนวน 20 ข้อ มาตรฐานที่ 3 ผู้รู้สารสนเทศสามารถประเมิน สารสนเทศและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศได้ จำนวน 10 ข้อ มาตรฐานที่ 4 ผู้รู้สารสนเทศ สามารถจัดการสารสนเทศที่รวบรวมหรือผลิตขึ้นมาได้ รวมถึงสามารถประยุกต์สารสนเทศใหม่ และสารสนเทศที่มีอยู่เดิม เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยบูรณาการความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่ เป็นความรู้ของตนได้ จำนวน 8 ข้อ มาตรฐานที่ 5 ผู้รู้สารสนเทศมีความเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ จำนวน 6 ข้อ

6. นำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ไปจัดทำสำเนาแบบทดสอบจำนวน 600 ชุด นำไปใช้ กับผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการกองนันทนาการ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว และผู้อำนวยการมูลนิธิหอศิลปวัฒนธรรมแห่ง กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากผู้ให้บริการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการแจกแบบทดสอบ ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบทดสอบด้วยตนเอง โดยนำไปแจกที่ห้องสมุด เพื่อการเรียนรู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 12 แห่ง ระหว่างวันที่ 10-24 มีนาคม 2555 ได้รับแบบทดสอบ สมบูรณ์คืนทั้งสิ้น 512 ฉบับ ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบที่ได้รับกลับคืนมา ดังนี้

1. นำแบบทดสอบที่ได้รับกลับคืนมาตรวจให้คะแนน
2. นำข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบทดสอบ และคะแนนการรู้สารสนเทศทั้งที่เป็นผลรวมและแยกตามรายมาตรฐานของแต่ละคนบันทึกลงในโปรแกรมคำนวณสำเร็จ
3. วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้
 - 3.1 ใช้ค่าร้อยละวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง
 - 3.2 ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานวิเคราะห์คะแนนการรู้สารสนเทศเป็นรายมาตรฐานและเป็นผลรวม โดยคำนวณช่วงคะแนนแต่ละรายมาตรฐานโดยคิดเป็นค่าร้อยละของคะแนนเต็มแต่ละรายมาตรฐาน เพื่อปรับให้อยู่ในเกณฑ์เดียวกัน และแปลผลของการรู้สารสนเทศดังตาราง 1

ตาราง 1 เกณฑ์การแปลผลคะแนนการรู้สารสนเทศ จำแนกเป็นรายมาตรฐาน

มาตรฐานการรู้สารสนเทศ	คะแนนเต็ม	ระดับการรู้สารสนเทศ		
		ต่ำ (<50%)	ปานกลาง (50-75%)	สูง (>76%)
1. ผู้รู้สารสนเทศตระหนักถึงความต้องการและกำหนดลักษณะและขอบเขตสารสนเทศได้	14	0-7.00	7.01-10.50	10.51-14.00
2. ผู้รู้สารสนเทศสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	20	0-10.00	10.01-15.00	15.01-20
3. ผู้รู้สารสนเทศสามารถประเมินสารสนเทศและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศได้	10	0-5.00	5.01-7.50	7.51-10
4. ผู้รู้สารสนเทศสามารถจัดการสารสนเทศที่รวบรวมหรือผลิตขึ้นมาได้ รวมถึงสามารถประยุกต์สารสนเทศใหม่และสารสนเทศที่มีอยู่เดิม เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ โดยบูรณาการความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่เป็นความรู้ของตนได้	8	0-4.00	4.01-6.00	6.01-8

ตาราง 1 (ต่อ)

มาตรฐานการรู้สารสนเทศ	คะแนน เต็ม	ระดับการรู้สารสนเทศ		
		ต่ำ (<50%)	ปานกลาง (50-75%)	สูง (>76%)
5. ผู้รู้สารสนเทศมีความเข้าใจบริบท ทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคมที่เกี่ยวข้อง กับการใช้สารสนเทศ	6	0-3.00	3.01-4.50	4.51-6
รวม	58	0-29.00	29.01-43.50	43.51-58

3.3 ใช้ค่าสถิติ t-test เปรียบเทียบ ระดับการรู้สารสนเทศ ตามตัวแปรเพศ และ
สถานภาพการเป็นสมาชิก

3.4 ใช้ค่าสถิติ F-test เปรียบเทียบ ระดับการรู้สารสนเทศ ตามตัวแปรอายุ ระดับ
การศึกษาและรายได้ ถ้าพบความแตกต่างจะทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีเชฟเฟ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง การรับรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอผลการวิจัยโดยการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลที่ได้จากแบบทดสอบดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัย ได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการแปลความหมายที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (degree of freedom)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Square)
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาการกระจายของ t (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาการกระจายของ F (F-distribution)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบทดสอบ

ตอนที่ 2 ระดับการรับรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร เป็นรายมาตรฐานและเป็นผลรวม

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการรับรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานภาพการเป็นสมาชิก

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร

สถานภาพ	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชื่อห้องสมุด						
ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สวนลุมพินี	19	3.7	23	4.5	42	8.2
ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้						
ซอยพระนาง	23	4.5	29	5.7	52	10.2
ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางกะปิ	22	4.3	18	3.5	40	7.8
ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ห้วยขวาง	18	3.5	20	3.9	38	7.4
ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ดุสิต	22	4.3	28	5.5	50	9.8
ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้มีนบุรี	31	6.1	18	3.5	49	9.6
ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ลาดกระบัง	20	3.9	20	3.9	40	7.8
ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สะพานสูง	20	3.9	21	4.1	41	8.0
ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ทุ่งครุ	25	4.9	15	2.9	40	7.8
ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้						
บางขุนเทียน	20	3.9	20	3.9	40	7.8
ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางบอน	16	3.1	19	3.7	35	6.8
ห้องสมุดศิลปวัฒนธรรม	21	4.1	24	4.7	45	8.8
รวม	257	50.2	255	49.8	512	100
อายุ						
ไม่เกิน 17 ปี	62	12.1	59	11.5	121	23.6
18-29 ปี	69	13.5	71	13.9	140	27.3
30-40 ปี	60	11.7	72	14.1	132	25.8
41 ปีขึ้นไป	66	12.9	53	10.4	119	23.2
รวม	257	50.2	255	49.8	512	100
ระดับการศึกษา						
ประถมศึกษา	15	2.9	18	3.5	33	6.4
มัธยมศึกษา	79	15.4	89	17.4	168	32.8
อนุปริญญา/ประกาศนียบัตร						
วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	39	7.6	27	5.3	66	12.9
ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี	124	24.2	121	23.6	245	47.9
รวม	257	50.2	255	49.8	512	100

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพ	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้						
ไม่มีรายได้	100	19.5	82	16.0	182	35.5
ไม่เกิน 10,000 บาท/เดือน	32	6.3	57	11.1	89	17.4
10,001–20,000 บาท/เดือน	52	10.2	60	11.7	112	21.9
20,001–30,000 บาท/เดือน	37	7.2	37	7.2	74	14.5
30,001 บาทขึ้นไป	36	7.0	19	3.7	55	10.7
รวม	257	50.2	255	49.8	512	100
สถานภาพการเป็นสมาชิก						
ผู้ใช้บริการที่เป็นสมาชิก	109	21.3	121	23.6	230	44.9
ผู้ใช้บริการที่ไม่เป็นสมาชิก	148	28.9	134	26.2	282	55.1
รวม	257	50.2	255	49.8	512	100

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ มีคุณลักษณะด้านเพศ อายุ และสถานภาพการเป็นสมาชิกจำนวนใกล้เคียงกัน

ส่วนคุณสมบัติด้านการศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ร้อยละ 47.9) รองลงไประดับน้อยกว่าคือ (ร้อยละ 32.8) ด้านรายได้ส่วนใหญ่ ไม่มีรายได้ (ร้อยละ 35.5) รองลงไปคือ 10,001–20,000 บาท/เดือน (ร้อยละ 21.9)

ตาราง 3 ระดับการรู้สารสนเทศโดยรวมและรายมาตรฐาน

การรู้สารสนเทศ	คะแนน เต็ม	\bar{X}	S.D.	ระดับ การรู้สารสนเทศ
มาตรฐานที่ 1	14	7.38	2.522	ปานกลาง ค่อนข้างต่ำ
มาตรฐานที่ 2	20	9.77	3.883	ต่ำ
มาตรฐานที่ 3	10	5.31	2.247	ปานกลาง ค่อนข้างต่ำ
มาตรฐานที่ 4	8	3.83	1.914	ต่ำ
มาตรฐานที่ 5	6	3.73	1.883	ปานกลาง
รวมทุกด้าน	58	30.02	9.605	ปานกลาง ค่อนข้างต่ำ

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีการรู้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ (ค่าเฉลี่ย 30.02 จาก 58.00)

เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดมีการรู้สารสนเทศระดับปานกลางในด้านมาตรฐานที่ 5 ผู้รู้สารสนเทศมีความเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ (ค่าเฉลี่ย 3.73 จาก 6.00)

มีการรู้สารสนเทศระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ในด้านมาตรฐานที่ 1 ผู้รู้สารสนเทศตระหนักถึงความต้องการและกำหนดลักษณะและขอบเขตสารสนเทศได้ (ค่าเฉลี่ย 7.38 จาก 14.00) และมาตรฐานที่ 3 ผู้รู้สารสนเทศสามารถประเมินคุณค่าสารสนเทศ และขบวนการแสวงหาสารสนเทศได้ (ค่าเฉลี่ย 5.31 จาก 10.00)

และมีการรู้สารสนเทศระดับต่ำ ในด้านมาตรฐานที่ 4 ผู้รู้สารสนเทศสามารถจัดการสารสนเทศที่รวบรวมหรือผลิตขึ้นมาได้ รวมถึงสามารถประยุกต์สารสนเทศใหม่และสารสนเทศที่มีอยู่เดิม เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยบูรณาการความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่เป็นความรู้ของตนเองได้ (ค่าเฉลี่ย 3.83 จาก 8.00) และด้านมาตรฐานที่ 2 ผู้รู้สารสนเทศสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ค่าเฉลี่ย 9.77 จาก 20.00)

ตาราง 4 เปรียบเทียบการรับรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

การรับรู้สารสนเทศ	เพศชาย		เพศหญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
มาตรฐานที่ 1	7.23	2.488	7.54	2.551	-1.417
มาตรฐานที่ 2	9.32	3.804	10.22	3.916	-2.663*
มาตรฐานที่ 3	5.12	2.285	5.50	2.195	-1.945
มาตรฐานที่ 4	3.69	1.859	3.97	1.961	-1.681
มาตรฐานที่ 5	3.64	1.806	3.82	1.957	-1.044
รวมทุกด้าน	29.00	9.312	31.05	9.801	-2.446*

$$t(.05) = 1.96$$

จากตาราง 4 แสดงว่า ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีเพศต่างกันมีการรับรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โดยที่เพศหญิงมีการรับรู้สารสนเทศสูงกว่าเพศชาย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดเพศหญิงมีการรับรู้สารสนเทศด้านมาตรฐานที่ 2 ผู้รับรู้สารสนเทศสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สูงกว่าผู้ใช้ห้องสมุดเพศชาย

ตาราง 5 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครจำแนกตามอายุ

การรู้สารสนเทศ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
มาตรฐานที่ 1	ระหว่างกลุ่ม	3	176.382	58.794	9.714*
	ภายในกลุ่ม	508	3074.587	6.052	
	รวม	511	3205.969		
มาตรฐานที่ 2	ระหว่างกลุ่ม	3	98.307	32.769	2.189
	ภายในกลุ่ม	508	7605.034	14.971	
	รวม	511	7703.342		
มาตรฐานที่ 3	ระหว่างกลุ่ม	3	24.869	8.290	1.649
	ภายในกลุ่ม	508	2554.373	5.028	
	รวม	511	2579.242		
มาตรฐานที่ 4	ระหว่างกลุ่ม	3	66.757	22.252	6.261*
	ภายในกลุ่ม	508	1805.460	3.554	
	รวม	511	1872.217		
มาตรฐานที่ 5	ระหว่างกลุ่ม	3	53.190	17.730	5.123*
	ภายในกลุ่ม	508	1758.073	3.461	
	รวม	511	1811.264		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	1341.996	447.332	4.961*
	ภายในกลุ่ม	508	45804.846	90.167	
	รวม	511	47146.842		

$$F (.05; df3, 508) = 2.61$$

จากตาราง 5 แสดงว่า ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีอายุต่างกันมีการรู้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดมีการรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน 3 ด้าน คือ มาตรฐานที่ 1 ผู้รู้สารสนเทศตระหนักถึงความต้องการ และกำหนดลักษณะและขอบเขตสารสนเทศได้ มาตรฐานที่ 4 ผู้รู้สารสนเทศสามารถจัดการสารสนเทศที่รวบรวมหรือผลิตขึ้นมาได้ รวมถึงสามารถประยุกต์สารสนเทศใหม่และสารสนเทศที่มีอยู่เดิม เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยบูรณาการความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่เป็นความรู้ของตนเองได้ และมาตรฐานที่ 5 ผู้รู้สารสนเทศมี

ความเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ เพื่อให้ทราบว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีอายุต่างกันคู่ใด มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน จึงนำมาทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ่ ปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครจำแนกตามอายุเป็นรายคู่ในข้อที่พบความแตกต่าง

การรู้สารสนเทศ	อายุ	\bar{X}	<18 ปี	30-40 ปี	18-29 ปี	> 40 ปี
			27.11	30.72	30.96	31.06
รวมทุกด้าน	<18 ปี	27.11		3.611*	3.848*	3.951*
	-40 ปี	30.72			.237	.339
	18-29 ปี	30.96				.102
	> 40 ปี	31.06				
	อายุ	\bar{X}	<18 ปี	18-29 ปี	30-40 ปี	> 40 ปี
			6.53	7.29	7.51	8.23
มาตรฐานที่ 1	<18 ปี	6.53		.757	.979*	1.698*
	18-29 ปี	7.29			.222	.941*
	30-40 ปี	7.51				.719
	> 40 ปี	8.23				
	อายุ	\bar{X}	<18 ปี	30-40 ปี	> 40 ปี	18-29 ปี
			3.18	4.01	4.03	4.06
มาตรฐานที่ 4	<18 ปี	3.18		.826*	.843*	.875*
	30-40 ปี	4.01			.018	.050
	> 40 ปี	4.03				.032
	18-29 ปี	4.06				
	อายุ	\bar{X}	<18 ปี	18-29 ปี	30-40 ปี	> 40 ปี
			3.17	3.79	3.93	4.00
มาตรฐานที่ 5	<18 ปี	3.17		.628	.767*	.835*
	18-29 ปี	3.79			.139	.207
	30-40 ปี	3.93				.068
	> 40 ปี	4.00				

จากตาราง 6 แสดงว่า ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีอายุมากกว่า 40 ปี 18-29 ปี และ 30-40 ปี มีการรู้สารสนเทศโดยรวมสูงกว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมาตรฐานที่ 1 ผู้รู้สารสนเทศตระหนักถึงความต้องการและกำหนดลักษณะและขอบเขตสารสนเทศได้ ผู้ใช้ที่มีอายุมากกว่า 40 ปี และ 30-40 ปี มีการรู้สารสนเทศด้านมาตรฐานที่ 1 สูงกว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

ขณะเดียวกันผู้ใช้ห้องสมุดที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีการรู้สารสนเทศด้านมาตรฐาน 1 สูงกว่าผู้ใช้บริการที่มีอายุ 18-29 ปีด้วย

ส่วนด้านมาตรฐานที่ 4 ผู้รู้สารสนเทศสามารถจัดการสารสนเทศที่รวบรวมหรือผลิตขึ้นมาได้ รวมถึงสามารถประยุกต์สารสนเทศใหม่และสารสนเทศที่มีอยู่เดิม เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยบูรณาการความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่เป็นความรู้ของตนได้ ผู้ใช้ห้องสมุดที่มี อายุ 18-29 ปี มากกว่า 40 ปี และ 30-40 ปี มีการรู้สารสนเทศด้านมาตรฐานที่ 4 สูงกว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

ด้านมาตรฐานที่ 5 ผู้รู้สารสนเทศมีความเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ ผู้ใช้ที่มีอายุมากกว่า 40 ปี และ 30-40 ปี มีการรู้สารสนเทศด้าน มาตรฐานที่ 5 สูงกว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี



ตาราง 7 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครจำแนกตามระดับการศึกษา

การรู้สารสนเทศ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
มาตรฐานที่ 1	ระหว่างกลุ่ม	3	282.176	94.059	16.095*
	ภายในกลุ่ม	508	2968.793	5.844	
	รวม	511	3250.969		
มาตรฐานที่ 2	ระหว่างกลุ่ม	3	335.834	111.945	7.719*
	ภายในกลุ่ม	508	7367.508	14.503	
	รวม	511	7703.342		
มาตรฐานที่ 3	ระหว่างกลุ่ม	3	102.385	34.128	7.000*
	ภายในกลุ่ม	508	2476.857	4.876	
	รวม	511	2597.242		
มาตรฐานที่ 4	ระหว่างกลุ่ม	3	125.413	41.804	12.157*
	ภายในกลุ่ม	508	1746.804	3.439	
	รวม	511	1872.217		
มาตรฐานที่ 5	ระหว่างกลุ่ม	3	95.752	31.917	9.451*
	ภายในกลุ่ม	508	1715.511	3.377	
	รวม	511	1811.264		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	4093.569	1364.523	16.100*
	ภายในกลุ่ม	508	43053.273	84.751	
	รวม	511	47146.842		

$$F (.05; df3, 508) = 2.61$$

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ใช้ห้องสมุดมีการรู้สารสนเทศด้านมาตรฐานทุกด้านแตกต่างกัน

เพื่อให้ทราบว่าคุณสมบัติที่มีอายุต่างกันคู่ใด มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน จึงนำมาทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ่ ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบการรับรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่ในข้อที่พบความแตกต่าง

ระดับการศึกษา		ประถม	มัธยม	อนุปริญญา/ ปวส.	ป.ตรี/ สูงกว่าป.ตรี
\bar{X}		20.39	29.28	29.46	31.96
รวม	ประถม	20.39	8.891*	9.075*	11.569*
ทุกด้าน	มัธยม	29.28		.183	2.677*
	อนุปริญญา/ ปวส.	29.46			2.493
	ป.ตรี / สูงกว่า ป.ตรี	31.96			
ระดับการศึกษา		ประถม	มัธยม	อนุปริญญา/ ปวส.	ป.ตรี / สูงกว่าป.ตรี
\bar{X}		5.39	6.95	6.98	8.05
มาตรฐาน ที่ 1	ประถม	5.39	1.558*	1.591*	2.659*
	มัธยม	6.95		.032	1.101*
	อนุปริญญา/ปวส.	6.98			1.068*
	ป.ตรี / สูงกว่า ป.ตรี	8.05			
ระดับการศึกษา		ประถม	มัธยม	อนุปริญญา/ ปวส.	ป.ตรี / สูงกว่าป.ตรี
\bar{X}		6.73	9.81	9.89	10.11
มาตรฐาน ที่ 2	ประถม	6.73	3.082*	3.167*	3.387*
	มัธยม	9.81		.084	.305
	อนุปริญญา/ปวส.	9.89			.220
	ป.ตรี / สูงกว่า ป.ตรี	10.11			
ระดับการศึกษา		ประถม	อนุปริญญา/ ปวส.	มัธยม	ป.ตรี / สูงกว่าป.ตรี
\bar{X}		3.79	4.98	5.33	5.59
มาตรฐาน ที่ 3	ประถม	3.79	1.197	1.540*	1.800*
	อนุปริญญา/ปวส.	4.98		.343	.260
	มัธยม	5.33			.603
	ป.ตรี / สูงกว่า ป.ตรี	5.59			

ตาราง 8 (ต่อ)

ระดับการศึกษา		ประถม	มัธยม	อนุปริญญา/ ปวส.	ป.ตรี / สูงกว่า ป.ตรี
\bar{X}		2.21	3.64	3.76	4.20
มาตรฐาน ที่ 4	ประถม	2.21	1.431*	1.545*	1.984*
	มัธยม	3.64		.115	.553*
	อนุปริญญา/ปวส.	3.76			.438
	ป.ตรี / สูงกว่า ป.ตรี	4.20			
ระดับการศึกษา		ประถม	มัธยม	อนุปริญญา/ ปวส.	ป.ตรี / สูงกว่า ป.ตรี
\bar{X}		2.27	3.55	3.85	4.01
มาตรฐาน ที่ 5	ประถม	2.27	.281*	1.576*	1.740*
	มัธยม	3.55		.295	.459
	อนุปริญญา/ปวส.	3.85			.164
	ป.ตรี / สูงกว่า ป.ตรี	4.01			

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และมัธยมศึกษา มีการรู้สารสนเทศโดยรวมสูงกว่า ผู้ใช้บริการที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา

ขณะเดียวกันผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี มีการรู้สารสนเทศสูงกว่า ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านมาตรฐานที่ 1 ผู้รู้สารสนเทศตระหนักถึงความต้องการ และกำหนดลักษณะและขอบเขตสารสนเทศได้ ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และมัธยมศึกษา มีการรู้สารสนเทศด้านมาตรฐานที่ 1 สูงกว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา

ขณะเดียวกันผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี มีการรู้สารสนเทศด้านมาตรฐานที่ 1 สูงกว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และอนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ด้วย

ด้านมาตรฐานที่ 2 ผู้รู้สารสนเทศสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และมัธยมศึกษา มีการรู้สารสนเทศด้านมาตรฐานที่ 2 สูงกว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา

ด้านมาตรฐานที่ 3 ผู้รู้สารสนเทศสามารถประเมินสารสนเทศ และกระบวนการแสวงหาสารสนเทศได้ ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี และมัธยมศึกษา มีการรู้สารสนเทศด้านมาตรฐานที่ 3 สูงกว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มาตรฐานที่ 4 ผู้รู้สารสนเทศสามารถจัดการสารสนเทศที่รวบรวมหรือผลิตขึ้นมาได้ รวมถึงสามารถประยุกต์สารสนเทศใหม่และสารสนเทศที่มีอยู่เดิม เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยบูรณาการความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่เป็นความรู้ของตนได้ ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และมัธยมศึกษา มีการรู้สารสนเทศด้านมาตรฐานที่ 4 สูงกว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา

ขณะเดียวกันผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี มีการรู้สารสนเทศสูงกว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาด้วย

ด้านมาตรฐานที่ 5 ผู้รู้สารสนเทศมีความเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และมัธยมศึกษา มีการรู้สารสนเทศด้านมาตรฐานที่ 5 สูงกว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา

ตาราง 9 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครจำแนกตาม รายได้

การรู้สารสนเทศ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
มาตรฐานที่ 1	ระหว่างกลุ่ม	4	178.589	44.647	7.368*
	ภายในกลุ่ม	507	3072.379	6.060	
	รวม	511	3250.969		
มาตรฐานที่ 2	ระหว่างกลุ่ม	4	122.615	30.654	2.050
	ภายในกลุ่ม	507	7580.727	14.952	
	รวม	511	7703.342		
มาตรฐานที่ 3	ระหว่างกลุ่ม	4	51.010	12.752	2.557*
	ภายในกลุ่ม	507	2528.232	4.987	
	รวม	511	2879.424		
มาตรฐานที่ 4	ระหว่างกลุ่ม	4	70.080	17.520	4.929*
	ภายในกลุ่ม	507	1802.137	3.555	
	รวม	511	1872.217		
มาตรฐานที่ 5	ระหว่างกลุ่ม	4	107.425	26.856	7.991*
	ภายในกลุ่ม	507	1703.839	3.361	
	รวม	511	1811.264		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	4	2259.715	564.929	6.381*
	ภายในกลุ่ม	507	44887.126	88.535	
	รวม	511	47146.842		

$$F (.05; df4, 507) = 2.38$$

ตาราง 9 แสดงว่า ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีรายได้ต่างกันมีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 4 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดมีการรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน 4 ด้าน คือ ด้านมาตรฐานที่ 1 ผู้รู้สารสนเทศตระหนักถึงความต้องการ และกำหนดลักษณะและขอบเขตสารสนเทศได้ ด้านมาตรฐานที่ 3 ผู้รู้สารสนเทศสามารถประเมินคุณค่าสารสนเทศ และกระบวนการแสวงหาสารสนเทศได้ ด้านมาตรฐานที่ 4 ผู้รู้สารสนเทศสามารถจัดการสารสนเทศที่รวบรวมหรือผลิตขึ้นมาได้ รวมถึงสามารถประยุกต์สารสนเทศใหม่และสารสนเทศที่มีอยู่เดิม เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยบูรณาการความรู้เดิมเข้ากับ

ความรู้ใหม่เป็นความรู้ของตนเองได้ และด้านมาตรฐานที่ 5 ผู้รู้สารสนเทศมีความเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ

เพื่อให้ทราบว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีอายุต่างกันคู่ใด มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน จึงนำมาทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ่ ปรากฏดังตาราง 10



ตาราง 10 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดจำแนกตามรายได้เป็นรายคู่ในข้อที่พบความแตกต่าง

	รายได้	ไม่มี รายได้	20,001- 30,000 บาท	< 10,000 บาท	10,001-20,000 บาท	> 30,001 บาท	
		\bar{X}					
รวมทุกด้าน	ไม่มีรายได้	27.26	3.722	3.725	4.557*	5.318*	
	20,001-30,000 บาท / เดือน	30.98		.002	.834	1.595	
	ไม่เกิน 10,000 บาท / เดือน	30.98			.832	1.593	
	10,001-20,000 บาท / เดือน	31.82				.760	
	30,001 บาทขึ้นไป	32.58					
	รายได้		ไม่มี รายได้	< 10,000 บาท	10,001-20,000 บาท	20,001-30,000 บาท	> 30,001 บาท
		\bar{X}					
มาตรฐานที่ 1	ไม่มีรายได้	6.63	.840	1.190*	1.206*	1.586*	
	ไม่เกิน 10,000 บาท / เดือน	7.47		.350	.366	.746	
	10,001-20,000 บาท / เดือน	7.82			.016	.397	
	20,001-30,000 บาท / เดือน	7.84				.380	
	30,001 บาทขึ้นไป	8.22					

ตาราง 10 (ต่อ)

	รายได้	ไม่มี รายได้	< 10,000 บาท	10,001-20,000 บาท	20,001-30,000 บาท	> 30,001 บาท
	\bar{X}	3.36	3.90	4.10	4.12	4.35
มาตรฐานที่ 4	ไม่มีรายได้	3.36	.542	.741*	.764*	.988*
	ไม่เกิน 10,000 บาท / เดือน	3.90		.199	.223	.477
	10,001 – 20,000 บาท / เดือน	4.10			.023	.247
	20,001 – 30,000 บาท / เดือน	4.12				.224
	30,001 บาทขึ้นไป	4.35				
	รายได้	ไม่มี รายได้	< 10,000 บาท	10,001-20,000 บาท	20,001-30,000 บาท	> 30,001 บาท
	\bar{X}	3.14	3.88	4.00	4.12	4.36
มาตรฐานที่ 5	ไม่มีรายได้	3.14	.739*	.863*	.984*	1.226*
	ไม่เกิน 10,000 บาท / เดือน	3.88		.124	.245	.487
	10,001 – 20,000 บาท / เดือน	4.00			.122	.364
	20,001 – 30,000 บาท / เดือน	4.12				.242
	30,001 บาทขึ้นไป	4.36				

จากตาราง 10 แสดงว่า ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป และ 10,001-20,000 บาท/เดือน มีการรู้สารสนเทศโดยรวมสูงกว่าผู้ใช้บริการที่ไม่มีรายได้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านมาตรฐานที่ 1 ผู้รู้สารสนเทศตระหนักถึงความต้องการ และกำหนดลักษณะและขอบเขตสารสนเทศได้ และด้านมาตรฐานที่ 4 ผู้รู้สารสนเทศสามารถจัดการสารสนเทศที่รวบรวมหรือผลิตขึ้นมาได้ รวมถึงสามารถประยุกต์สารสนเทศใหม่และสารสนเทศที่มีอยู่เดิม เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยบูรณาการความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่เป็นความรู้ของตนได้ ผู้ใช้บริการที่มีรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป 20,00-30,000 บาท/เดือน และ 10,001-20,000 บาท/เดือน มีการรู้สารสนเทศสูงกว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่ไม่มีรายได้

ด้านมาตรฐานที่ 5 ผู้รู้สารสนเทศมีความเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป 20,001-30,000 บาท/เดือน 10,00-20,000 บาท/เดือน และไม่เกิน 10,000 บาท/เดือน มีการรู้สารสนเทศสูงกว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่ไม่มีรายได้

ส่วนด้านมาตรฐานที่ 3 ผู้รู้สารสนเทศสามารถประเมินสารสนเทศ และกระบวนการแสวงหาสารสนเทศได้ เมื่อทดสอบเป็นรายคู่แล้วไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 11 เปรียบเทียบการรับรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดจำแนกตามสถานภาพการเป็นสมาชิก
ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร

การรับรู้สารสนเทศ	ผู้ใช้บริการที่เป็นสมาชิก		ผู้ใช้บริการที่ไม่เป็นสมาชิก		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
มาตรฐานที่ 1	7.52	2.641	7.27	2.420	1.09
มาตรฐานที่ 2	9.71	4.021	9.82	3.772	-.31
มาตรฐานที่ 3	5.35	2.245	5.28	2.251	.357
มาตรฐานที่ 4	3.88	1.958	3.79	1.880	.560
มาตรฐานที่ 5	3.84	1.913	3.63	1.855	1.248
รวมทุกด้าน	30.30	10.044	29.78	9.243	.600

$$t_{(.05)} = 1.96$$

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีสถานภาพการเป็นสมาชิกต่างกันมีการรับรู้สารสนเทศโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 5

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการรับรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเสนอ ความมุ่งหมายของการวิจัย สมมุติฐานในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการรับรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานภาพการเป็นสมาชิก

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้สารสนเทศแตกต่างกัน
2. ผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกัน มีการรับรู้สารสนเทศแตกต่างกัน
3. ผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้สารสนเทศแตกต่างกัน
4. ผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครที่มีรายได้ต่างกัน มีการรับรู้สารสนเทศแตกต่างกัน
5. ผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพการเป็นสมาชิกต่างกัน มีการรับรู้สารสนเทศแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มงานพัฒนาห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร 12 แห่ง จำนวน 512 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดขนาดประชากรและกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซีและมอร์แกน ที่กำหนดไว้ 380 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นโควต้า ตามห้องสมุด เพศ และระดับอายุ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ชุด ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบทดสอบ ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกตอบประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานภาพการเป็นสมาชิก

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดการรู้สารสนเทศผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร จำนวน 58 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ 4 ตัวเลือก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ติดต่อบรรณารักษ์ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร 12 แห่ง เพื่อนำแบบทดสอบไปแจกด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากผู้ใช้ห้องสมุดให้ตอบแบบทดสอบให้เสร็จในวันที่แจก ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 10-24 มีนาคม 2555 ได้รับแบบทดสอบครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ รวมทั้งสิ้น 512 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำแบบทดสอบที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำมาแจกแจงความถี่ให้คะแนนตามเกณฑ์การแปลผลคะแนนการรู้สารสนเทศ โดยจำแนกเป็นรายมาตรฐานการรู้สารสนเทศ จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคำนวณสำเร็จ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 ใช้สถิติร้อยละวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานวิเคราะห์คะแนนการรู้สารสนเทศเป็นรายมาตรฐานและเป็นผลรวม

4.3 คำนวณค่าร้อยละของคะแนนแต่ละรายมาตรฐาน เพื่อปรับให้อยู่ในเกณฑ์เดียวกัน และแปลผลค่าร้อยละของการรู้สารสนเทศดังนี้ คะแนนร้อยละ ตั้งแต่ 76 ขึ้นไป มีการรู้สารสนเทศสูง คะแนนร้อยละ 50-75 มีการรู้สารสนเทศ ปานกลาง คะแนนร้อยละ ต่ำกว่า 50 มีการรู้สารสนเทศ ต่ำ

4.4 เปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรเพศ และสถานภาพการเป็นสมาชิก โดยใช้สถิติ t-test

4.5 เปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรอายุ ระดับการศึกษาและรายได้ โดยใช้สถิติ F-test เมื่อพบความแตกต่างจะทดสอบรายคู่โดยใช้วิธี เชฟเฟ

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลให้ผลการวิจัยที่สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่มีการรู้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ใช้บริการมีการรู้สารสนเทศในระดับปานกลางในมาตรฐานที่ 5 ผู้รู้สารสนเทศมีความเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ รองลงมาคือ ผู้ใช้ห้องสมุดมีการรู้สารสนเทศในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำในมาตรฐานที่ 1 ผู้รู้สารสนเทศตระหนักถึงความต้องการและกำหนดลักษณะและขอบเขตสารสนเทศได้ และมาตรฐานที่ 3 ผู้รู้สารสนเทศสามารถประเมินสารสนเทศและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศได้ ผู้ใช้

ห้องสมุดมีการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับต่ำในมาตรฐานที่ 4 ผู้รู้สารสนเทศสามารถจัดการสารสนเทศที่รวบรวมหรือผลิตขึ้นมาได้ รวมถึงสามารถประยุกต์สารสนเทศใหม่และสารสนเทศที่มีอยู่เดิม เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยบูรณาการความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่เป็นความรู้ของตนเองได้ และมาตรฐานที่ 2 ผู้รู้สารสนเทศสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้จำแนกตามตัวแปร ดังนี้

2.1 เพศ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีเพศต่างกันมีการรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โดยที่เพศหญิงมีการรู้สารสนเทศสูงกว่า เพศชาย

2.2 อายุ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีอายุต่างกันมีการรู้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 2 โดยที่ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีอายุ 41 ปี ขึ้นไป 18-29 ปี และ 30-40 ปี มีการรู้สารสนเทศโดยรวมสูงกว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีอายุไม่เกิน 17 ปี

2.3 ระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3 โดยที่ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และมัธยมศึกษา มีการรู้สารสนเทศโดยรวมสูงกว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา

2.4 รายได้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีรายได้ต่างกันมีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 4 โดยที่ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป และ 10,001-20,000 บาท/เดือน มีการรู้สารสนเทศโดยรวมสูงกว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่ไม่มีรายได้

2.5 สถานภาพการเป็นสมาชิก ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีสถานภาพการเป็นสมาชิกต่างกัน มีการรู้สารสนเทศโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 5

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีการรู้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ (30.02 จากคะแนนเต็ม 58 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 51.75) สาเหตุที่ผลเป็นเช่นนี้เป็นเพราะแบบทดสอบที่ใช้วัดด้านความสามารถเข้าถึงสารสนเทศนั้น มีเนื้อหาเน้นหนักเรื่องการเข้าค้นหาทรัพยากรสารสนเทศจากระบบโอแพ็ก การค้นหาทรัพยากรสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต ฉะนั้นผู้ใช้

ที่มีการศึกษาน้อยจึงไม่สามารถทำข้อสอบได้ นอกจากนี้ ยังพบว่าแม้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปก็ตาม ก็ยังคงมีผลคะแนนอยู่ระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มุจรินทร์ ผลกล้า (2549: 81) ซึ่งศึกษาการรู้สารสนเทศของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และพบว่านักศึกษามี การรู้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับ 5.98 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 59.80 ซึ่งเมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยใช้ก็จะได้อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำเช่นกัน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุเนื่องจากประชากรที่ใช้วิจัยเป็นนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 เพิ่งเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา ปีแรก ประสบการณ์ในการค้นหาทรัพยากรสารสนเทศจากห้องสมุดยังคงมีน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยของปภาดา เจียวกัก (2547: 58) ที่ศึกษาการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รายงานผลการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับ 30 คะแนน จากคะแนนเต็ม 55 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 54.54 ซึ่งเมื่อใช้เกณฑ์นี้ไปเทียบจะอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำเช่นกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดมีการรู้สารสนเทศในด้านมาตรฐานที่ 5 ผู้รู้สารสนเทศมีความเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง (3.73 คะแนน จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 62.16) สาเหตุอาจเป็นเพราะข้อสอบที่ใช้วัดมาตรฐานด้านนี้ มีเนื้อหาเรื่องพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 การออกข้อสอบเน้นวัดความสามารถของประชาชนทั่วไป จึงใช้ลักษณะคำถามตรง ๆ เข้าใจได้ไม่ยาก นอกจากนี้ ผู้ใช้ห้องสมุดยังสามารถทราบข้อมูลข่าวสารในเรื่องเหล่านี้ได้จากสื่อมวลชน และสื่อประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งทำให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้บริการที่มีคุณสมบัติด้าน การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่สามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปภาดา เจียวกัก (2547: 58) ซึ่งวัดทักษะการรู้สารสนเทศ ด้านการใช้สารสนเทศ มีเนื้อหาครอบคลุมเรื่องกฎหมายลิขสิทธิ์ ซึ่งตรงกับการวิจัยครั้งนี้ในมาตรฐานที่ 5 และพบว่านิสิตได้คะแนน 3.35 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 67.00 ซึ่งเมื่อใช้ เกณฑ์นี้ไปเทียบก็จะได้อยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มุจรินทร์ ผลกล้า (2549: 81) ซึ่งวัดทักษะการรู้สารสนเทศในมาตรฐานที่ 5 ด้านกฎหมายสารสนเทศ และพบว่านิสิตได้คะแนนอยู่ในระดับ 6.01 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 60.01 ซึ่งเมื่อใช้เกณฑ์นี้ไปเทียบก็จะได้อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

รองลงมาคือ ผู้ใช้ห้องสมุดมีการรู้สารสนเทศในด้านมาตรฐานที่ 1 ผู้รู้สารสนเทศตระหนักถึงความต้องการ และกำหนดลักษณะและขอบเขตสารสนเทศได้ อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ (7.38 คะแนน จากคะแนนเต็ม 14 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 52.71) สาเหตุอาจเป็นเพราะเนื้อหาที่ใช้ออกข้อสอบเป็นเรื่องความรู้ทั่วไปที่เกิดขึ้นจริง ที่ประชาชนประสบเหตุการณ์

ด้านต่าง ๆ มาก่อน เช่น เหตุการณ์มหาอุทกภัย ปี 54 และแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการพยากรณ์อากาศ เป็นต้น ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องใกล้ตัวทำให้ผู้ใช้บริการตอบคำถามได้ไม่ยากนัก แต่คำถามบางเรื่องผู้ตอบอาจไม่ใส่ใจเพราะไม่ใช่เรื่องใกล้ตัวของตน เช่น ความรู้เรื่องโรคเบาหวาน จึงทำให้ผลการวิจัยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ผลการวิจัยนี้คล้ายคลึงกับผลการวิจัยของ ปภาดา เจียวก๊ก (2547: 58) ซึ่งวัดทักษะการรู้สารสนเทศด้านการกำหนดขอบเขตการค้นหาสารสนเทศ และตรงกับกรวิจัยครั้งนี้ในมาตรฐานที่ 1 และพบว่านิสิตได้คะแนน 8.53 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 56.86 ซึ่งเมื่อใช้เกณฑ์นี้ไปเทียบจะอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ เช่นกัน และยังพบว่างานวิจัยนี้มีความแตกต่างเล็กน้อยกับงานวิจัยของ มุจรินทร์ ผลกล้า (2549: 81) ที่วัดการรู้สารสนเทศของนิสิตในมาตรฐานที่ 1 การกำหนดชนิดและขอบเขตสารสนเทศ และพบว่า นิสิตได้คะแนน 6.65 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 66.50 ซึ่งเมื่อใช้เกณฑ์นี้ไปเทียบจะอยู่ในระดับปานกลาง

ในมาตรฐานที่ 3 ผู้รู้สารสนเทศสามารถประเมินคุณค่าสารสนเทศ และกระบวนการแสวงหาสารสนเทศได้ พบว่าผู้ใช้ห้องสมุดมีการรู้สารสนเทศในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ (5.31 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 53.10) สาเหตุเป็นเพราะผู้ใช้ห้องสมุดอาจไม่เข้าใจหลักเกณฑ์ในการประเมินความน่าเชื่อถือของสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศ เช่น ความเชื่อถือเรื่องคำทำนายอนาคตของประเทศไทยในปี 2555 จากบุคคลต่าง ๆ ที่มีทั้งนักวิชาการ โหร นักบวช และเด็กชายปลาบู่ ซึ่งผู้ใช้บริการจะต้องใช้ความรู้และประสบการณ์ และความคิดเห็นของตนมาใช้ประกอบการตอบข้อสอบ ทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดตอบข้อสอบได้ไม่ถูกต้อง ซึ่งคล้ายคลึงกับผลการวิจัยของปภาดา เจียวก๊ก (2547 : 58) ที่วัดทักษะการรู้สารสนเทศด้านการประเมินสารสนเทศ ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับเรื่องการตรวจสอบ เปรียบเทียบสารสนเทศ ซึ่งตรงกับกรวิจัยครั้งนี้ในมาตรฐานที่ 3 และพบว่านิสิตได้คะแนน 6.62 คะแนน จากคะแนนเต็ม 12 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 55.16 ซึ่งเมื่อใช้เกณฑ์นี้ไปเทียบก็จะได้อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำเช่นกัน และคล้ายคลึงกับงานวิจัยของมุจรินทร์ ผลกล้า (2549: 81) ที่วัดทักษะการรู้สารสนเทศของนิสิตในมาตรฐานที่ 3 ผู้รู้สารสนเทศสามารถประเมินสารสนเทศและแหล่งที่มาอย่างมีวิจารณญาณ ตรงกับการวิจัยครั้งนี้ในมาตรฐานที่ 3 และพบว่านิสิตได้คะแนน 5.62 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 56.20 ซึ่งเมื่อใช้เกณฑ์นี้ไปเทียบก็จะได้อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำเช่นกัน ผลการวิจัยนี้ยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของปาริชาติ เสารยะวิเศษ (2552: บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย พบว่านักเรียนระดับประถมศึกษาร้อยละ 50 มีการรู้สารสนเทศด้านประเมินสารสนเทศ ร้อยละ 71.9

ในมาตรฐานที่ 4 ผู้รู้สารสนเทศสามารถจัดการสารสนเทศที่รวบรวมหรือผลิตขึ้นมาได้ รวมถึงสามารถประยุกต์สารสนเทศใหม่และสารสนเทศที่มีอยู่เดิม เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยบูรณาการความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่เป็นความรู้ของตนเองได้ ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้ห้องสมุดมีการรู้สารสนเทศในระดับต่ำ (3.83 จากคะแนนเต็ม 8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 47.87) สาเหตุที่เป็นเช่นนี้

เพราะกลุ่มตัวอย่างที่มาใช้ห้องสมุดมีการศึกษาที่หลากหลายระดับ ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาน้อย จะไม่สามารถทำข้อสอบได้ และแม้ว่าการวิจัยนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไปก็ตาม ก็ยังตอบคำถามได้น้อย เนื่องจากคำถามที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็น คำถามที่เน้นการจัดการ การคิดวิเคราะห์ บูรณาการความรู้ เปรียบเทียบความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ เป็นเหตุให้ผู้ใช้บริการ ตอบข้อสอบได้ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของผู้วิจัย จึงทำให้คะแนนด้าน มาตรฐานที่ 4 อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งแตกต่างเล็กน้อยจากงานวิจัยของมูจรินทร์ ผลกล้า (2549: 81) ที่วัด ทักษะการรู้สารสนเทศของนิสิตด้านการใช้สารสนเทศ ที่มีเนื้อหาครอบคลุมเรื่องการใช้สารสนเทศใน ฐานะบุคคลหรือกลุ่มเพื่อแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ในมาตรฐานที่ 4 และพบว่านิสิตได้ คะแนน 5.93 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 59.30 ซึ่งเมื่อใช้เกณฑ์นี้ไปเทียบก็ จะได้อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ แตกต่างจากผลการวิจัยนี้เล็กน้อย

ในด้านมาตรฐานที่ 2 ผู้รู้สารสนเทศสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้ห้องสมุดมีการรู้สารสนเทศในระดับต่ำ (9.77 คะแนน จากคะแนน เต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 48.85) ในการออกแบบทดสอบสำหรับวัดความเข้าใจในการค้น สารสนเทศจากระบบโอแพ็กของห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ การตั้งคำถามเน้นวิธีค้นทรัพยากร สารสนเทศประเภทหนังสือ และโสตทัศนวัสดุ นอกจากนี้ยังถามความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการใช้คำค้น และพิจารณาผลการค้นสืบค้น การตรวจสอบสถานะหนังสือที่ถูกยืม การเลือกค้นตามเขตข้อมูลชื่อ เรื่อง และการกำหนดชื่อผู้แต่ง โดยตั้งเจตนาถามความแตกต่างการค้นชื่อผู้แต่งระหว่างบุคคลธรรมดา กับบุคคลที่มีฐานันดรศักดิ์ นอกจากนี้การออกข้อสอบถามความเข้าใจในเรื่องวิธีการค้นหาสารสนเทศ บนอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม ซึ่งประชาชนที่มาใช้บริการไม่ได้เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด จะไม่คุ้นเคยวิธี ค้นหาสารสนเทศจากระบบโอแพ็กในห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร และไม่ทราบวิธีค้นหา สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต ถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคุณสมบัติด้านการศึกษาในระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี และอาจมีประสบการณ์การใช้เครื่องมือช่วยค้นโอแพ็ก จากสถานศึกษาบ้าง แล้วก็ตาม แต่ก็ยังเป็นระบบโอแพ็กที่ใช้ในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่ตนศึกษา ซึ่งเป็นระบบที่แตกต่าง กันกับระบบของห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร จึงทำให้สามารถตอบข้อสอบได้น้อย และ เมื่อพิจารณางานวิจัยของปภาดา เจียวก๊ก ที่ศึกษาการรู้สารสนเทศของนิสิตในสถาบันการศึกษา ที่ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความคุ้นเคยกับการใช้ระบบโอแพ็กในห้องสมุดในสถาบันของตนอยู่แล้ว ยัง พบว่าผลการวิจัยมีคะแนนอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ และผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับ ปารีชาติ เสารยะวิเศษ (2552: 1) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาในประเทศไทย พบว่ามีการรู้สารสนเทศด้านการเข้าถึงสารสนเทศน้อยที่สุด ร้อยละ 61.3 จากการสังเกตผู้ใช้บริการห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร พบว่าผู้ใช้บริการมักใช้วิธี ค้นหาสารสนเทศด้วยวิธีเดินเลือกดูตามชั้นหนังสือเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกนก สุขมณี (2551: 2) ที่ศึกษาการใช้ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครในเขตคลองสาน พบว่าผู้ใช้ ห้องสมุดใช้วิธีเดินหาตามชั้นหนังสือด้วยตนเองมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการใช้ห้องสมุด

ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งคล้ายคลึงกับงานวิจัยของจิงเจีย (Jingxia. 2002: Online) ที่ทำการวิจัยเรื่องประสบการณ์และภารกิจหลักของห้องสมุดประชาชนในประเทศจีน: กรณีศึกษาในเขตเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน และพบว่าประชาชนขาดทักษะการรู้สารสนเทศ โดยเฉพาะทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ขาดโอกาสที่จะเข้าถึงสารสนเทศที่ทันสมัย ดังนั้นเมื่อใดที่ประชาชนต้องการสารสนเทศ ก็จะใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากห้องสมุดได้น้อย ผลลัพธ์ก็คือประชาชนใช้ประโยชน์จากห้องสมุดได้ไม่เต็มที่

2. เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรดังนี้

2.1 เพศ พบว่าผู้ใช้ห้องสมุดเพศชายและเพศหญิงมีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1 โดยเพศหญิงมีระดับการรู้สารสนเทศสูงกว่าเพศชาย ที่เป็นเช่นนี้เพราะโดยธรรมชาติเพศหญิงมีความละเอียดรอบคอบ และขยันหมั่นเพียร ซึ่งการที่จะเป็นผู้รู้สารสนเทศได้จะต้องหมั่นฝึกฝน และพัฒนาความสามารถทางการรู้สารสนเทศ จึงจะเกิดความเชี่ยวชาญและชำนาญ ด้วยอุปนิสัยเหล่านี้จึงมีผลทำให้ผู้ใช้บริการเพศหญิงมีการรู้สารสนเทศสูงกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่พบว่า เพศหญิงมีความสามารถทางด้านศิลปะ ด้านภาษา การรู้ศัพท์และการใช้คำต่าง ๆ ส่วนเพศชายมีความสามารถด้านประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเครื่องยนต์กลไก (ตรี พันธุ์มณี. 2540: 39 ; กัญญา สุวรรณแสง. 2542: 59) เมื่อพิจารณาลึกลงไป ผู้ใช้บริการเพศหญิงมีการรู้สารสนเทศด้านมาตรฐานที่ 2 ผู้รู้สารสนเทศสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าผู้ใช้บริการเพศชาย สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้ใช้บริการเพศหญิงหมั่นฝึกฝนทักษะต่าง ๆ อยู่เสมอ เมื่อพิจารณาข้อคำถามและข้อคำตอบของเครื่องมือที่ใช้วัดพบว่า มีเนื้อหาข้อคำถาม ข้อคำตอบ และภาพประกอบ พิจารณาแล้วเข้าใจได้ไม่ยาก แต่ต้องมีความละเอียดรอบคอบในการเลือกคำตอบ เนื่องจากคำตอบแต่ละข้อมีความใกล้เคียงกันมาก หากขาดคุณสมบัติด้านความละเอียดรอบคอบแล้วจะทำให้การตอบคำถามมีโอกาสผิดค่อนข้างสูง ซึ่งผลการวิจัยโดยรวมคุณสมบัติด้านเพศมีความคล้ายคลึงกับงานวิจัยของสมฤดี หัตถภาพงษ์ (2547: 85) ที่ศึกษาเรื่อง การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และพบว่านิสิตเพศหญิงมีระดับการรู้สารสนเทศสูงกว่าเพศชาย นอกจากนี้ยังคล้ายคลึงกับงานวิจัยของ ยุวดี ดอกรุ่งกุล (2550: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาระดับการรู้สารสนเทศของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 และพบว่านักเรียนหญิงมีการรู้สารสนเทศสูงกว่านักเรียนชายทุกด้าน และคล้ายคลึงกับงานวิจัยของ น้อย คันชังทอง (2538: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร และพบว่าเพศหญิงมีความสามารถในการใช้ห้องสมุดสูงกว่าเพศชาย อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของปภาดา เจียวก๊ก (2547:

59) ที่ศึกษาเรื่องการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ และพบว่านิสิตที่มีเพศแตกต่างกัน มีการรู้สารสนเทศโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สำหรับการวิจัยในต่างประเทศ พบว่าการศึกษาศมรรถนะการรู้สารสนเทศ โดยใช้เพศเป็นตัวแปรมีค่อนข้างน้อย และให้ผลการวิจัยที่แตกต่างกัน เช่น งานวิจัยบางชิ้นพบว่าเพศชายมีสมรรถนะการรู้สารสนเทศสูงกว่าเพศหญิง ในขณะที่บางชิ้นพบว่าเพศหญิงมีสมรรถนะสูงกว่าเพศชาย และบางชิ้นก็พบว่าเพศไม่ได้เป็นตัวแปร ฟิลด์ส (Fields. 2001: online)

2.2 อายุ พบว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีอายุต่างกันมีการรู้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 2 โดยพบว่าผู้ใช้บริการทั้ง 3 กลุ่ม ที่มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป 30-40 ปี และ 18-29 ปี มีการรู้สารสนเทศสูงกว่าผู้ใช้บริการที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปีลงมา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเป็นผู้ใช้ที่อยู่ในกลุ่มระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ที่โรงเรียนอาจไม่มีการสอนการใช้ห้องสมุดมากนัก ทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดไม่สามารถทำข้อสอบได้ และอาจมาจากสาเหตุอีกประการหนึ่งคือวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดของผู้ใช้วัยต่ำกว่า 18 ปีนี้ อาจเข้ามาใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้เพื่ออ่านหนังสือและสิ่งพิมพ์ในห้องสมุด เพื่อยืมคืนหนังสือและสิ่งพิมพ์ในห้องสมุด เพื่อใช้อินเทอร์เน็ต หรือเพื่อทำการบ้าน และอ่านหนังสือเตรียมสอบ (กนก สุขมณี. 2551: 241) จึงทำให้มีทักษะการรู้สารสนเทศไม่สูงมากเหมือนกับผู้ที่อายุสูงกว่าซึ่งอาจใช้ห้องสมุดเพื่อการศึกษาค้นคว้า หรือเพื่อแสวงหาสารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ งานวิจัยของเทโนเพอร์ และโรว์แลนด์ (Tenopir; & Rowland. 2007: Online) ที่ศึกษาพฤติกรรมการรู้สารสนเทศของนักศึกษาโดยเน้นตัวแปรอายุ ได้สรุปว่าอายุเป็นตัวแปรที่ทำให้นักศึกษามีสมรรถนะทางการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน โดยนักศึกษาจะมีสมรรถนะสูงขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น

2.3 ระดับการศึกษา พบว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และมัธยมศึกษา มีการรู้สารสนเทศโดยรวมสูงกว่าผู้ใช้บริการที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยมีหลักสูตรการเรียนการสอนทักษะการรู้สารสนเทศให้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 และระดับบัณฑิตศึกษา นอกจากนี้ หน่วยงานสำนักหอสมุดยังมีการจัดอบรมการรู้สารสนเทศ การจัดกิจกรรมสาธิตวิธีใช้รายการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ ตลอดจนนำชมห้องสมุดให้กับนิสิตและผู้สนใจทั่วไป สำหรับผู้ใช้บริการที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีการรู้สารสนเทศน้อยที่สุดนั้น อาจเป็นเพราะยังขาดความพร้อม เพราะกระบวนการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา ยังมีการเสริมสร้างให้ผู้เรียนรู้จักการค้นคว้าด้วยตนเอง และคิดวิเคราะห์น้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดันน์ (Dunn. 2002: Online) ที่พบว่านักศึกษาที่เรียนในชั้นปีที่สูงขึ้น มีการพัฒนาทักษะการรู้

สารสนเทศสูงขึ้นตามไปด้วย เพราะนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการศึกษาค้นคว้ามากกว่า จะมีการพัฒนากระบวนการสืบค้น มีความสามารถในการตั้งคำถามในประเด็นที่ศึกษาได้ลุ่มลึก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประสบการณ์ในการเรียน การค้นคว้าหาความรู้ เป็นสิ่งที่ช่วยให้บัณฑิตมีทักษะการรู้สารสนเทศเพิ่มสูงขึ้น

2.4 รายได้ พบว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีรายได้ต่างกันมีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้บริการที่มีรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป และ 10,001-20,000 บาท มีการรู้สารสนเทศโดยรวมสูงกว่าผู้ใช้บริการที่ไม่มีรายได้ แวน ดิก และแฮคเกอร์ (Van Dijk; & Hacker. 2003: 1) ได้นำเสนอปัญหาที่ทำให้เกิดช่องว่างด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากปัญหาการขาดเครื่องมืออุปกรณ์ หรือเทคโนโลยีในการเข้าถึงสารสนเทศ โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการจัดหาคอมพิวเตอร์และการเชื่อมต่อเข้ากับอินเทอร์เน็ต ซึ่งปัญหาดังกล่าวเชื่อมโยงกับตัวแปรด้านรายได้ของผู้ใช้ห้องสมุด หากผู้ใช้บริการมีรายได้มากก็จะสามารถจัดหาเครื่องมืออำนวยความสะดวกได้ตามความต้องการ และสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างสะดวกรวดเร็ว นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่ารายได้สัมพันธ์กับคุณสมบัติด้านการศึกษา เนื่องจากผู้ใช้บริการมีการศึกษาสูงจะประกอบอาชีพที่มีรายได้สูงเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับตัวแปรระดับการศึกษานั้นเอง

2.5 สถานภาพการเป็นสมาชิก พบว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีสถานภาพการเป็นสมาชิกต่างกัน มีการรู้สารสนเทศไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 5 สำหรับการเป็นสมาชิกห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร สมาชิกจะได้รับสิทธิในการยืมหนังสือได้ครั้งละ 2 เล่ม เป็นเวลา 7 วัน สามารถใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตได้ ครั้งละ 2 ชั่วโมง และกิจกรรมพิเศษของสมาชิกห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครที่ได้รับคือ กิจกรรมการเดินทางไปทัศนศึกษาภายใต้กิจกรรม “เปิดโลกหนังสือสู่โลกการเรียนรู้” ทางห้องสมุดจะจัดเป็นครั้งคราว โดยแจ้งให้สมาชิกที่มาใช้บริการห้องสมุดบ่อย ๆ หรือแจ้งทางไปรษณีย์ เพื่อประชาสัมพันธ์เชิญชวนสมาชิกตามที่อยู่ที่ให้ไว้ในทะเบียนของสมาชิก ส่วนกิจกรรมการออกค่ายเยาวชนรักการอ่าน และค่ายครอบครัวรักการอ่าน เป็นกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเยาวชน และครอบครัวของสมาชิกที่มาใช้บริการ กิจกรรมที่ห้องสมุดจัดขึ้นอาจส่งผลต่อความแตกต่างในด้านการรู้สารสนเทศของผู้ใช้บริการบ้างเล็กน้อย เนื่องจากผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร มีคุณสมบัติด้านการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี ดังผลที่ปรากฏในตาราง 8 จะเห็นว่าสิทธิการเป็นสมาชิกนี้ มิได้เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ เพราะฉะนั้น ผู้ที่เป็นสมาชิกกับผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกจึงมีระดับการรู้สารสนเทศไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้

1. บรรณารักษ์ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สามารถใช้ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางสำหรับส่งเสริมและพัฒนาการรู้สารสนเทศให้แก่ผู้ใช้ห้องสมุด โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสอนทักษะการรู้สารสนเทศกับผู้ใช้รายใหม่ การฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ระบบโอแพ็ก หรือ การสืบค้นสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต การประเมินคุณค่าของสารสนเทศ นอกจากนี้ ยังอาจจัดอบรมทักษะการรู้สารสนเทศตามความต้องการเฉพาะของผู้ใช้

2. การส่งเสริมบทบาทและสมรรถนะบรรณารักษ์ในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ โดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาบรรยาย จัดการสัมมนา หรือฝึกอบรมความรู้และทักษะใหม่ ๆ เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ เช่น การนำเทคโนโลยีเว็บ 2.0 มาใช้เป็นช่องทางในการสอนทักษะการรู้สารสนเทศสำหรับผู้ใช้ การเผยแพร่ คู่มือในการใช้สารสนเทศและบริการประเภทต่าง ๆ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากผลการวิจัยนี้พบว่าการรู้สารสนเทศ ในมาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 4 ของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร พบว่ามี การรู้สารสนเทศอยู่ในระดับต่ำ จึงควรมีการวิจัยทดลองในลักษณะจัดกิจกรรมอบรมทักษะการรู้สารสนเทศ ตามมาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 4 เพื่อศึกษาว่าหลังจากการอบรมแล้ว ผู้เข้าอบรมจะมีทักษะการรู้สารสนเทศสูงขึ้นหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการส่งเสริมทักษะการรู้สารสนเทศให้กับผู้ใช้ห้องสมุดต่อไป



บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนก สุขุมณี. (2551). การศึกษาผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครในเขตคลองสาน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2538). สารานุกรมการศึกษาตลอดชีวิต เล่ม 1. กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- (2529). ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียนว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2529. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- (2531). 9 ปีกรมการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- (2535). ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียนว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2535. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- กรุงเทพมหานคร. (2553). ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2553, จาก <http://203.155.220.217/dll/>
- (2548?). เราชรักกรุงเทพ : 1 ปี ของผู้ออกฤทธิ์ โภชะโยธิน กับการบริหาร กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: ฝ่ายรวบรวมข้อมูล คณะทำงานโฆษกกรุงเทพมหานคร สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กองประชาสัมพันธ์ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร.
- (2551?). รายงานประจำปี 2550. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานพัฒนาห้องสมุดประชาชน กองนันทนาการ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว.
- (2552?). รายงานประจำปี 2551. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานพัฒนาห้องสมุดประชาชน กองนันทนาการ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว.
- (2553). พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมล่าสุด สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2554, จาก http://www.local.moi.go.th/sub_law_41.htm
- (2553). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2554, จาก <http://www.thailandlawyercenter.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538974862&Ntype=19>
- กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, คุณหญิง. (2540). นโยบายการวางแผนของ กศน. การศึกษาตลอดชีวิต. 19(5): 36-39.
- กัญญา กาญจนารักษ์. (2554). การใช้บริการชุมชนของห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- กัญญา สุวรรณแสง. (2542). จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.

- กัลยารัตน์ สูงติวงศ์. (2553). เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการสืบค้นสารสนเทศ จากอินเทอร์เน็ตของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้จากคู่มือการสืบค้นที่ จัดทำขึ้นกับนักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรมด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กุลธร เลิศสุริยะกุล. (2542, กุมภาพันธ์). ห้องสมุดประชาชนในประเทศไทย. วารสารการศึกษา นอกโรงเรียน. 2(3): 19-24.
- เกรียงไกร กิตติธรรมทรัพย์. (2536). ความคิดเห็นของผู้ใช้และผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนที่มีต่อมูม มสธ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ขนิษฐา จิตรหลัง. ความต้องการบริการของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ อม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คณาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์. (2548). ทักษะการรู้สารสนเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชามนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จารุณี สุปิณะเจริญ. (2553). การรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วารสาร มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 17(1): 41-57.
- ชมพูนุท ยอดยิ่ง. (2551). กิจกรรมการสอนทักษะการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์: กรณี โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. รายงาน ศึกษานิเทศศาสตร์ปริทัศน์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาการจัดการสารสนเทศ). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ชุตินา สัจจามันท์. (2549). รายงานการวิจัยการพัฒนามาตรฐานห้องสมุดประชาชนที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- (2544). การรู้สารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา คนไทยและสังคมไทย. วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช. 14(3): 50-63.
- ดารุณี ไทรนนทรี. (2554). ความต้องการสารสนเทศและบริการห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่ กรุงเทพมหานครของประชาชนในชุมชนเทวสุนทร. วิทยานิพนธ์ ศศ. ม. (สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ตรี พันธุ์มณี. (2540). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ แกรมมี.

- ถวัลย์ สนธิอนุเคราะห์; ช้อน สอนดี; และอารยา จังเสถียร. (2534?). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528. กรุงเทพฯ: พิสิกส์เซ็นเตอร์.
- ทองอยู่ แก้วไทรอะ. (2536, มกราคม-มิถุนายน). โฉมหน้าใหม่ของห้องสมุดประชาชน. *โดมทัศน์*. 14(1): 22-27.
- เทียมมนา ธรรมโชติ. (2543). ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครลุมพินี. รายงานการวิจัย กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นพลักษณ์ ทองศาสตรา. (2551). การดำเนินงานห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร. *วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- นายตระเวน. (2547). ห้องสมุดประชาชนแหล่งเรียนรู้สำคัญของชุมชน. *วารสารการศึกษาไทย*. 1(3): 42.
- น้อย คันชังทอง. (2538). ความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร. *ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์)*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิภา นิธยายน. (2533, มีนาคม). ปีการรู้หนังสือสากลพุทธศักราช 2533. *วารสาร มศว. ปทุมวัน*. 14(2): 12-19.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2550). ทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษาในประเทศไทย. *วารสารห้องสมุด*. 51(2): 81-92.
- (2552). การรู้เรื่องการอ่าน การรู้สารสนเทศ และการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ. *วารสารบรรณศาสตร์ มศว*. 2: 109-123.
- ปทีป เมธาคณวุฒิ. (2544). เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปภาดา เจียวก๊ก. (2547). การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์)*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประภาส ทวินันท์. (2541). บทบาทของบรรณารักษ์ในการสอนทักษะทางสารสนเทศ. *วารสารรามคำแหง*. 18(1): 273-282.

- ประภาส ทวินันท์. (2551). รายงานการวิจัยเรื่อง การรัฐสภาสหเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประเสริฐรัตน์ แสงเจริญ. (2536, มกราคม-มิถุนายน). ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร. **โดมทัศน์**. 14(1): 11-12, 53.
- ปาริชาติ เสารยะวิเศษ. (2552). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรัฐสภาสหเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย**. ปรด. (สาขาสารสนเทศศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 2545** สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2553 จาก http://ednet.kku.ac.th/~ed_soc/law%201.htm
- พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540** สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2555 จาก [http://www.royalthaipolice.go.th/downloads/พรบ.ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ%20พ.ศ.2540\(หมวด1-7+บทเฉพาะกาล\).pdf](http://www.royalthaipolice.go.th/downloads/พรบ.ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ%20พ.ศ.2540(หมวด1-7+บทเฉพาะกาล).pdf)
- พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537** สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2555 จาก http://www.ipthailand.go.th/ipthailand/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=213&Itemid=470
- พวา พันธุ์เมฆา. (2549). **สารสนเทศกับการศึกษาค้นคว้า**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพโรจน์ แก้วเขียว. (2544). **การจัดกิจกรรมตามบทบาท 4 ด้าน โดยห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มุจรินทร์ ผลกล้า. (2549). **การรัฐสภาสหเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- ยุวดี ดอกรังกุล. (2550). **การประเมินการรัฐสภาสหเทศของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กาญจนบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- เรณู เปี้ยชื่อ. (2538). **การดำเนินงานห้องสมุดประชาชน**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการ
วัดผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วาณี ฐาปนวงศ์สานติ. (2543). การจัดและบริหารงานห้องสมุด. กรุงเทพฯ: ศิลปบรรณาคาร.
- วีรบุช ปิณฑวณิช. (2545, มีนาคม). ห้องสมุดประชาชนแหล่งเรียนรู้ที่ยังสอบไม่ผ่าน. **สาขปฎิรูป.**
5(48): 18-24.
- แววตา เตชาทวิวรรณ. (2551). การบูรณาการการรู้สารสนเทศในระบบการจัดการเรียนรู้ที่
เห็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. วิทยานิพนธ์ ป.ด. (คอมพิวเตอร์ศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริพร สุวรรณะ. (2542, มีนาคม). ความรู้และทักษะทางสารสนเทศ. **บรรณสาร.** 31(1):
35-49.
- ศิวราช ราชพัฒน์. (2547). การรู้สารสนเทศทางเว็บไซต์ห้องสมุด. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ไศจรังค์ กุลศิริชัยวัฒน์. (2554, 8 กันยายน). ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร.
สัมภาษณ์โดย กรรณิการ์ สุธรรมศิริกุล ที่ สำนักวัฒนธรรมกีฬาและการท่องเที่ยว
ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร 2.
- สมฤดี หัตถาพงษ์. (2547). การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินูญานิพนธ์ ศศ. ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ จันทะวัฒนา. (2554, 9 กุมภาพันธ์). โครงการท"มหานครแห่งการอ่านและ
การเรียนรู้" ที่จะผลักดันให้กรุงเทพฯ ควารางวัลเมืองหนังสือโลกในปี 2556 หรือ
World Book Capital 2013 จากยูเนสโก. สืบค้นเมื่อ 19 ตุลาคม 2554 จาก
<http://www.library.kku.ac.th/kmlib/?p=1347>
- สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. (2552). **มาตรฐานห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2550.** สืบค้น
เมื่อ 19 ตุลาคม 2552 จาก <http://www.tla.or.th/standard.htm>
- สมาน ลอยฟ้า. (2544). การรู้สารสนเทศ: ทักษะที่จำเป็นสำหรับสังคมสารสนเทศ. **วารสาร
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มข.** 9(1): 1-6.
- สีปาน ทรัพย์ทอง. (เมษายน-มิถุนายน, 2548). สารสังเขปการรู้สารสนเทศ. **วารสารห้องสมุด.**
49(2): 56-68.
- สุจิน บุตรดีสุวรรณ. (2550, กรกฎาคม-ธันวาคม). การรู้สารสนเทศ สำหรับนักศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษา. **วารสารห้องสมุด.** 51(2): 73-80.

- สุดใจ บุษบงศ์. (2550). การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรู้สารสนเทศในโรงเรียนเมืองกาฬสินธุ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. ปรินิพนธ์ ศศ.ม.
(บรรณารักษศาสตร์และสารนเทศศาสตร์). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สุดใจ เพ็ชรศิริ. (2523). การศึกษาทัศนคติของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร.
ปรินิพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุทธิลักษณ์ อำพันรวงศ์. (2521). บรรณารักษศาสตร์ภูมิหลัง. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุน์สริน (ห้วงสุนทรชัย) บัวเลิศ. (2543, พฤษภาคม). การใช้สารสนเทศโดยธรรมในสังคม
สารสนเทศ. วารสารบรรณารักษศาสตร์และสารนเทศศาสตร์ มข. 18(2): 5-11.
- สุพัฒน์ สองแสงจันทร์. (2551). รายงานการวิจัยเรื่องบทบาทในการสอนการรู้สารสนเทศของ
ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
และสารนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพัตรา ฉัตรเงิน. (2520). ห้องสมุดประชาชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุพรรณิ วรากร. (2528). ห้องสมุดประชาชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพิศ บายคายน. (2550). การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และ
สารนเทศศาสตร์). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒน์ พระนิมิตร. (2552). การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินิพนธ์ กศ. ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร. (2552). พระราชบัญญัติกฎหมายและระเบียบการเลือกตั้งสมาชิก
สภากรุงเทพมหานครผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขต. กรุงเทพฯ:
สำนักฯ.
- หนูไกร บุตตะวงศ์. (2549). มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และการรู้สารสนเทศ: เทคนิคเดลฟาย.
ปรินิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนเทศศาสตร์). มหาสารคาม:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- อรุณวรรณ พิมพ์พัฒนโยธิน. (2553, มกราคม-มิถุนายน). ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้
กรุงเทพมหานคร. วารสารห้องสมุด. 54(1): 59-74.

- อัญชลี ตุ่มทอง. (2547). การศึกษาผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อาชัญญา รัตนอุบล; และคนอื่น ๆ. (2548). รายงานการวิจัยการจัดการเรียนรู้ของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต: ห้องสมุดประชาชน. กรุงเทพฯ: วี. ซี. ที. คอมมิวนิเคชั่น.
- อารีย์ ชื่นวัฒนา. (2549). ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับผู้ใช้และการใช้สารสนเทศ ในประมวลชุดวิชา สัมมนาการบริการสารสนเทศ หน่วยที่ 1-8. หน้า: 38-42. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- (2552). การสอนการรู้สารสนเทศในสภาพแวดล้อมอิเล็กทรอนิกส์ในสองทศวรรษการศึกษาทางไกลสารสนเทศศาสตร์. นนทบุรี: สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- American Library Association Presidential Committee on Information Literacy. (1989). **Presidential Committee on Information Literacy: Final Report**. Retrieved December 15, 2009, from <http://www.ala.org/ala/mgrps/divs/acrl/publications/whitepapers/presidential.cfm>
- Association of College and Research Libraries. (2010). **Introduction to Information Literacy**. Retrieved December 15, 2010, from <http://www.ala.org/ala/mgrps/divs/acrl/issues/infolit/overview/intro/index.cfm>
- Brevik, Parricia Senn. (1982). **Planning the Library Instruction Program**. Chicago: American Library Association.
- Bundy, Alan, ed. (2004). **Australian and New Zealand Information Literacy Framework Principles, Standards and Practice**. 2nd ed. Adelaide : Australian and New Zealand Institute for Information Literacy.
- Council of University Librarian. (2001). **Information literacy Standards**. Canberra: Council of Australian University Librarian.
- Darling, Vicki. (2008, June). Reader Development in New Zealand Public Libraries. **Aplis**. 21(2): 66-77. Retrieved June, 17 2011 from http://findarticles.com/p/articles/mi_hb3315/is_2_21/ai_n29441268/
- Doyle, Christina S. (1994). **Information Literacy in an Information Sociation: A Concept for the Information Age**. Syracuse, N.Y. : ERIC Clearinghouse on Information and Technology Syracuse University.

- Dunn, Kathleen. (2002, January-March). Assessing Information Skill in the the California State University : A Progress Report, **Journal of Academic Librarianship**. 28(1): 26-35.
- Eisenberg, Michael B; Lowe, Carrie A; & Spitzer, Kathleen L. (2004). **Information Literacy : Essential Skills for the Information Age**. 2nd ed. Westport, CT : Libraries Unlimited, Fields, Anne M. (2001). Women's Epistemological Development: Implications for Undergraduate Information Literacy Instruction. **Research Strategies**. 18(3): 227-238.
- Gelwasser, Sherry E. (2004). **Information literacy for Lifelong Learning Institute Students: Determining a Best-Practice Model**. (Rhode Island: Johnson & Wales Univ.) Dissertation Johnson & Wales University.
- Gomez-Hernandez, Jose Antonio. (2003). Information Literacy Developments and Issues in Spain. **Library Review**. 52(7): 340-348.
- Hansen, John Norskov. (2004). The Public Libraries and Information Literacy in Nordic Perspective. **Scandinavian Public Library Quarterly**. 37(3) Retrieved December, 10 2011, form http://www.splq.info/issues/vol37_3/11.htm
- Harding, Jane. (2008, December). Information Literacy and the Public Library. **Australian Public Libraries and Information Service**. 21(4): 157-167. Retrieved December, 10 2010, form <http://web.ebscohost.com>
- Harrod, Leonard Montague. (1977). **The Librarians' Glossary of Terms Used in Librarianship, Documentation the Book Crafts and Reference Book**. London : Andre Deutsch.
- Hart, Genevieve. (2006, December). Public Librarians and Information Literacy Education: Views from Mpumalanga Province. **South African Journal of Library & Information Science**. 72(3): 172. Retrieved July, 1 2011, form <http://web.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=4&hid=9&sid=eca0d343-fc03-447f-b716-6b279e78667f%40sessionmgr14>
- Kirton, Jennifer; & Barham, Lyn. (2005). Information literacy in the workplace. The Australian Library Journal. 54(4): 365-376. Retrieved May, 30 2012, form <http://alia.org.au/publishing/alj/54.4/full.text/kirton.barham.html>
- Library Users. (2011). **Library Management**. 22(6/7): 258-265. Retrieved July, 1 2011, form <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=0143-4&volume=22&issue=6/7&articleid=859010&show=html>

- International Federation of Library Associations and Institutions. (1997). **The Public Library Service: IFLA/UNESCO Guidelines for Development IFLA Publication 97**. Retrieved November 19, 2011, from <http://archive.ifla.org/VII/s8/proj/publ97.pdf>
- International Federation of Library Associations and Institutions. (2002, August). 68th IFLA Council and General Conference August 18-24, 2002. **Activities**. Retrieved June 18, 2011 from <http://archive.ifla.org/IV/ifla68/papers/006-122e.pdf>
- Jingxia, Li. (2002). 68th IFLA Council and General Conference August 18-24, 2002 **The Library and Citizens' Information Literacy Education in China: a Case Study of Wuhan Area, China** Retrieved December 26, 2011 http://scholar.google.co.th/scholar?hl=th&q=The+public+library+and+citizens%27+information+literacy+education+in+china%3A+a+case+study+of+Wuhan+area&btnG=%E0%B8%84%E0%B9%89%E0%B8%99%E0%B8%AB%E0%B8%B2&as_ylo=&as_vis=1
- Joseph, Mylee. (2010). An Exquisite Paradox: Making Teens and Young Adults Welcome in Public Libraries. **Aplis**. 23(3): 107-110. Retrieved June 17, 2011 from http://findarticles.com/p/articles/mi_hb3315/is_3_23/ai_n56630336/
- Kilic, Osman. (2010). **Information Literacy Skills in the Workplace: a Study of Police Officers**. Retrieved June 27, 2011 from <http://proquest.umi.com/pqdweb?index=0&did=2311240171&SrchMode=1&sid=1&Fmt=2&VInst=PROD&VType=PQD&RQT=309&VName=PQD&TS=1323325719&clientId=48432>
- Krejcie, R. V.; & Morgan D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Education and Psychological Measurement**: 607-610.
- Kuhlthau, Carol Collier. (1986). A Process Approach to Library Skills Instruction. **School Library Media Quarterly**. 13(1): 35-40.
- Lai, Horng-Ji. (2011). Information Literacy Training in Public Libraries: A Case form Canada. **Educational Technology & Society**. 14(2): 81-88.
- Maatta, Stephanie Lee. (2003). **Adult Literacy Programs in Community Information Resource Centers in Florida: Comparative Case Studies**. (Florida State Univ., Florida) Dissertation Florida State University. Retrieved December 15, 2010, from <http://proquest.umi.com/pqdweb?index=0&did=765028601&SrchMode=1&sid=2&Fmt=2&VInst=PROD&VType=PQD&RQT=309&VName=PQD&TS=1323325795&clientId=48432>
- Macell, Monica; Wiedenbeck, Susan; & Abels, Eileen. (2011, March) The Internet Public

- Library (IPL): an Exploratory Case Study on User Perceptions. **Information Technology & Libraries**. 30:(1): 16-23. Retrieved December 10, 2009, from <http://web.ebscohost.com/ehost/delivery?sid=a8608e35-bbd7-43d1-9941-7fa63d34bbbd%40sessionmgr13&vid=11&hid=12>
- Neilsen, Bo Gerner; & Borlund, Pia. (2011). Information Literacy, Learning and the Public Library. A Study of Danish High School Students. **Journal of Librarianship and Information Science**. (43)2: 106-119. Retrieved May 08, 2012, from <http://lis.sagepub.com/content/43/2/106>.
- Pieper, Louis. (1994). (2010). **Does Information Literacy Matter in Public Libraries**. Retrieved December, 17 2011 from <http://librariesinteract.info/2010/09/02/does-information-literacy-matter-in-public-libraries-louise-pieper/>
- Reitz, Joan M. (2004). **Dictionary for Library and Information Science**. Westport, CT: Libraries Unlimited, 356-357.
- Revercomb, Pamela Lipe. (2005). **Internet Information Literacy: a study of older adults**. Dissertation, Ph. D. (Philosophy in Information Transfer) New York: Graduate School of Syracuse University. Photocopied.
- Tenopir, Carol; & Rowlands, Lan. (2007). **Information Behaviour of the Researcher of the Future: Age-related Information Behaviour Work Package III**. Retrieved June, 1 2012, from <http://www.jisc.ac.uk/media/documents/programmes/reppres/ggworkpackageiii.pdf>
- Usherwood, Bob. (1989). **The Public Library as Public Knowledge**. London: Library Associate.
- (2004). **Public Library in International Encyclopedia and Literacy Science**. London: Routledge.
- Van Dijk, Jan; & Hacker, Kenneth. (2003). The Digital Divide as a Complex and Dynamic Phenomenon. **The Information Society: An International Journal**. 19(4) Retrieved April, 17 2012 from <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01972240309487>
- Williamson, Kirsty. (2009). Information Behavior of People in the Fourth Age. **Library & Information Science Research**. 31: 76-83.





ภาคผนวก ก

- รายชื่อห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร
- โครงสร้างห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร

รายชื่อห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร

ชื่อห้องสมุด	สถานที่ตั้ง	โทรศัพท์	เวลาเปิด-ปิด
1. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สวนลุมพินี	สวนลุมด้านหลังพระบรมรูปอนุสาวรีย์รัชกาลที่ 6 ถ. ราชดำริ แขวงลุมพินี เขตประทุมวัน กทม.	โทร. 02-2528030	<u>เปิด</u> วันอังคาร-เสาร์ เวลา 08.30-20.00 น. วันอาทิตย์ เวลา 09.00-17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์และวัน นักขัตฤกษ์
2. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ชอยพระนาง	ชอยพระนาง ถนนราชวิถี ใกล้อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เขตราชเทวี กทม.	โทร. 02-2463517	<u>เปิด</u> วันอังคาร-เสาร์ เวลา 08.30-20.00 น. วันอาทิตย์ เวลา 09.00-17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์และวัน นักขัตฤกษ์
3. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางกะปิ	บริเวณใกล้สนามฟุตบอล การเคหะแห่งชาติ คลองจั่น ชอยนวมินทร์ 12 ถนนนวมิ นทร์ แขวงคลองจั่น เขต บางกะปิ กทม.	โทร. 02-3753963	<u>เปิด</u> วันอังคาร-เสาร์ เวลา 08.30-20.00 น. วันอาทิตย์ เวลา 09.00-17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์และวัน นักขัตฤกษ์
4. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ภาชีเจริญ	ชอยเพชรเกษม 50/4 ถนนเพชรเกษม เขตภาชี เจริญ กทม. 10160	(ปิดปรับปรุง)	(ปิดปรับปรุง)

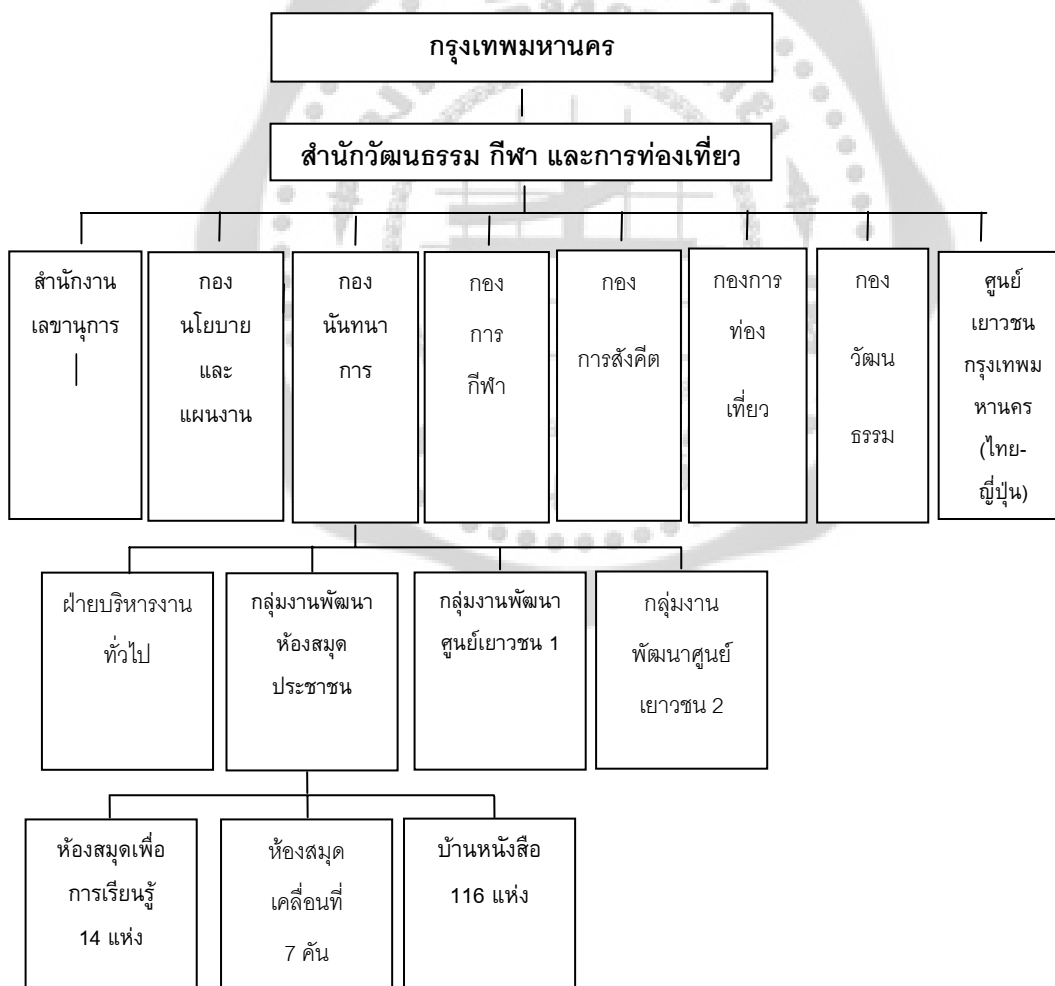
ชื่อห้องสมุด	สถานที่ตั้ง	โทรศัพท์	เวลาเปิด-ปิด
5. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ดุสิต	ตรงข้ามลานกีฬาเฉลิมพระ เกียรติพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว แยกเกียกกาย ถนนทหาร แขวงนครชัยศรี เขตดุสิต กทม.	โทร. 02-2437013	<u>เปิด</u> วันอังคาร-เสาร์ เวลา 08.30-20.00 น. วันอาทิตย์ เวลา 09.00-17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์และวันนักขัต ฤกษ์
6. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้มีนบุรี	88 หมู่ 3 ถนนรามอินทรา แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กทม.10510	โทร. 02-5402575	<u>เปิด</u> วันอังคาร-เสาร์ เวลา 08.30-20.00 น. วันอาทิตย์ เวลา 09.00-17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์และวันนักขัต ฤกษ์
7. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ลาดกระบัง	อยู่ในสวนพระนคร ถนนลาดกระบัง-อ่อนนุช แขวงลาดกระบัง กทม.	โทร. 02-3272658 02-3272659	<u>เปิด</u> วันอังคาร-เสาร์ เวลา 08.30-20.00 น. วันอาทิตย์ เวลา 09.00-17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์และวันนักขัต ฤกษ์
8. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สะพานสูง	ชอยรามคำแหง 118 ถนนรามคำแหง เขต สะพานสูง กทม.	โทร. 02-3722438	<u>เปิด</u> วันอังคาร-เสาร์ เวลา 08.30-20.00 น. วันอาทิตย์ เวลา 09.00-17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์และวันนักขัต ฤกษ์

ชื่อห้องสมุด	สถานที่ตั้ง	โทรศัพท์	เวลาเปิด-ปิด
9. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ทุ่งครุ	สวนธนบุรีรมณ์ ถนนประชาอุทิศ แขวงทุ่งครุ เขต ทุ่งครุ กทม.	โทร. 02-4265256	<u>เปิด</u> วันอังคาร-เสาร์ เวลา 08.30-20.00 น.วันอาทิตย์ เวลา 09.00-17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์และวันนักขัต ฤกษ์
10. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางขุนเทียน	อยู่ในบริเวณสวน สมเด็จพระเจ้า ถนนพระราม 2 แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กทม.	โทร. 02-4163950	<u>เปิด</u> วันอังคาร-เสาร์ เวลา 08.30-20.00 น.วันอาทิตย์ เวลา 09.00-17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์และวันนักขัต ฤกษ์
11. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางบอน	อยู่ในบริเวณ สนามกีฬาบาง บอน ถนนเอชย บางบอน เขตบาง บอน กทม.	โทร. 02-4506948	<u>เปิด</u> วันอังคาร-เสาร์ เวลา 08.30-20.00 น.วันอาทิตย์ เวลา 09.00-17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์และวันนักขัต ฤกษ์
12. ห้องสมุดศิลปวัฒนธรรม	ชั้นใต้ดินชั้นที่ 1 อาคารหอ ศิลปวัฒนธรรม แห่งประเทศไทย ถ. พระราม 1 แขวงวังใหม่ เขต ปทุมวัน กทม. 10100	โทร. 02-2146632 ต่อ 126	<u>เปิด</u> วันอังคาร-เสาร์ เวลา 10.00-18.00 น.วันอาทิตย์ เวลา 09.00-17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์และวันนักขัต ฤกษ์
13. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ห้วยขวาง	ตั้งอยู่ภายในบริเวณโรงเรียน จันทร์หุ่นบำเพ็ญ ถนนประชา- ราษฎร์บำเพ็ญ เขตห้วยขวาง กทม.	โทร. 02-2772161	<u>เปิด</u> วันอังคาร-เสาร์ เวลา 08.30-20.00 น.วันอาทิตย์และวัน นักขัตฤกษ์ เวลา 09.00-17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์

โครงสร้างการบริหารงานของห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร

ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครตั้งอยู่ตามพื้นที่เขตต่าง ๆ จำนวนทั้งสิ้น 34 แห่ง รถห้องสมุดเคลื่อนที่จำนวน 7 คัน และบ้านหนังสือ จำนวน 116 แห่ง เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการกระจายอำนาจการปกครองกรุงเทพมหานคร ทำให้ห้องสมุดจำนวน 21 แห่ง และบ้านหนังสือจำนวน 116 แห่ง ถูกโอนย้ายไปสังกัดฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตต่าง ๆ ส่วนห้องสมุดอีก 14 แห่ง อยู่ระหว่างปรับปรุงอีก 6 แห่ง รวมทั้งห้องสมุดรถเคลื่อนที่ อีกจำนวน 7 คัน อยู่ในสังกัดกลุ่มงานพัฒนาห้องสมุดประชาชน กองนันทนาการ สำนักวัฒนธรรมกีฬาและการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียดดังภาพประกอบ 1

โครงสร้างการบริหารงานห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร



ที่มา: กรุงเทพมหานคร. (2552). รายงานประจำปี 2551. ม.ป.ท.: หน้า 5.

การบริหารงานของห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันกรุงเทพมหานครให้จัดบริการห้องสมุดประชาชนใน 3 รูปแบบคือ ห้องสมุดที่มีลักษณะเป็นอาคาร ห้องสมุดเคลื่อนที่ และบ้านหนังสือ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ห้องสมุดประชาชนที่มีลักษณะเป็นอาคาร

รูปแบบอาคารเพื่อการเรียนรู้จะเป็นอาคารที่มีรูปแบบเดียวกันทุกห้องสมุด ยกเว้น ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สวนลุมพินี และห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ชอยพระนาง ซึ่งเป็นการปรับปรุงห้องสมุดเดิมที่มีอยู่ กรุงเทพมหานครได้กำหนดเงื่อนไขการพิจารณาพื้นที่ในการจัดตั้งห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ขนาดพื้นที่	300 ตารางวาขึ้นไป
พื้นที่ใช้สอย	1000 ตารางเมตร
ประชากร	15000 คนขึ้นไป
ครัวเรือน	5000 ครัวเรือน
ที่ตั้ง	พื้นที่โรงเรียนสังกัด กทม.

นอกจากนี้ยังได้กำหนดโครงสร้างอาคารเป็นอาคารโครงสร้างเหล็ก (คสล.) 3 ชั้น ความกว้างขนาด 23x13 เมตร พื้นที่ใช้สอย 1,053 ตารางเมตร พร้อมลานอเนกประสงค์ การออกแบบและตกแต่งภายในและภายนอกมีความทันสมัย สวยงาม สร้างแรงจูงใจ ในส่วนการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารมีรายละเอียดดังนี้

ชั้น 1 ประกอบด้วย เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ มุมแนะนำหนังสือใหม่ มุมสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ หนังสือสำหรับเด็ก มุมหนังสือพิมพ์และนิตยสาร อาหารและเครื่องดื่ม

ชั้น 2 ประกอบด้วยหนังสือวิชาการความรู้ทั่วไป หนังสืออ้างอิง นวนิยาย เรื่องสั้นคู่มือสอบ มุมแนะนำหนังสือใหม่ มุมหนังสือพระราชนิพนธ์ มุมทำกรรบ้าน

ชั้น 3 ประกอบด้วย วรรณกรรมเยาวชนอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สาย ห้องอบรมคอมพิวเตอร์ และห้องฉายภาพยนตร์ขนาดเล็ก

ปัจจุบันห้องสมุดประชาชนที่มีลักษณะเป็นอาคาร ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน โดยที่เดิมเป็นห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตต่าง ๆ จำนวน 34 แห่ง ต่อมา ในปี พ. ศ. 2553 ได้โอนย้ายจากสังกัดสำนักงานเขตมาสังกัดสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ซึ่งมีจำนวนห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครจำนวนทั้งสิ้น 33 แห่ง โดยห้องสมุดปิดตัวลง 1 แห่ง จากจำนวนห้องสมุดประชาชนทั้งหมดนี้ กรุงเทพมหานครยังได้แบ่งออกเป็นห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้

ที่มีความทันสมัยจำนวน 14 แห่ง มีบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดการห้องสมุดในแต่ละห้องสมุดประมาณ 7 คน โดยมีโครงสร้างอัตรากำลังดังนี้

บรรณารักษ์ 6ว หรือ 6ว หรือ 7ว	จำนวน 1 ตำแหน่ง
บรรณารักษ์ 3ว-5ว หรือ 7ว	จำนวน 1 ตำแหน่ง
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 1-3 หรือ 4 หรือ 5	จำนวน 1 ตำแหน่ง
เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ 3-5 หรือ 6 หรือ 7	จำนวน 1 ตำแหน่ง
เจ้าหน้าที่ธุรการ 2-4 หรือ 5 หรือ 6	จำนวน 1 ตำแหน่ง
เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล 1-3 หรือ 4 หรือ 5	จำนวน 1 ตำแหน่ง

2. ห้องสมุดเคลื่อนที่

ห้องสมุดเคลื่อนที่ มีลักษณะเป็นรถบัสขนาดใหญ่ ให้บริการเคลื่อนที่ไปตามชุมชนแออัด เดิมผู้บริหารกรุงเทพมหานครจะจัดตั้งห้องสมุดประชาชนให้ครบทุกเขต แต่ไม่สามารถหาพื้นที่ได้ จึงมีนโยบายจัดทำรถห้องสมุดเคลื่อนที่เพื่อให้บริการแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนในชุมชนต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้ใช้เป็นสถานที่อ่านหนังสือ ค้นคว้าหาความรู้ และจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการสนับสนุนให้เด็ก เยาวชน และประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2534 รถห้องสมุดเคลื่อนที่ได้เปิดบริการเป็นครั้งแรก และเป็นคันที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย

พ.ศ. 2540 ได้เพิ่มรถอีกจำนวน 2 คัน โดยปรับปรุงจากรถรับ-ส่ง ข้าราชการ กรุงเทพมหานครมาเป็นห้องสมุด

พ.ศ. 2541 คณะผู้บริหารกรุงเทพมหานครมีนโยบายจัดทำรถห้องสมุดเคลื่อนที่ 4 มุมเมือง จำนวน 4 คัน เปิดให้บริการประชาชนเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2542 ณ ลานมหาเจษฎาบดินทร์ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

พ.ศ. 2542 ได้จัดทำรถห้องสมุดเคลื่อนที่เพิ่มขึ้นอีก 2 คัน

ในวันที่ 25 พฤศจิกายน 2543 ธนาคารแสตนดาร์ดชาร์เตอร์ด นครธนได้มอบรถหนังสือ 1 คัน พร้อมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ครบชุดให้กับกรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีรถห้องสมุดเคลื่อนที่ จำนวน 7 คัน เปิดให้บริการ วันพุธ-อาทิตย์ เวลา 9.00-17.00 น. ปิดวันจันทร์-อังคาร และวันนักขัตฤกษ์ โดยให้บริการหมุนเวียนกันไปตามเขตต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร เช่น ห้องสมุดเคลื่อนที่รถคันที่ 1 วันพุธ ให้บริการในชุมชนประชาอุทิศ เขตห้วยขวาง และเคหะชุมชนห้วยขวาง เขตห้วยขวาง วันพฤหัสบดี โรงเรียนสุเหร่า

คลองจั่น เขตบางกะปิ วันศุกร์ ให้บริการในซอยบ่อนไก่ เขตปทุมวัน และอุทยานเบญจศิริ เขตคลองเตย วันเสาร์ให้บริการในหมู่บ้านธนินทร เขตดอนเมือง วันอาทิตย์ให้บริการในหมู่บ้านศรีกาญจน์ และหมู่บ้านปิ่นเจริญ เขตดอนเมือง เป็นต้น

3. บ้านหนังสือ

กรุงเทพมหานครมีนโยบายจะจัดให้มีห้องสมุดให้ครบทุกเขต แต่เนื่องจากวิกฤติเศรษฐกิจในขณะนั้นทำให้การก่อสร้างอาคารเป็นไปได้ยาก จึงทำให้เกิดแนวคิดในการจัดทำห้องสมุดขนาดเล็กเรียกว่า “บ้านหนังสือ” โดยการนำตู้คอนเทนเนอร์ ขนาด 3x6 เมตร จำนวน 2 ตู้ มาประกอบกันให้มีลักษณะคล้ายบ้าน บางพื้นที่ประกอบเป็นตัวไอ (I) หรือรูปตัวแอล (L) ตามความเหมาะสมของพื้นที่นั้น ๆ เพื่อพัฒนาและขยายบริการด้านห้องสมุดประชาชนในเชิงรุกเพื่อให้เข้าถึงชุมชนให้เพิ่มมากขึ้น และเพียงพอกับความต้องการของประชาชน ให้บริการหนังสือวิชาการทุกประเภทรวมทั้งวารสารนิตยสาร นวนิยาย เรื่องสั้น บริการหนังสือสำหรับเด็ก บริการมัลติมีเดียและอินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พร้อมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยเฉพาะในวันเสาร์วันอาทิตย์ กรุงเทพมหานครได้กำหนดเงื่อนไขการพิจารณาพื้นที่ในการจัดบ้านเข้าถึงชุมชนให้เพิ่มมากขึ้น และเพียงพอกับความต้องการของประชาชน ให้บริการหนังสือวิชาการทุกประเภทรวมทั้งวารสารนิตยสาร นวนิยายเรื่องสั้น บริการหนังสือสำหรับเด็ก บริการมัลติมีเดีย และอินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพิ่มบริการมากขึ้นในช่วงวันเสาร์วันอาทิตย์ กรุงเทพมหานครได้กำหนดเงื่อนไขการพิจารณาพื้นที่ในการจัดบ้านหนังสือดังนี้

ขนาดพื้นที่ใช้สอย	50 ตารางเมตรขึ้นไป
พื้นที่ใช้สอย	36 ตารางเมตร
ประชากร	5,000 คนขึ้นไป
ครัวเรือน	1,000 ครัวเรือน

ในปีงบประมาณ 2544 ได้เริ่มจัดทำบ้านหนังสือจำนวน 10 แห่ง มีงบประมาณในการจัดสร้างแห่งละ 100,000 บาท และเปิดให้บริการบ้านหนังสือแห่งแรกเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2544 จากความร่วมมือของสำนักสวัสดิการสังคมและบริษัทเมก้าวิชั่น จำกัด

ปีงบประมาณ 2546 ได้จัดทำบ้านหนังสือเพิ่มขึ้นอีกจำนวน 10 แห่ง ในเขตที่ไม่มีห้องสมุดตั้งอยู่

ปีงบประมาณ 2548 ได้จัดทำบ้านหนังสือเพิ่มขึ้นอีกจำนวน 50 แห่ง

ปีงบประมาณ 2549 ได้จัดทำบ้านหนังสือเพิ่มขึ้นอีกจำนวน 41 แห่ง

ปัจจุบันบ้านหนังสือมีจำนวนทั้งสิ้น 116 แห่ง เปิดให้บริการชุมชนต่าง ๆ เช่น บ้านหนังสือสวนป่าเฉลิมพระเกียรติ บ้านหนังสือลานกีฬากลาง บ้านหนังสือชุมชนแฟลต 1-10 เป็นต้น โดยเปิดให้บริการใน วันอังคาร-วันอาทิตย์ เวลา 10.00-16.00 น. ปิดบริการ วันจันทร์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์





ภาคผนวก ข

- แบบทดสอบ

- คำเฉลยของแบบทดสอบ

แบบทดสอบ

เรื่อง ความสามารถในการค้นหาข้อมูลของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบทดสอบนี้จัดทำขึ้นเพื่อวัดระดับความสามารถในการค้นหาข้อมูลของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร แบบทดสอบฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบทดสอบ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดระดับความสามารถในการค้นหาข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบทดสอบ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน (.....) หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

(.....) ชาย (.....) หญิง

2. อายุ

(.....) ไม่เกิน 17 ปี (.....) 18-29 ปี
(.....) 30-40 ปี (.....) 41 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

(.....) ประถมศึกษา
(.....) มัธยมศึกษา
(.....) อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
(.....) ปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี

4. รายได้

(.....) ไม่มีรายได้ (.....) ไม่เกิน 10,000 บาท/เดือน
(.....) 10,001- 20,000 บาท/เดือน (.....) 10,001-30,000 บาท/เดือน
(.....) ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป

5. สถานภาพการเป็นสมาชิก

(.....) ผู้ใช้บริการที่เป็นสมาชิก (.....) ผู้ใช้บริการที่ไม่เป็นสมาชิก

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการค้นหาข้อมูล

คำชี้แจง 1. โปรดทำแบบทดสอบทุกข้อ

2. พิจารณาเลือกคำตอบโดยทำเครื่องหมาย X บนตัวอักษรหน้าข้อที่ท่านคิดว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. หากญาติของท่านสงสัยว่าเขาเป็น โรคเบาหวาน หรือไม่ จึงมาปรึกษา ท่านมีแนวทางในการให้คำแนะนำอย่างไร

- ก. ตนเองไม่มีความรู้เรื่องนี้ แล้วแนะนำให้ไปสอบถามจากแพทย์ที่คลินิกใกล้บ้าน
- ข. ให้คำแนะนำไปเท่าที่มีความรู้อยู่ และชี้แนะให้ไปหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งต่าง ๆ
- ค. ให้คำแนะนำจากประสบการณ์ที่เคยคุยกับผู้เป็นเบาหวานมาก่อน และไปค้นหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้คำแนะนำเพิ่มเติมอีกต่อไป
- ง. แนะนำให้ไปหาอ่านจากหนังสือในห้องสมุดใกล้บ้าน

2. เนื่องจากสถานการณ์มหาอุทกภัย ปี 2554 ขณะนั้นท่านอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา และมีความจำเป็นต้องเดินทางผ่านเข้ากรุงเทพมหานครด้วยรถยนต์ส่วนตัว เพื่อไปพบญาติในจังหวัดเพชรบุรี ทราบข่าวว่าถนนหลายสายตามเส้นทางผ่าน รถยนต์ขนาดเล็กไม่สามารถผ่านได้ ท่านจะใช้วิธีข้อใดหาข้อมูลการเดินทางเพื่อให้เดินทางถึงจุดหมายปลอดภัย และทันเวลา

- ก. สอบถามเส้นทางจากญาติที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพ
- ข. โทรศัพท์สอบถามเส้นทางจากสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3
- ค. สอบถามเส้นทางจากตำรวจ สายด่วน 191
- ง. สอบถามเส้นทางจากกองบังคับการตำรวจทางหลวง สายด่วน 1193

3. หากขณะนี้บุตรของท่านกำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ท่านต้องการให้บุตรของท่านเข้าเรียนต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่ดีที่สุด ตามความสามารถของบุตรของท่าน และบ้านท่านตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เขตพระนคร ท่านได้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์พบ รายละเอียดต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ประกาศแนวนโยบายการรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2555 โรงเรียนที่อัตรการแข่งขันสูง ในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ได้แก่

- 1) โรงเรียนสตรีวิทยา สอบในเขตพื้นที่ 400 คน สอบคัดทั่วไป 550 คน
- 2) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย สอบในเขตพื้นที่ 450 คน สอบคัดทั่วไป 550 คน
- 3) โรงเรียนเบญจมราชูทิศ สอบในเขตพื้นที่ 400 คน สอบทั่วไป 530 คน

โดยโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง เปิดรับสมัครพร้อมกัน

จากข่าวข้างต้น ท่านคิดว่าได้ข้อมูลเพียงพอแก่การตัดสินใจเลือกสถานที่เรียนให้กับบุตรของท่านหรือยัง (ตัวเลือกคำตอบอยู่หน้าถัดไป)

- ก. เพียงพอแล้ว
- ข. ควรมีข้อมูลวันที่จำหน่ายใบสมัคร ของโรงเรียนทั้ง 3 แห่งด้วย
- ค. ควรมีสถิติของนักเรียนแต่ละโรงเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมา
- ง. ควรมีข้อมูลทั้งข้อ ข. และ ค. ด้วย
4. หากท่านต้องการข้อมูลเกี่ยวกับ การคาดการณ์เกี่ยวกับน้ำจะท่วมกรุงเทพมหานครในปี 55 นี้หรือไม่ ท่านคิดว่าควรสนทนากับผู้รู้ท่านใด
- ก. อาจารย์เสรี สุภราทิตย์
- ข. อาจารย์ประเวศ วะสี
- ค. อาจารย์ระพี ศาคริก
- ง. อาจารย์เทพพนม เมืองแมน
5. หากท่านต้องการหาข้อมูลเรื่อง ระบบสุริยะจักรวาล แหล่งข้อมูลใดที่ท่านคิดว่าดีที่สุด
- ก. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
- ข. กรมอุตุนิยมวิทยา
- ค. ห้องฟ้าจำลอง
- ง. ห้องสมุดโรงเรียนใกล้เคียง
6. ถ้าต้องการหาดำราทำอาหารเรื่อง **อาหารญี่ปุ่น** จากห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ท่านควรทำอย่างไร
- ก. สอบถามบรรณารักษ์
- ข. เดินดูที่ชั้นหนังสือตามหมวด 600
- ค. สืบค้นจาก OPAC โดยพิมพ์คำ “อาหารญี่ปุ่น” ในช่อง “คำหรือวลี”
- ง. ค้นหาอ่านจากหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด คอลัมน์ประเภท “ชิมอาหาร”
7. ถ้าท่านต้องการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ “การแพทย์แผนไทย” นอกจากอ่านในหนังสือในห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครแล้ว ท่านคิดว่ามีแหล่งที่จะให้ความรู้ท่านได้ดีที่สุด ตรงกับข้อใด
- ก. แผนกกายภาพบำบัด โรงพยาบาลราชวิถี
- ข. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ค. โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว)
- ง. โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์)

8. หากต้องการทราบ **พยากรณ์อากาศวันนี้** ท่านคิดว่าแหล่งข้อมูลใดที่ดีที่สุด
- วารสารอุตุนิยมวิทยา
 - โทรทัศน์รายการ 360 องศา ทางช่อง 3 ที่ออกอากาศ เวลา 18.00 น. เมื่อวานนี้
 - รายงานอากาศทางวิทยุ กรมประชาสัมพันธ์ เวลา 06.00 น.
 - รายงานอากาศในหนังสือพิมพ์ฉบับเช้านี้
9. ขณะเกิดเหตุการณ์ มหาอุทกภัยในประเทศ แหล่งข้อมูลใดให้ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ดังกล่าวได้ดีที่สุด
- รายงานข่าวจากสถานีวิทยุ จส. 100
 - รายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับเช้า
 - รายงานข่าวทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส
 - รายงานข่าวทางสถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวี
10. ข้อใดเป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ หรือข้อมูลแหล่งต้น
- พระอภัยมณี ของสุนทรภู่ จัดพิมพ์โดยองค์การคำครุสภา
 - สัปดาห์กอบกบทเรื่องพระอภัยมณี จัดแสดงที่ ม. ศรีประทุม
 - สัปดาห์กลอนสดเรื่องพระอภัยมณี โดยชมรมนักกลอนแห่งประเทศไทย
 - พระอภัยมณี: การตีความในเชิงวรรณคดีวิจารณ์โดยสุวรรณา เกียรติเกรียงไกรเพชร
11. ถ้าท่านต้องการวิธี **การปลูกผักสวนครัว** แหล่งข้อมูลใดให้ข้อมูลที่เหมาะสมที่สุด
- หนังสือพิมพ์เทคโนโลยีชาวบ้าน
 - บทความวารสาร/หนังสือทางการเกษตร
 - ชาวนา/ชาวไร่ ที่ตนรู้จักคุ้นเคย
 - ถามจากเพื่อนที่บิดามารดาเป็นเกษตรกร
12. ถ้าท่านจะตั้งชื่อให้บุตรที่เกิดใหม่ ท่านคิดว่าจะใช้ประโยชน์จากแหล่งสารสนเทศใด
- ส่งจดหมายไปปรึกษาคอลัมน์หมอดูในหนังสือพิมพ์
 - ใช้หนังสือพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
 - ใช้หนังสือตำราภาษาไทยของอาจารย์กำชัย ทองหล่อ
 - ใช้หนังสือคู่มือการใช้ราชาศัพท์
13. หากท่านต้องการหาข้อมูล **เรื่องภาวะโลกร้อน** เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย ท่านควรเลือกข้อใดต่อไปนี้
- เข้าห้องสมุดเพื่อค้นข้อมูลจากหนังสือและวารสาร
 - ค้นข้อมูลจากหนังสือตำราของรุ่นพี่ที่เรียนคณะวิทยาศาสตร์
 - หาข้อมูลจากวารสารและหนังสือพิมพ์ที่มีอยู่ในบ้าน
 - ไปหาซื้อหนังสือที่เกี่ยวข้องจากร้านหนังสือที่สวนจตุจักร

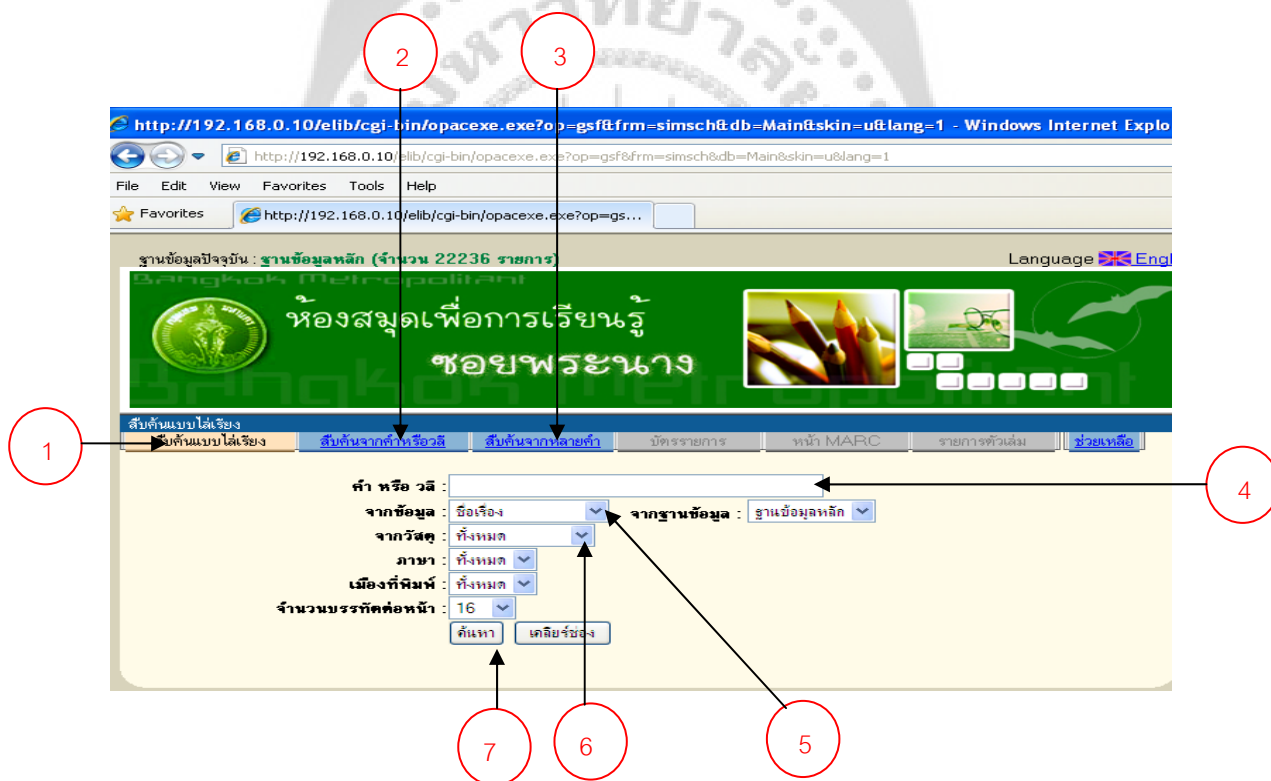
14. ดำรงต้องการ ภาพขบวนพยุหยาตราทางชลมารค เพื่อประกอบการเขียนรายงาน วิธีที่ประหยัดและสะดวก รวดเร็ว คือข้อใด

- ก. สั่งซื้อหนังสือ/วารสารที่มีภาพขบวนพยุหยาตราทางชลมารค
- ข. เข้าห้องสมุดค้นภาพจากหนังสือและวารสารพบแล้วนำไปถ่ายเอกสาร
- ค. สืบค้นภาพจากเว็บไซต์เกี่ยวกับขบวนพยุหยาตรา แล้วสั่งพิมพ์เป็นภาพ
- ง. ติดต่อขอซื้อจากช่างภาพที่มีชื่อเสียงที่ไปร่วมงาน

15. ท่านใช้เครื่องมือใด ในการค้นหาหนังสือในห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร

- ก. ค้นจาก OPAC
- ข. ค้นหาโดยใช้ Google
- ค. อ่านจากคู่มือแผ่นพับ
- ง. เดินดูตามชั้นหนังสือ

จงพิจารณาหน้าจอการสืบค้นโอแพกต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 16



16. ถ้าจะค้นหนังสือที่แต่งโดย “ประภัสสร เสวิกุล” ปฏิบัติตามข้อใดจึงจะถูกต้อง

- ก. คลิกหมายเลข 1 ซึ่ง “สืบค้นแบบไล่เรียง”, พิมพ์ชื่อผู้แต่ง “เสวิกุล, ประภัสสร” ในช่องคำหรือวลี หมายเลข 4 ซึ่ง, คลิกเลือก “ชื่อผู้แต่ง” ช่องหมายเลข 5 ซึ่ง, คลิกเลือก “หนังสือ” หมายเลข 6 ซึ่ง, คลิก “ค้นหา” หมายเลข 7 ซึ่ง
- ข. คลิกหมายเลข 2 ซึ่ง “สืบค้นจากคำหรือวลี”, พิมพ์ชื่อผู้แต่ง “นายประภัสสร เสวิกุล” ในช่องคำหรือวลี หมายเลข 4 ซึ่ง, คลิกเลือก “ชื่อผู้แต่ง” ช่องหมายเลข 5 ซึ่ง, คลิก “ค้นหา” หมายเลข 7 ซึ่ง

- ค. คลิกหมายเลข 1 ซึ่ง “สืบค้นแบบไล่เรียง”, พิมพ์ชื่อผู้แต่ง “ประภัสสร เสวิกุล” ในช่องคำหรือวลี หมายเลข 4 ซึ่ง, คลิกเลือก “ชื่อผู้แต่ง” ช่องหมายเลข 5 ซึ่ง, คลิกเลือก “หนังสือ” หมายเลข 6 ซึ่ง, คลิก “ค้นหา” หมายเลข 7 ซึ่ง
- ง. คลิกหมายเลข 2 ซึ่ง “สืบค้นจากคำหรือวลี”, พิมพ์ชื่อผู้แต่ง “นายประภัสสร เสวิกุล” ในช่อง คำหรือวลี หมายเลข 4 ซึ่ง, คลิกเลือก “ชื่อเรื่อง” ช่องหมายเลข 5 ซึ่ง, คลิก “ค้นหา” หมายเลข 7 ซึ่ง

17. ถ้าจะค้นหนังสือที่แต่งโดย “หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช” ปฏิบัติตามข้อใดจึงจะถูกต้อง

- ก. ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช
 ข. คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว.
 ค. ปราโมช, ม.ร.ว. คึกฤทธิ์
 ง. หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช

18. จงพิจารณาหน้าจอ OPAC ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามต่อไป

ผลการสืบค้นข้อมูล : จากชื่อผู้แต่ง

ลำดับ	จำนวน	รายการ
1	1	➔ สรยุทธ สุทัศนจินดา
2	1	➔ สรยุทธ สุทัศนจินดา
3	4	➔ สรยุทธ สุทัศนจินดา
4	1	➔ สรยุทธ อยู่คำ
5	1	➔ สรรพชัย เตียวประเสริฐกุล
6	1	➔ สรรเสริญ ปิยะชาติวงศ์
7	3	➔ สรรเสริญ สุวรรณประเภท
8	1	➔ สรรเสริญ สุวรรณประเภท, กำพล ทัศนายนธร
9	1	➔ สรรวิทย์ จิรมรรวิสุทธิ์
10	1	➔ สรวงสุดา สมสกนธ์
11	1	➔ สรวริศ ลิ้มประังมี
12	1	➔ สรศักดิ์ สมงคช
13	1	➔ สรศักดิ์ สมงคช, ผู้แปล
14	1	➔ สรสิข สุทธิประภา
15	1	➔ สรสิริ, ผู้แปล
16	3	➔ สร้อยแก้ว คำมาลา

หน้าจอที่ 1

จากผลการสืบค้นตามชื่อผู้แต่ง “สรยุทธ สุทัศนจินดา” ในหน้าจอที่ 1 พบรายการที่ตรงกับความต้องการทั้งหมดกี่รายการ

- ก. 3 รายการ
 ข. 4 รายการ
 ค. 5 รายการ
 ง. 6 รายการ

19. จากหน้าจอที่ 1 หากท่านต้องการคลิกดูหนังสือที่ “สฤษฎ” แต่มีชื่ออื่นๆ อะไรบ้าง ต้องทำอย่างไร

ก. คลิกเฉพาะลำดับ 1

ข. คลิกเฉพาะลำดับ 2

ค. คลิกเฉพาะลำดับ 3

ง. คลิกลำดับ 1, 2, 3 ทีละลำดับ

20. จงพิจารณาหน้าจอที่ 2 ดังภาพข้างล่างนี้ แล้วตอบคำถามต่อไป

ฐานข้อมูลปัจจุบัน : ฐานข้อมูลหลัก (จำนวน 22262 รายการ)

Bangkok Metropolitan

ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้
ซอยพระนาง

ผลการสืบค้นข้อมูลแบบได้เรียง : จากชื่อเรื่อง

คำ หรือ วลี :

จากข้อมูล :

ผลการสืบค้นข้อมูล : จากชื่อเรื่อง

ลำดับ	จำนวน	รายการ
1	1	สลัด ตีกับสุขภาพ แคมช่วยลดน้ำหนัก
2	1	สลัด เมนูเพื่อสุขภาพ
3	1	สลัดคลาสสิก: classic salads
4	1	สลัดใจพินธนาการ
5	1	สลัดผักนิลยเสีย
6	1	สลัดชีวิท ลิขิตรัก
7	1	สลัดชีวิทลิขิตรัก
8	1	สลัดมินต์ บำบัดโรค เสริมโชค มั่งคั่ง ร่ำรวย
9	1	สลัดมินต์เพื่ออะไร
10	1	สลัดมินต์อมตธรรม
11	1	สวนกล้วย
12	1	สวนของพ่อ
13	1	สวนตั้งสวรรค์ บันทึกภาพถ่ายชมงานพืชสวนโลก
14	2	สวนภาค-สวนแก้ว
15	1	สวนทุเรียน
16	1	สวนเที่ยงคืน

◀ ▶

หน้าจอที่ 2

ผู้ค้นดำเนินการสืบค้นอย่างไร จึงทำให้เกิดผลดังหน้าจอข้างต้น

- ก. สืบค้นจากชื่อเรื่อง ใช้คำที่ขึ้นต้นด้วย “สวด”
- ข. สืบค้นจากชื่อเรื่อง ใช้คำที่ขึ้นต้นด้วย “สวน”
- ค. สืบค้นจากชื่อเรื่อง ใช้คำที่ขึ้นต้นด้วย “สลัด”
- ง. สืบค้นจากชื่อเรื่อง ใช้คำที่ขึ้นต้นด้วย “สลับ”

21. จงพิจารณาหน้าจอที่ 3 ดังภาพข้างล่างนี้ แล้วตอบคำถามต่อไป

ผลการสืบค้นข้อมูลแบบใส่เรียง : จากหัวเรื่อง

สืบค้นแบบใส่เรียง สืบค้นจากคำหรือวลี สืบค้นจากหลายคำ บัตรรายการ หน้า MA

คำ หรือ วลี :

จากข้อมูล :

ผลการสืบค้นข้อมูล : จากหัวเรื่อง

ลำดับ	จำนวน	รายการ
1	19	อาหาร
2	1	อาหาร-การปนเปื้อน
3	1	อาหาร-การปรุง
4	1	อาหาร-การปรุง
5	4	อาหาร-การปรุง
6	5	อาหาร-การปรุง
7	9	อาหาร-การปรุง
8	1	อาหาร-ข้าว
9	1	อาหาร (ไข่)-การปรุง
10	1	อาหาร-แง่สุขภาพ
11	1	อาหาร-มาตรการความปลอดภัย
12	1	อาหาร-สารานุกรม
13	1	อาหาร-สุขภาพ
14	1	อาหารการกิน
15	1	อาหารค็อกเทล-การปรุง
16	1	อาหารจากเมล็ดข้าว

หน้าจอที่ 3

ผู้ค้นดำเนินการสืบค้นอย่างไร จึงทำให้เกิดผลดังหน้าข้างต้น

- ก. สืบค้นจากหัวเรื่อง ใช้คำที่ขึ้นต้นด้วย “อาหาร”
- ข. สืบค้นจากหัวเรื่อง ใช้คำที่ขึ้นต้นด้วย “อาหาร--การปนเปื้อน”
- ค. สืบค้นจากหัวเรื่อง ใช้คำที่ขึ้นต้นด้วย “อาหาร--การปรุง”
- ง. สืบค้นจากหัวเรื่อง ใช้คำที่ขึ้นต้นด้วย “อาหาร--สุขภาพ”

22. จากหน้าจอที่ 3 หน้าจอนี้แสดงผลการสืบค้นอย่างไร

- ก. หนังสือในห้องสมุดที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับ การกินอาหาร จำนวน 1 รายการ
- ข. หนังสือในห้องสมุดที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับ การกินอาหารคือกเทล จำนวน 1 รายการ
- ค. หนังสือในห้องสมุดที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับ อาหาร ทั้งหมด 19 รายการ
- ง. หนังสือในห้องสมุดที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับ การปรุงอาหาร 20 รายการ

23. จงพิจารณาหน้าจอที่ 4 แล้วตอบคำถามต่อไป

หน้าจอตี 4

จากภาพหน้าจอที่ 4 ถ้าคลิกหมายเลข 2 ซึ่ หน้าจอใหม่จะแสดงผลอะไร

- ก. มีหนังสือที่มีชื่อเรื่อง “ขนมไทยโบราณ” 8 รายการ
- ข. มีหนังสือหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ “ขนมไทยโบราณ” 8 รายการ
- ค. มีหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ “ขนม” 8 รายการ
- ง. มีหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ “ขนม” แต่งโดย ศรธรรม ตีรอด 8 รายการ

24. พิจารณาหน้าจอที่ 5 แล้วตอบคำถามต่อไป

หน้าจอที่ 5

จากหน้าจอที่ 5 แสดงว่าผู้สืบค้น เลือกวิธีการค้นอย่างไร

- ก. ต้องการค้นทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นหนังสือ ชื่อเรื่อง "ดวงอาทิตย์"
- ข. ต้องการค้นทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นโสตทัศนวัสดุ ชื่อเรื่อง "ดวงอาทิตย์"
- ค. ต้องการค้นทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นเทปบันทึกเสียง ชื่อเรื่อง "ดวงอาทิตย์"
- ง. ต้องการค้นทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นสื่อผสม ชื่อเรื่อง "ดวงอาทิตย์"

25. จงพิจารณาหน้าจอ OPAC ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามต่อไป

ฐานข้อมูลปัจจุบัน : ฐานข้อมูลหลัก (จำนวน 22236 รายการ)

Bangkok Metropolitan

ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้
ซอยพระนาง

บัตรรายการ

สืบค้นแบบได้เรียง | สืบค้นจากคำหรือวลี | สืบค้นจากหลายคำ | บัตรรายการ | หน้า MARC

เลขทะเบียนหนังสือ	0004947	← 1
→ ISBN	9745528811	
เลขเรียกหนังสือ	574.5 ส213ป	← 3
ผู้แต่ง	สนธิ อักษรแก้ว	
ชื่อเรื่อง	ป่าชายเลน..นิเวศวิทยาและการจัดการ	
พิมพ์ลักษณ์	กรุงเทพฯ : ,คอมพิวเอนตเวอริไทยซิ่งค์ 2532	
จำนวนหน้า	252หน้า : ภาพประกอบ ; 23 ซม.	← 4
สถานที่จัดเก็บ	ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ (ซอยพระนาง)	

ข้อมูลตัวเลขในช่องใด ที่บอกที่อยู่หนังสือบนชั้น


- ก. หมายเลข 1 ชี้
- ข. หมายเลข 2 ชี้
- ค. หมายเลข 3 ชี้
- ง. หมายเลข 4 ชี้

26. พิจารณาหน้าจอ OPAC ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามต่อไป

ฐานข้อมูลปัจจุบัน : ฐานข้อมูลหลัก (จำนวน 21868 รายการ) Language

Bangkok Metropolitan

ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้
ซอยพระนาง



[New Bib.](#) [Edit Bib.](#) [Delete Bib.](#) [Add Item](#) [Edit Item](#) [+ Cart](#)

บันทึกข้อมูลหนังสือ [Marc]

รายการตัวเล่ม

[สืบค้นแบบไล่เรียง](#) [สืบค้นจากคำหรือวลี](#) [สืบค้นจากหลายคำ](#) [บัตรรายการ](#) [หน้า MARC](#) [รายการตัวเล่ม](#)

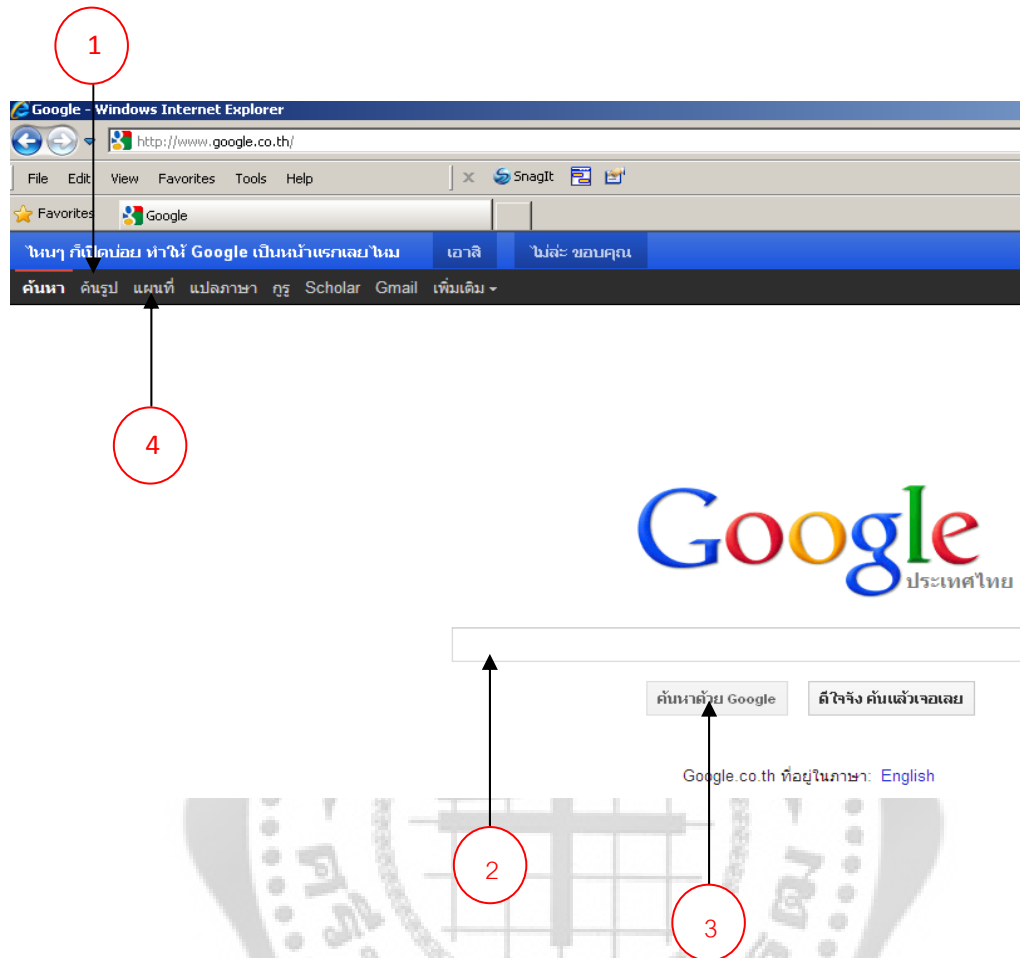
รหัสบรรณานุกรม	12831
เลขเรียกหนังสือ	635.7 ม259ส
ผู้แต่ง	ผะอบ ไปะกะฤณะ.ศ.พ.ตหญิง คุณหญิง
ชื่อเรื่อง	สมุนไพรรักษา

เลขรหัส	ห้องสมุด	ประเภท	สถานะภาพ	เล่มที่	สื่อประกอบ
0000015616	ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ (ซอยพระนาง)	หนังสือวิชาการกำหนดส่ง(2012-ม.ค.-25)		1	

จากภาพหนังสือ “สมุนไพรรักษา” ท่านสามารถยืมหนังสือได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. ยืมได้ เพราะพบว่าหนังสือมีอยู่ในห้องสมุดฯ ซอยพระนาง
- ข. ยืมได้ เพราะได้สมัครสมาชิกเรียบร้อยแล้ว
- ค. ยืมไม่ได้ เพราะหนังสือเล่มดังกล่าวขณะนี้ถูกยืมไป
- ง. ยืมไม่ได้ เพราะตัวเล่มยังดำเนินการไม่เรียบร้อย

จากหน้าจอ Google ข้างล่างนี้ จงตอบคำถามข้อ 27



27. ถ้าท่านต้องการค้นหาภาพ **ช้างไทย** จะต้องทำอย่างไร

- ก. พิมพ์คำว่า ช้างไทย ที่เลข 2 ชี้, คลิกที่เลข 3 ชี้
- ข. พิมพ์คำว่า ช้างไทย ที่เลข 2 ชี้, คลิกที่เลข 4 ชี้
- ค. พิมพ์คำว่า ช้างไทย ที่เลข 2 ชี้, คลิกที่เลข 1 ชี้, คลิกที่เลข 4 ชี้
- ง. คลิกที่เลข 1 ชี้, พิมพ์คำว่า ช้างไทย ที่เลข 2 ชี้, คลิกที่เลข 3 ชี้

จากหน้าจอ Google ข้างล่างนี้ จงตอบคำถามข้อ 28

28. หากประสบปัญหาในการค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต จากคำสั่งในกรอบสี่เหลี่ยม ควรเลือกใช้ข้อใด

- | | |
|----------|--------------|
| ก. Edit | ข. Favorites |
| ค. Tools | ง. Help |

29. หากท่านต้องการทราบเรื่อง **วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง**อย่างแท้จริง ท่านควรรหาความรู้ด้วยวิธีใดจึงจะดีที่สุด

- ชมโทรทัศน์ “รายการภูมิปัญญาชาวบ้าน”
- ค้นหาจากเว็บไซต์ โดยใช้คำค้น “เศรษฐกิจพอเพียง”
- ฟังคำบรรยายของ ดร. สุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา
- ไปดูงานของปราชญ์ชาวบ้านที่ดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่จริง

30. ต้องการค้นเรื่อง **สิ่งปนเปื้อนในอาหารที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ** คำค้นในข้อใด ทำให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด

- | | |
|--------------------------------------|--------------------------------|
| ก. อาหาร, อาหารเป็นพิษ, สิ่งปนเปื้อน | ข. อาหาร, สุขภาพ, สิ่งปนเปื้อน |
| ค. สารพิษ, สุขภาพ, สิ่งปนเปื้อน | ง. อาหาร, ผลกระทบ, สุขภาพ |

31. ในหน้าต่าง ๆ ของหนังสือ “พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542” ที่มีม้ายบน หรือขวบน จะมีตัวอักษรบอกไว้ในหน้านั้น ๆ มีคำสะกดด้วยอักษรใดถึงอักษรใดปรากฏอยู่ หากท่านต้องการค้นหาความหมายของคำว่า “ดีปสี่” ท่านต้องค้นหาระหว่างคำใด

- | | |
|--------------------|----------------------|
| ก. ดีนาคราช – ดุ | ข. ดุตัน - ดุลการคำ |
| ค. ดีฝ่อ – ดีตีที่ | ง. ดินอีหروب – ดีบัว |

32. หากท่านต้องการค้นหาวิธีทำ “ถมตะทอง” จากสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่มที่ 21 เพื่อประหยัดเวลาท่านมีวิธีปฏิบัติอย่างไร

- | |
|--|
| ก. เปิดไปที่ละหน้าตั้งแต่หน้าแรกไปเรื่อย ๆ จนพบเรื่องเครื่องถม แล้วจึงอ่านเรื่องเครื่องถม |
| ข. เปิดดูหัวข้อจากสารบัญ เมื่อพบให้ดูเลขหน้าที่ปรากฏ แล้วดูตามเลขหน้านั้น ๆ |
| ค. เปิดดูจากดัชนีท้ายเล่มของเล่มที่ 21 ดูตั้งแต่อักษร “ก” จนพบคำว่า “ถมตะทอง” เมื่อพบแล้วให้เปิดไปที่หน้าระบุไว้ท้ายคำ |
| ง. เปิดดูจากดัชนีท้ายเล่มของเล่มที่ 21 ดูตั้งแต่อักษร “ถ” จนพบคำว่า “ถมตะทอง” เมื่อพบแล้วให้เปิดไปที่หน้าระบุไว้ท้ายคำ |

33. หากท่านต้องการค้นหาความหมายและเรื่องราวของ “สัมปอຍ” ท่านจะดำเนินการค้นหาสารสนเทศในห้องสมุดอย่างไร

- | |
|--|
| ก. ค้นหาความหมายจากบทความวารสาร ค้นหาเรื่องราวจากพจนานุกรม |
| ข. ค้นหาความหมายจากสารานุกรม ค้นหาเรื่องราวจากพจนานุกรม |
| ค. ค้นหาความหมายจากพจนานุกรม ค้นหาเรื่องราวจากสารานุกรม |
| ง. ค้นหาความหมายจากสารานุกรม ค้นหาเรื่องราวจากหนังสือพิมพ์ |

34. ถ้าต้องการค้นหาข้อมูลเบื้องต้น ก่อนที่จะเดินทางไปชมหมีแพนด้าที่สวนสัตว์เชียงใหม่ จะค้นข้อมูลจากโปรแกรมค้นหา Google ควรใช้คำค้นอย่างไร จึงจะได้ข้อมูลตรงตามความต้องการที่สุด

- | | |
|-----------------------------|----------------------|
| ก. แพนด้า | ข. สวนสัตว์เชียงใหม่ |
| ค. แพนด้า สวนสัตว์เชียงใหม่ | ง. panda Thailand |

35. ถ้าต้องการทราบข้อมูล “การป้องกันโรคไข้เลือดออก” ท่านคิดว่าหนังสือต่อไปเล่มใดที่จะให้ข้อมูลได้ดีที่สุด
- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร / งานวิจัยของ นุชรัตน์ กรวิเศษ
 - การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมโรคไข้เลือดออก โดย วันดี โตรักษ์
 - ไข้เลือดออก มหันตภัยร้ายใกล้ตัวคุณ โดย สำนักพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ
 - วิกฤตไข้เลือดออก วิกฤตสังคม โดย วิษณุ พันธุ์เจริญ
36. ถ้าจะอ่านบทความที่เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับมันสำปะหลัง ท่านคิดว่าจะเลือกอ่านบทความจากวารสารใดต่อไป
- วารสารโครงการหลวง
 - วารสารแก่นเกษตร
 - วารสารราชบัณฑิตยสถาน
 - วารสารมติชนเทคโนโลยีชาวบ้าน
37. สมพรมีพื้นฐานการทำน้ำพริกอร่อยมาก หากเขาต้องการทำน้ำพริกส่งต่างประเทศ สมพรควรทำอย่างไร
- สมัครเรียนทำอาหารเพิ่มเติม
 - ปรับปรุงสูตรน้ำพริกรสชาติใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น
 - ดูทีวีรายการทำอาหารเพิ่มเติม
 - ค้นหาวิธีเก็บน้ำพริกไว้ได้นานโดยไม่เสียคุณภาพ
38. จากเหตุการณ์ มหาอุทกภัย ปี 2554 ที่ผ่านมามีการเตือนภัยจากแหล่งข่าวต่าง ๆ หลายแหล่ง ท่านมีหลักพิจารณาความเชื่อถืออย่างไรจากข้อต่อไปนี้
- เชื่อข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์ของคณะกรรมการการป้องกันอุทกภัยที่รัฐบาลแต่งตั้ง เพราะมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง
 - เชื่อข้อมูลของกรมชลประทาน เพราะเป็นข้อมูลที่สะสมมายาวนาน
 - เชื่อข้อมูลของนักวิชาการทางอุทกศาสตร์ ที่สถานีวิทยุ โทรทัศน์ช่องต่าง ๆ เชิญมาสัมภาษณ์ออกรายการ
 - เชื่อข้อมูลของกรุงเทพมหานคร เพราะเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์มากที่สุด

จากพระราชบัญญัติแต่งตั้งจังหวัดต่อไปนี้ ใช้ตอบคำถาม ข้อ 39-41

<p>ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นปีที่ ๔๘ ในรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า</p> <p>โดยที่เป็นการสมควรตั้งจังหวัดหนองบัวลำภู จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาดังต่อไปนี้</p> <p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติตั้ง จังหวัดหนองบัวลำภู พ.ศ. ๒๕๓๖"</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้า สิบวันนับแต่วัน ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้แยกอำเภอหนองบัวลำภู อำเภอากลาง อำเภอโนนสัง อำเภอศรีบุญเรือง และอำเภอสุวรรณ คูหา ออกจากการปกครองของจังหวัดอุดรธานี รวม ตั้งขึ้นเป็นจังหวัดหนองบัวลำภู และมีเขตท้องที่ตามที่ อำเภอดังกล่าวมีอยู่ในวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ จากพระราชบัญญัติแต่งตั้งจังหวัดหนองบัวลำภู พ.ศ. 2536</p>	<p>ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นปีที่ ๖๖ ในรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า</p> <p>โดยที่เป็นการสมควรตั้งจังหวัดบึงกาฬ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ ขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาดังต่อไปนี้</p> <p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติ ตั้งจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ. ๒๕๕๔"</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้แยกอำเภอบึงกาฬ อำเภอเซกา อำเภอโซ่ พิสัย อำเภอบุ่งคล้า อำเภอบึงโขงหลง อำเภอปากคาด อำเภอพรเจริญ และอำเภอศรีวิไล ออก จากการปกครองของจังหวัดหนองคาย รวมตั้งขึ้นเป็นจังหวัดบึงกาฬ และมีเขตท้องที่ตามที่ อำเภอดังกล่าวมีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ จากพระราชบัญญัติแต่งตั้งจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ. 2554</p>
--	--

39. พระราชบัญญัติแต่งตั้งจังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดบึงกาฬ มีระยะเวลาห่างกันกี่ปี

ก. 15 ปี

ข. 16 ปี

ค. 17 ปี

ง. 18 ปี

40. จังหวัดหนองบัวลำภู และ จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดเดิมคือจังหวัดอะไร

ก. จังหวัดอุบลราชธานี – จังหวัดหนองคาย

ข. จังหวัดอุดรธานี – จังหวัดหนองคาย

ค. จังหวัดอุดรธานี – จังหวัดเลย

ง. จังหวัดอุบลราชธานี – จังหวัดอุดรธานี

41. ปัจจุบันจังหวัดบึงกาฬ มีกี่อำเภอ

ก. 5 อำเภอ

ข. 6 อำเภอ

ค. 7 อำเภอ

ง. 8 อำเภอ

42. จากคำทำนาย **อนาคตประเทศไทยในปี พ.ศ. 2555** จากข้อความต่อไปนี้ข้อใดน่าเชื่อถือมากที่สุด

ก. ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา บอกว่า "ในอนาคตนักวิทยาศาสตร์คาดว่าดวงอาทิตย์จะใหญ่ขึ้น 60 เท่า เพราะฉะนั้นก็เปรียบเหมือนกับมีดวงอาทิตย์เพิ่มขึ้น และใหญ่ขึ้น โลกของเราก็จะร้อนขึ้นแน่นอน เมื่อถึงตอนนั้นโลกของเราก็จะโดนเผาไหม้ และหากน้ำแข็งของเกาะกรีนแลนด์ละลาย จนส่งผลให้น้ำทะเลเพิ่มสูงกว่าเดิมอีก 7 เมตร จะส่งผลให้น้ำท่วมพื้นที่ภาคกลาง รวมถึงกรุงเทพมหานคร และพื้นที่เขตปริมณฑลทั้งหมดอย่างถาวร ซึ่งเราควรพิจารณาการก่อสร้างเขื่อนจากอ่าวไทย กินบริเวณกว้าง จนถึงภาคใต้..."

ข. หลวงปู่สรวง ออยเตียนสรูล กล่าวไว้ว่า "พ.ศ. 2555 หางนาคกวาดน้ำให้โลกมาได้ครั้งหนึ่งแล้ว กำลังจะกวาดน้ำขึ้นมล้างโลก จะเกิดน้ำท่วมใหญ่ คนไม่ดีไม่มีศีลธรรม จะล้มตายมาก ส่วนคนดีมีศีลธรรม จะอยู่รอดปลอดภัยได้..."

ค. โทโรโสรังจะ นวลอยู่ ทำนายประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2555 นี้ว่า "ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เป็นอาเพศมากที่สุดคือ จะเกิดหิมะตกในภาคเหนือ และในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นลางร้ายของประเทศ เพราะความหนาวเย็นจะนำเอาโรคภัยมายังคน และสัตว์ทำให้เกิดการล้มตายจำนวนมาก..."

ง. นายทองใบเป็นผู้ที่นำคำทำนายของ ด.ช.ปลาบู่ ลูกชายที่เสียชีวิตตอนอายุ 5 ขวบ เมื่อ 37 ปีก่อน มาเผยแพร่ ระบุว่า "เห็นเหตุการณ์ต่างๆ ในอนาคต เช่น เครื่องบินชนตึก สึนามิในภาคใต้ และน้ำท่วมกรุงเทพฯ แล้วเกิดขึ้นจริงๆ นอกจากนี้ ยังทำนายว่า เชื้อนภูมิพล อ.สามเงา จ.ตาก จะแตก ในวันขึ้นปีใหม่ พ.ศ. 2555 เนื่องจากเกิดแผ่นดินไหว..."

พิจารณาข้อความต่อไปนี้ และตอบคำถามข้อ 43

ใคร	ชมรมรักนกเมืองไทย โทร. 02-9641421
ทำอะไร	จัดประกวดนกเขา
ที่ไหน	บริเวณสนามฟุตบอลของวิทยาลัยทองธารา
เมื่อใด	ในวันที่ 1 พฤษภาคม 2550

43. จากข้อมูลข้างต้น นำไปเรียบเรียงเป็นประกาศ ข้อใดเหมาะสมที่สุด
- ในวันที่ 1 พฤษภาคม 2550 ชมรมรักนกเมืองไทยจะจัดประกวดนกเขาบริเวณสนามฟุตบอลของวิทยาลัยทองธารา ผู้สนใจจะส่งนกเข้าประกวด โปรดติดต่อชมรมโทร. 02-9641421 ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป
 - ชมรมรักนกเมืองไทยจะจัดประกวดนกเขา ในวันที่ 1 พฤษภาคม 2550 บริเวณสนามฟุตบอลของวิทยาลัยทองธารา ผู้สนใจจะส่งนกเข้าประกวด โปรดติดต่อชมรม โทร. 02-9641421 ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป
 - ชมรมรักนกเมืองไทยจะจัดประกวดนกเขา ในวันที่ 1 พฤษภาคม 2550 บริเวณสนามฟุตบอลของวิทยาลัยทองธารา โทร. 02-9641421 ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป
 - ในวันที่ 1 พฤษภาคม 2550 ชมรมรักนกเมืองไทยจะจัดประกวดนกเขา ผู้สนใจจะส่งนกเข้าประกวด บริเวณสนามฟุตบอลของวิทยาลัยทองธารา โปรดติดต่อชมรม โทร. 02-9641421 ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป
44. กนกพรอ่านพบวิธีการทำ “ตุ๊กตาจากถุงเท้า” จากหนังสือเล่มหนึ่ง กนกพรควรปฏิบัติอย่างไรในการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวไว้อ่านทบทวนภายหลัง โดยให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย
- จดบันทึกขั้นตอนวิธีทำตุ๊กตา ด้วยตนเองในสมุดของตน
 - จดสำเนาพิมพ์เพื่อหาซื้อหนังสือดังกล่าว
 - ใช้กล้องถ่ายรูปถ่ายหน้าหนังสือที่ต้องการ
 - นำหนังสือไปถ่ายเอกสารเฉพาะหน้าที่มีวิธีทำตุ๊กตาจากถุงเท้าที่ต้องการ

พิจารณาข้อความต่อไปนี้ และตอบคำถามข้อ 45

รศ.ดร.เสรี กล่าวว่า เหตุการณ์น้ำท่วมที่ผ่านมา สะท้อนปัญหาของรัฐบาลในการสื่อสารความเสี่ยง เพราะไม่สามารถให้ข้อมูลกับประชาชนได้เนื่องจากหากคนไทยได้รับข้อมูลอย่างครบถ้วน คงไม่เกิดปัญหามากมายและความเสียหายไม่หนักขนาดนี้

จากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันจันทร์ที่ 26 ธันวาคม 2554

45. จากข้อความข้างต้น ถ้าสรุปใจความสำคัญของเรื่องตรงกับข้อใด (ตัวเลือกคำตอบอยู่หน้าถัดไป)
- เหตุการณ์มหาอุทกภัยสะท้อนปัญหาเรื่องการสื่อสารของรัฐบาลกับประชาชน
 - เหตุการณ์มหาอุทกภัยสะท้อนปัญหาเรื่องความเสี่ยงของรัฐบาล คนไทยได้รับข้อมูลไม่ครบถ้วน
 - เหตุการณ์มหาอุทกภัยสะท้อนปัญหาเรื่องความสัมพันธ์ของประชาชนกับรัฐบาล
 - เหตุการณ์มหาอุทกภัยสามารถสรุปได้ว่า ได้รับข้อมูลน้อย เสียหายมาก ได้รับข้อมูลมาก เสียหายน้อย

46. หากท่านเป็นเกษตรกรเชี่ยวชาญเรื่อง “การตอนกิ่งต้นไม้” ท่านได้รับเชิญให้ไปถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาฟัง ท่านจะดำเนินการอย่างไร

- ก. จัดหัวข้อสำคัญ ๆ ไว้ในกระดาษเพื่อนำไปดูขณะบรรยายเพื่อกันลืม
- ข. ถ่ายภาพขั้นตอนการตอนต้นไม้ แล้วให้ผู้ช่วยทำเป็นพาวเวอร์พอยท์ นำไปฉายประกอบการบรรยาย
- ค. ถ่ายภาพขั้นตอนการตอนต้นไม้แล้วนำไปอัดเป็นภาพ ทำสำเนา แล้วแจกนักเรียนที่ฟังบรรยาย
- ง. เรียบเรียงสาระที่สำคัญสัก 3-4 หน้า แล้วถ่ายเอกสาร นำไปแจกประกอบการบรรยาย

47. หากท่านไปสัมภาษณ์ ปราชญ์ชาวบ้านเรื่องสมุนไพรกวาวเครือ เพื่อมาเขียนบทความ ท่านจะใช้วิธีบันทึกข้อมูล ตามข้อใดต่อไปนี้

- ก. จดตัวเลข
- ข. ถ่ายเป็นคลิปโดยใช้โทรศัพท์มือถือ
- ค. บันทึกเทป
- ง. บันทึกโดยใช้กล้องวีดีโอ

จากภาพต่อไปนี้ ตอบคำถามข้อ 48



48. หากท่านต้องการส่งภาพดอกกล้วยไม้ที่ปลูกเองที่บ้านที่ถ่ายไว้ ไปให้เพื่อนที่อยู่จังหวัดน่านเป็นการส่วนตัว วิธีส่งที่สะดวกและรวดเร็วที่สุด ควรใช้วิธีใด

- ก. นำภาพถ่ายไปสแกนใส่ซองจดหมายส่งทางไปรษณีย์
- ข. ส่งโดยสแกนภาพเป็นไฟล์รูปภาพ ส่งถึงเพื่อนทางอีเมลล์
- ค. นำรูปภาพลงใน Facebook ของตนเอง
- ง. ถูกทุกข้อ

49. พอใจ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้รับรางวัลชนะเลิศประกวดเรียงความวันแม่ของโรงเรียน จาก สถานการณ์ข้างต้น ถ้าโรงเรียนต้องการเผยแพร่เรียงความของพอใจ วิธีการใดเหมาะสมที่สุด
- ให้พอใจพิมพ์เรียงความดังกล่าวเก็บเข้าแฟ้มส่วนตัว
 - โรงเรียนเผยแพร่เรียงความที่ชนะการประกวดของพอใจ ในวารสารรายเดือนของโรงเรียน
 - ให้ครูประจำชั้นพิมพ์เรียงความลงในกระดานติดไว้ในห้องเรียนที่พอใจเรียนอยู่
 - ให้พอใจนำเรียงความที่ชนะเลิศไปอ่านให้นักเรียนทั้งโรงเรียนฟัง หน้าเสาธงตอนเช้า
50. จากพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 6 (งานอันมีลิขสิทธิ์และความคุ้มครอง) ข้อใด กล่าวถูก
- สันติเปิดร้านให้เช่าแผ่นดีวีดีและวีซีดีภาพยนตร์โดยไม่ได้รับอนุญาต
 - บุญชูถ่ายภาพนิ่ง ภาพวิวทิวทัศน์ มาประกอบการเขียนบทความของตน
 - สุเทพบันทึกวีดีโอละครโทรทัศน์ช่อง 3 ส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ
 - สมศักดิ์ถ่ายเอกสารหนังสือตำราจากห้องสมุดเพื่อจำหน่ายให้เพื่อนในชั้นเรียน
51. การละเมิดพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 28 (การละเมิดลิขสิทธิ์ในสื่อทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ หรือ สิ่งบันทึกเสียง) ข้อใดกล่าวถูก
- สมศักดิ์เปิดแผ่นดีวีดีภาพยนตร์ที่ซื้อมาดูในครอบครัวและญาติของตน
 - ชัยทำสำเนาแผ่นดีวีดีภาพยนตร์เรื่อง “เซอร์ลอคโฮมส์” เพื่อจำหน่าย
 - ชีวินบันทึกการชิทคอม “บ้านนี้มีรัก” เพื่อนำไปเปิดให้ลูกค้าดูในร้านอาหารของตน
 - ชาติชายนำแผ่นซีดีเพลงของนักร้องดัง มาขายโดยไม่ได้รับอนุญาต
52. หากต้องการยืมทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ข้อใดกล่าวถูก
- สมัครสมาชิกห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้
 - เข้าใช้โดยใช้รหัสบัตรประชาชน
 - เข้าใช้ผ่านรหัสบัตรประชาชนของเพื่อน
 - ติดต่อบรรณารักษ์เพื่อขอยืมหนังสือ
53. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ให้สมาชิกยืมหนังสือนาน 7 วัน การปฏิบัติข้อใดที่เหมาะสมเพื่อให้ สอดคล้องกับกฎเกณฑ์
- อ่านจบแล้ว ยังไม่ครบกำหนด ยังไม่ต้องส่งคืน
 - อ่านจบใน 3 วัน แล้วนำส่งคืนในวันที่ 4
 - ไม่มีเวลาอ่าน เมื่อครบ 7 วันแล้ว ไปขออนุญาตยืมต่อด้วยวาจา
 - ครบ 7 วันแล้วแต่ยังไม่อ่านจบ เก็บไว้อ่านต่อจนจบแล้วนำไปส่งคืนและชำระค่าปรับ

54. จากพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 15 (สิทธิแต่ผู้เดียวของเจ้าของลิขสิทธิ์) ตรงกับข้อใด
- ชาติชายทำสำเนาวีดีโอเทปการแสดงสดของธงชัย แมคอินไตย์ เพื่อให้ลูกค้าเช่า
 - จิมมีลงโปรแกรมเกมคอมพิวเตอร์ให้ลูกค้าที่มาซื้อคอมพิวเตอร์ในร้านของตน
 - อุดม แต่พานิช เปิดการแสดงทอล์กโชว์เดี่ยว 9 และบันทึกวีดิทัศน์เพื่อจำหน่าย
 - วิชัยนำหนังสือต่างประเทศถ่ายเอกสาร เพื่อจำหน่ายให้กับนักศึกษาใช้ประกอบการเรียน
55. สารสนเทศจากเว็บไซต์ต่าง ๆ นั้นมีลิขสิทธิ์ (Copyright) หรือไม่
- มีลิขสิทธิ์เฉพาะบทความ และภาพประกอบ
 - มีลิขสิทธิ์เฉพาะการแสดง รูปภาพ และเสียง
 - มีลิขสิทธิ์ทั้งที่เป็นการแสดง เสียง รูปภาพ ข้อความ และการออกแบบ
 - ไม่มีลิขสิทธิ์ ทุกอย่างที่เผยแพร่บนอินเทอร์เน็ตใช้ได้อย่างเสรี
56. ถ้าท่านนำภาพ 2 ภาพ จากเว็บไซต์หนึ่งมาใช้ประกอบการทำงาน ท่านควรทำอย่างไร
- ไม่จำเป็นต้องอ้างแหล่งที่มาเพราะข้อมูลจากเว็บไซต์ให้บริการฟรี
 - อ้างถึงแหล่งที่มากำกับไว้
 - อ้างแหล่งที่มาก็ได้ ไม่อ้างก็ได้
 - อ้างแหล่งที่มาต่อเมื่อจำเป็น
57. ข้อใดเป็นการจัดหา จัดเก็บ และเผยแพร่สารสนเทศไม่ถูกกฎหมาย
- ศรีอรชื่นชอบงานชนาธิป ชินนาวิณ จึงดาวน์โหลดเอกสารเก็บไว้
 - สุเวตชอบบทความวารสารมาประกอบรายงานและทำบรรณานุกรมอ้างอิงท้ายเล่ม
 - ชาติรีทำสำเนา วีซีดีเพลงจำนวนมากเพื่อนำไปจำหน่ายให้เฉพาะเพื่อนๆ ที่ทำงาน
 - นงลักษณ์เขียนบทละครโทรทัศน์ขายให้ผู้จัดละคร
58. การแอบอ้างผลงานผู้อื่นในงานเขียนของตน หมายถึงการกระทำในลักษณะใด
- บันทึกแฟ้มรูปภาพที่ค้นได้จากเว็บไซต์เก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์
 - สำเนาบทความที่อ่านจากอินเทอร์เน็ต แล้วรวบรวมไว้เพื่อเตรียมการเขียนรายงานของตน
 - บันทึกการแปลข้อมูลจากเว็บไซต์ต่างประเทศเป็นภาษาไทยไว้อ่าน
 - คัดลอก หรือยกข้อความผลงานของผู้อื่นมาเขียนในรายงานโดยไม่บอกแหล่งที่มา
-

คำเฉลยของแบบทดสอบ

1. ค.	21. ก	41.ง
2. ง	22. ง	42. ก
3. ง	23. ค	43. ข
4. ง	24. ข	44. ง
5. ก	25. ค	45. ก
6. ค	26. ค	46. ข
7. ง	27. ง	47. ค
8. ค	28. ง	48. ข
9. ค	29. ง	49. ข
10. ก	30. ข	50. ข
11. ข	31. ก	51. ก
12. ข	32. ง	52. ก
13. ก	33. ค	53. ข
14. ค	34. ค	54. ค
15. ก	35. ก	55. ค
16. ค	36. ข	56. ข
17. ข	37. ง	57. ค
18. ง	38. ค	58. ง
19. ง	39. ง	
20. ค	40. ข	



ภาคผนวก ค

- จดหมายขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย
- จดหมายขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ



ที่ ศธ 0519.12/1050

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๑ กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักวัฒนธรรมกีฬาและการท่องเที่ยว

เนื่องด้วย นางกรรณิการ์ สุธรรมศิริกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และ
สารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “การรู้สารสนเทศ
ของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ ชื่นวัฒนา และ
รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญาานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความ
จำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่ จำนวน 12 สถานที่ คือ

- | | |
|---------------------------------------|---|
| 1. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สวนลุมพินี | 2. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ซอยพระนาง |
| 3. ห้องสมุดเพื่อการเรียนบางกะปิ | 4. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ห้วยขวาง |
| 5. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้คูสิต | 6. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้มีนบุรี |
| 7. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ลาดกระบัง | 8. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สะพานสูง |
| 9. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ทุ่งครุ | 10. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางขุนเทียน |
| 11. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางบอน | 12. ห้องสมุดศิลปวัฒนธรรม |

เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ (ประชาชน) จำนวนแห่งละ 40 คน ตอบแบบทดสอบ ในระหว่าง
เดือนมีนาคม - พฤษภาคม 2555

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ นางกรรณิการ์ สุธรรมศิริกุล ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-777-3468

ที่ ศธ 0519.12/459



บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 มีนาคม 2555

เรื่อง ขออนุมัติโครงการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการมูลนิธิศิลปวัฒนธรรม

เนื่องด้วย นางกรรณิการ์ สุธรรมศิริกุล สิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ ชื่นวัฒนา และ รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญาโท ในการนี้ นิสิต มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่ เพื่อขอให้ผู้ใช้ห้องสมุดศิลปวัฒนธรรม จำนวน 50 คน ตอบแบบทดสอบ ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2555

จึงเรียนมาเพื่อขออนุมัติให้ นางกรรณิการ์ สุธรรมศิริกุล ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-777-3468



ที่ ศธ 0519.12/0478

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

10 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา สัจจานันท์

เนื่องด้วย นางกรรณิการ์ สุธรรมศิริกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ ชินวัฒนา และ รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบทดสอบ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางกรรณิการ์ สุธรรมศิริกุล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-777-3468



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5664

ที่ ศธ 0519.12//๕๕๒ วันที่ ๓๐ มีนาคม 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาโท

เรียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

เนื่องด้วย นางกรรณิการ์ สุธรรมศิริกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การรู้สารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร” ได้รับอนุมัติให้สอบปากเปล่าปริญญาโท ในวันที่ 8 พฤษภาคม 2555 เวลา 09.00 น. ณ ห้อง 632 ตึก 6 ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่า อาจารย์ ดร.ศุภรชชตรา แสนวา เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.ศุภรชชตรา แสนวา เป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาโทของนิสิตผู้นี้ ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้บุคลากรในสังกัดมาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาโทในครั้งนี้ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

โทรสาร. 0-2260-0132



ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นามสกุล นางกรรณิการ์ สุธรรมศิรินุกุล
 วันเดือนปีเกิด 11 มีนาคม 2506
 สถานที่เกิด จังหวัดสระบุรี
 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน บรรณารักษ์
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
 9/1 หมู่ 5 ถนนพหลโยธิน ต.คลองหนึ่ง อ. คลองหลวง จ. ปทุมธานี 12120

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2525 โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม
 จากจังหวัดสระบุรี
 พ.ศ. 2527 ปกส. สูง (บรรณารักษศาสตร์)
 วิทยาลัยครูสวนสุนันทา
 พ.ศ. 2530 กศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)
 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 พ.ศ. 2555 ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)
 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ